

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మే నెల 18-వ తేది మంగళవారము

No 40

నంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామనంవత్పర వైశాఖమాస శుద్ధ పక్షి ౬.

నంచిక ౪౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పకారితే కలకు కలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. మనభాష చీటి మాని కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే వెనుట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

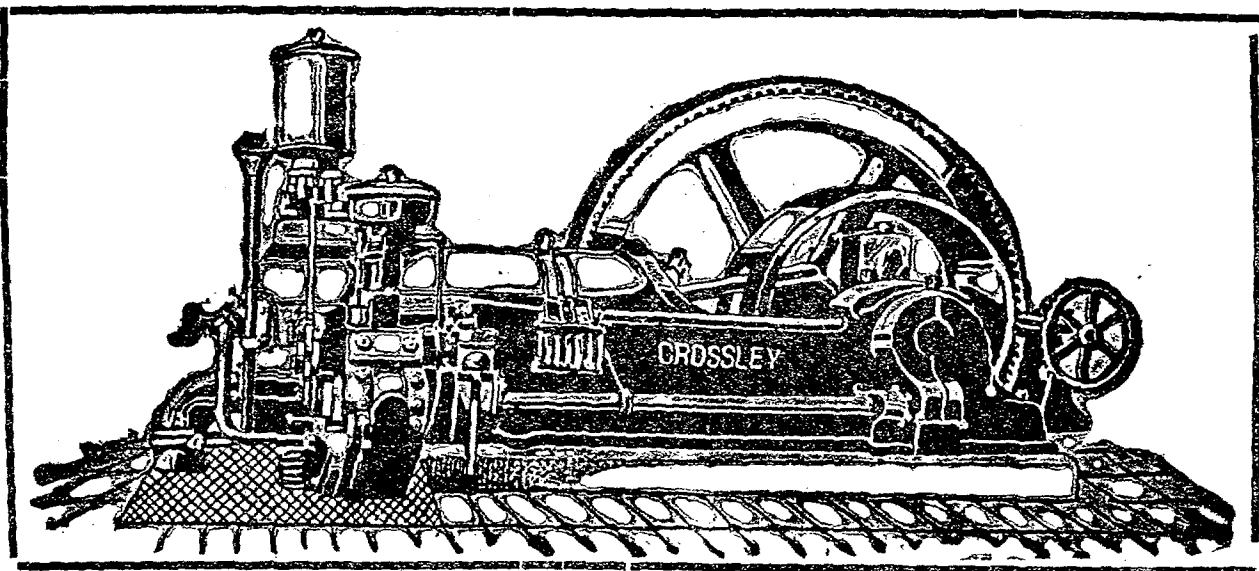
చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్సీ గాసు అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
ల గువాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ నెనుపోయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజినింగు, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయదారులు, యంత్రములు మాకు వ్రాయకోరెదము.

క్రాస్సీ బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.

Imperial Telegraph College, DELHI.

పాలకుగంధిరేహ్యము 3351

రక్తగుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమహము, మేహ పాదలు, మచ్చలు యాతరచర్మరొగములు నొలబద్ధము, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగునాహిని హరించును. 4 దబ్బలు చాలును. 20 రూ. డబ్బిరు. 1-4-0. వి. పి. ఆ. 6 1

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవ కూర్పు నూతనాంశములం బెర్చి ముద్రించితిమి ఇందు సమస్త వస్తువులు మూలములు, కొంత భారముల ఫలములు ఆహార పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమున ఆరోగ్యమును బడయగలము. ప్రతికూలరొగమున నుంచదగినది వెల రు 5-0-0 బాప్టు కర్మల ప్రత్యేకము.

యర్రా జగ్గారావు బదర్లు, రాజమండ్రి.

విజయనగరవిశాఖలోని బ్రహ్మశ్రీ మహాజ్ఞా డాది భట్ట నారాయణాచార్యుగారు రచించిన శ్రీ యథార్థకాండూయము

హరికథా రచన, విశేషములు, నాటకాంశములు, ఇందు శ్రీ రామ జననము, పాండవ కథలు, నాటకాంశములు, ముగిసినవియు, హనుమత్ కథలు, గాంధీజీయవారి వాత్సల్యములు. హరికథా రచన, విశేషములు, దీనివెల పోస్టేజీగా రు 2-0-0. గాంధీజీయవారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 1128

సంయుక్తపరగణాల విద్యాభివృద్ధి

అలహాబాదు, మే 16:—విద్యాభివృద్ధిని నివేదికపై ఈ సంవత్సరము జరిగిన ఉన్నతవిద్యాభివృద్ధినిగూర్చి ఈవిధముగా తీర్మానించిరి. ముఖ్యవిషయ మేమన విద్యార్థులు ఎక్కువగుట, తరగతులు క్రిక్కిరిసియుండుట, బి. ఏ. పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులైనవారు నాలుగు విశ్వవిద్యాలయములందును నూటికి 55 మొదలు 91.4 వరకున్నది. విశ్వవిద్యాలయములే భావనాయకులను తయారుచేయును. ఉత్తీర్ణులైన వారిసంఖ్య మెచ్చినమాత్రమున లాభములేదు: వారియందును శక్తులు వృద్ధిచెందవలెను. అది చేయజాలనియెడల విశ్వవిద్యాలయోద్యమముయొక్క బాధ్యతలు, ఆశయములు అడుగంటినట్లే, అవి చెడకుండునట్లు మారుబాధ్యతయూవారిదే. అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము స్వేచ్ఛగా వృద్ధిపొందజాలదుగనుక ప్రభుత్వమువారు ఆగ్రా విశ్వవిద్యాలయచట్టమును ఆలోచించుచున్నారు. దానితో అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము అడ్డంకులెరిగి స్వేచ్ఛగా వృద్ధిపొందగలదు. ప్రస్తుతము వాతకాలలో గర్భవృద్ధి ఆర్థికముగ లాభములేదనియు పాఠశాలలను కళాశాలలను ఉద్యోగము దొరకనివారిని తయారుచేయుచున్నదనియు, అందువలన వారు దేశమునకు అపాయకారణులయి చెప్పువారికి గవర్నరుగారిట్లు జవాబుచెప్పిరి. ఈ వ్యాఖ్యానమంతయు న్యాయమైనది గానేరదు. కాని మనవిద్యాశయములకు పెరుగుటకుపట్టుగా విద్యాలయములను ఏర్పాటుచేయవలెను. రాష్ట్రములోగలగుమార్పులనుబట్టి విద్యాలయముల ఆశయములనుగూడ మార్పుచేయవలెను నిశ్చయింపవలెను ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నందున. ప్రజల అసహనములకు తరచుట్లు విద్యాభివృద్ధికి మార్గముల వెదకుచున్నార.

(ఆ. ప్రె.)

భారత కమ్యూనిస్టుపక్షము

మేనిఫెస్టోను ప్రకటించుట "మితవిషయమునను అసహాయోద్యమమునను భిలాభతు ఉద్యమమునను కలుపుటవలననే మితకలహములు కలిగినవి గాన మితరాజకీయ విషయములను విడదీయవలెను. మహమ్మదీయులు అధికారాపేక్షవలననే భిలాభతు ఉద్యమమును ప్రారంభించిరి. దానినిగుర్తించియే ఆంగ్ల రాజకీయసంఘమువారు తురుష్కుల రాజ్యాధికారమును ఖాళిగా అధికారమును వేరుచేసిరి. అసగా నేమి రాజకీయములను మతమును వేరుచేయవలెను. అందువలన టర్కీలో అధ్యుతమున నభివృద్ధి కలిగినది గాన భారత మహమ్మదీయు లీవిషయమును గుర్తించవలెను. భిలాభతును రద్దుపరచవలెనని కొందరు మహమ్మదీయ ప్రముఖులు చెసిన నూచన ప్రశంసనీయుముగాని ప్రస్తుతము నాయకత్వమున వహించియున్న వారి కది రుచించలేదు. భిలాభతును రద్దుపరచినచో హిందూ మహమ్మదీయుల ఘర్షణ వృద్ధిచేందును. భారతవాతీయోద్యమము పెంపొందును. భారతదేశ విషయములందు మహమ్మదీయులు శ్రేష్ఠపుష్కలమునలేదని హిందూ నాయకులు తెలుపుట న్యాయమైనదే గాన భిలాభతును రద్దుపరచినచో యీనింద తొలగును. రాజకీయములందు దేశీయుల కాసక్తి మెండగును. భిలాభతు మున్నగు మహమ్మదీయ సంస్థ లేర్పడుటవలననే హిందువులు పుద్ధిసంఘటనలను నేర్పటుపవలసి వచ్చినది గాన మహమ్మదీయ సంఘటన రద్దుచేసి హిందూసంఘటనను సహజముగా నిర్విర్యములగును. తురుష్కులు పాశ్చాత్యులతో సంధిచేసుకొనిరిగాన నిపుడు భిలాభతు ప్రచార మనవనరము. భిలాభతు ఉద్యమమువలన భారత మహమ్మదీయులలో రాజకీయములం దాసక్తి కలిగినది. అంతటితో వాని ప్రయోజనము తీరింది. సత ఉద్యమమును పట్టు దల తో యింకను సాగించినచో భారత రాజకీయోద్యమములకు ప్రబలముగు హానికలుగును. ముస్లింలవద్ద బాజాలను వాయింకుకపోవుట పరస్పరమైతికి సంబంధించిన విషయముగాని మతాధికార సంబంధమైనదికాదు. ఇంతవరకును చేయబడిన యొక మత్స్య ప్రయత్నము లన్నియును విఫలమైనవి. భారతదేశమున రాజకీయోద్యమములకు మతసంబంధము పూర్తిగా తొలగినగాని యొకమత్స్యము కలుగదు. భిలాభతు ఉద్యమమును విరమించినంత మాత్రమున చాలదు. కాంగ్రెసుమహాసభ యిపుడు రాజకీయముగా జీవన్ముత్యమైయున్నది. కావున ప్రబలముగు మార్పులు జరిగినగాని యొకమత్స్యమును రాజకీయ సంస్కర్త యును ప్రబలముగా కొనసాగవు. హిందువులును మహమ్మదీయులును నగు సామాన్యప్రజలు సమానదుర్గతనే అనుభవించుట లేదా? ఉభయులును పరాధినులే యై యుండలేదా? దేశీయ విదేశీనికలకు బానిసత్వయొండలేదా? ఈదురవస్థలను బాగుగా బోధించినచోగాని యొకమత్స్యముగలుగదు. దనిమహాసభే వివాదలుగాని జనసామాన్యమున వివాదాలు లేవు. మతసంబంధములును తెచ్చిపెట్టు సాక్షరపరులు వివాదములును కలిగించుచున్నారు. ఆర్థికవిధానముపై ఆందోళన మొనరించి జనసామాన్యమున కట్టుబాటును కలిగించి క్రమముగా శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపరుచుటకే మేము ప్రయత్నించెదము. దానిని తురవరకును సాగింపవలెను. కావున ప్రజల ఆర్థికాభివృద్ధికొరకే ప్రయత్నింపవలెను. దానివలననే స్వాతంత్ర్యము కలుగును. అనికమ్యూనిస్టులు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు నుమారు (5000) అయిదువల తెలుగుమాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తాని, ఇంగ్లీషు, ఆరవము పదములు చేర్చబడినవి. ఏదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలువడి యొండలేదు. ఇది చదివినచో గుర్తుకొచ్చును. క్రొత్తవారు మాటలాడు శక్తికలుగును. ఇది స్కూలుమాస్టర్లకు, విద్యార్థులకు, లాయర్లకు, గుమాస్తాకు, చర్చిలో, ప్రమాణికులకు, పండితులకు, పానురులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలదని నిరాపూటముగక తెప్పవచ్చును.

వేశ్యాసహవాసఫలితము

(వైద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు ఇది తెలంగాణలో జరిగినవం. ఒక బుద్ధుత్వంతో లోభ్యమున నమిరిత్రముగూడక తెల్లుటయు నాతని కుమారుడు వేశ్యాలోలుండకే తద్విత్తమంతయు వేశ్యాకర్మించి తుదకు దానిచే వెడలగొట్టబడి యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్కవ్రాయబడినది. లుబ్ధునము, వేశ్యామాత్మవర్ణనము జరుపుచో నవ్వు పుట్టకమానదు. ఇందలి నీతిశ్లేషంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదున మొదలిడుచో పూర్తియగునవతను విడువ బుద్ధివోడవదు.

చిరునామా:— దాకరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

1827

మా త్రకోత వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స URESOL (యూరిసోల్) అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును 9 ముదలు 12 కాపీలయ్య ఉపయోగించిన చాలును అన్ని ముదుల పావులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును. ప్రాప్తికొను కాపీలసినవారు ఈ దిగువ చిహ్నమునకు వ్రాయవలెను. C. F. Hart & Co 46, Singarechall Street Triplicane Madras

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు

యాలికలయొక్క వివిధవిధానములను వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిచూచుచో వైకృతభూమిలో, విద్యుత్తులతోని మున్నగుగ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోలెండు వెల 3-4-0 లు. "భసవదీపి" అను భిజభస్మరాజము ఇందు సమస్తభిజములు కుద్దిచేసి భస్మములు చేయు యాచాన ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములు జూడ గలవు. క్యాలికోలెండు వెల రు. 2-0-0

2454

రాజమండ్రి, రాయవరము. గోదావరి.

S. U. Narayanachary & Co, Choukhamba Benares 265Q. మూడిగిరి అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, కిడ్లలు అమెరికన్ సోనానుల మొదలగునవి కోరికచాటికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యును 1 కి రు 7 నుంచి 10 వరకు రు. దాక్ష 110కి పుండేసరం 1-కి అణాలు 15నుంచి రు 110 లు. 32 పూసలుపున్న కంటి1-కి అణాలు 8 నుంచి రు 10 లు గౌరీశంకరపూస 1-కి రు. 15 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముముల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 30 లు పాత్తి పంచెలు 7, 8 మూక 1-కి రు 7 నుంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 13 రు. 14 నుంచి 15 లు తెలంగాణ రకం చీరలు జీప్సో చేయబడినవి. 21, 16, 18మూర ముంచిరకం, రు. 10 నుంచి రు 150 వరకు. 12, 16 మూర బహారత్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150లు చిన్న పిల్లలు ఆడతగిన ఇల్లడి సామానులు 82 ఉమ్మారులతో పెట్టె 1-కి రు 1-కి 0 మర్రారకం 2-కి అన్నిటకీ ఇంకా రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము. యన్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, నల్లకొత్త-కాళి.

స్వామిగారి కమిషను-పంజాబు సమస్యలు

రాజా హరింద్రనాథు (యం. యల్. సి) గారి యువన్యాసము

లాహోరు, మే 15:— నేటిసాయంత్రమున యం. యల్. సి. రాజాహరింద్రనాథుగారు ఐదేళ్ల ప్రాచ్యారికమీషను, పంజాబు సమస్యలనుగూర్చి లాహోరులో తిలక్రాజ్ కీయ సిద్ధాంతసంఘము నెదుట మాట్లాడుచు వచ్చే ప్రాచ్యారికమీషను పంజాబువిషయమై యాదిగుపనుస్యలను విచారించవలసి యందునని చెప్పిరి.

(1) రాష్ట్రములో కేసులు అధికసంఖ్యాకులుగా నున్నట్టిగాని లేక యితరసంఘములతో పోల్చినపుడు అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్నట్టిగాని ఒకసంఘమునకు శాసనసభలో సాంఘికాధిక్యమును జూపుటగాని లేక ఉద్యోగములం గున్నతనపుల నధిష్ఠింపటకుగారి ప్రత్యేకసౌకర్యములు కలిగింపలేవా?

(2) అందరియొక్కసమ్మతముమీద కొన్నికొన్నిసంఘములకుప్రత్యేకముగా వేరువేరునియోజకవర్గము లొసంగబడినవి. అటువంటి నిరాక్షేపణీయమైన నిబంధననుండి యిప్పుడెందుకు తొలగిపోవలెను?

(3) జనసంఖ్యలో మూడవవంతువారు తక్కినరెండువంతుల తరపున ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటగాని ఎన్నికలను తమ పలుకుబడి నుపయోగించి చూర్బుటగాని అధికారమివ్వవలసి నదని అడిగినప్పుడు వారికట్టి యధికార మొసంగక పోవుట న్యాయమా?

(4) రాజకీయాధికారమును ఇతరులెవ్వరికినిగాకుండ వంక పారంపర్యముగా పోరాటములు నిలుచునట్లు గ్రామములలో నుండు కొన్నివర్గములకు మాత్రమే యొసంగుట న్యాయమేనా?

(5) పౌరత్వపురాతుల యందును ఇతరమైన లాభకరంబులగు ఉద్యోగములందును అధిక సంఖ్యాకులతో బాటు అల్ప సంఖ్యాకులకు గూడ తగిన అవకాశ మియ్యకపోవుట న్యాయమేనా?

(6) అధిక సంఖ్యాకులగుల సంఘముల కొసంగబడిన ప్రత్యేకసౌకర్యములు లాభకరంబునా? చాలామంది రాష్ట్రములో నిర్బంధప్రాధమికవిద్యను ప్రవేశపెట్టి పిమ్మటకూడ అట్లే నిలిచి యుండునా? కానిపక్షమున నిర్బంధప్రాధమిక విద్యను రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమునకు ముందు ప్రవేశపెట్టవలెనా, తరువాత ప్రవేశపెట్టవలెనా? తరువాత ప్రవేశపెట్టవలయున నీప్రత్యేక సౌకర్యములు శాస్త్రీయములు గాకుండ జేయుటకు రాజ్యాంగ విధానమునం దేమియోర్పాటుగలదు.

(7) రాష్ట్రములో గొప్ప రాజకీయాధికారము కావలెనా లేక స్వల్పాధికార మిటే యొసంగబడుచుండవలెనా యని అధికసంఖ్యాకులు గలసంఘముల నడుగుట న్యాయమగునా కాదా? రెండు నొసంగుటను మాత్రము తేటపడదు.

(8) నేను చెప్పినదానికి అభ్యంతరములేమి? దానినంగీకరింపకపోయినట్లున మరెయ్యక మార్గమెట్టి?

(9) పౌరత్వపురాతులు వర్ణాశ్రమ భేదముల మీద ఆధారపడియున్న ఏదేశములోనైనను ప్రజాస్వామికప్రభుత్వము కలదా, ఉన్నయెడల ఏది, ఎచ్చటనున్నది? పౌరవాద్యోగము లేకుండ అట్టిదేశము చిరకాలము ప్రభుత్వమును కొనసాగింప గల్గినదా?

తమ విషయమై రాజా హరింద్రనాథుగారిట్లుచెప్పిరి— సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడకపూర్వమున్నటువంటి ఏరాజకీయ పక్షములోను నేను చెరియుండలేదు. ఇదివరకున్న అభిప్రాయములకు నేనేమాత్రమును కలతజేయలేదు. కావున నారాష్ట్రములో సంస్కరణములెట్లు పనిజేసెనని నేనే ఎక్కువబాగుగా గ్రహింపగల్గుదును. మదరాసులో సంస్కరణము లెట్లు పనిజేసినవో నా మదరాసు స్నేహితులే చెప్పవలెను. ఆరాజధాని విషయమై నాకంత బాగుగా తెలియదు. తుంకాతడిట్లు చెప్పెను.

పంజాబు శాసనసభా విధానమును గూర్చి ఖండించుచు నే నెప్పుడధికారుల నడిగినను అధిక సంఖ్యాకులయెదుట అల్పసంఖ్యాకులు ఒప్పుకొనవలసిన సత్యమెప్పుడును నా ముఖముదోచుటనే చెప్పబడుచుండెను. కావున రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన పక్షము రాజాంగము లో సమానత్వమే ముఖ్యంకముగా చేసి దానికే మంత్రుగాని ఏకాగ్రతగాని అర్హులెవ్వరుండ జేయవలెను నేనుచెప్పేడిషరతులను రాష్ట్రములో అధికసంఖ్యాకులకు హింసపులుబు

నల్ల పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి ఆర్థికోత్సవము

స్మారకభవన ప్రారంభోత్సవము పాలుగల్లు రాజాగారు జరుపుట

గొప్ప ఊరేగింపు

శ్రీ శ్రీ నల్ల పి. త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి ఆర్థికోత్సవము నిన్నటిదినము చన్నపురియందు జయప్రసాదము నిర్వహింపబడెను. ఎగ్జుకునందలి శ్రీనివాసదేవాలయమునకు వచ్చుచు 12 గంటలకు ఆరోహణాధికర్యము యధావిధి జరుపబడెను. పట్టామండలి చాల దేవతలందును అభిషేకములు గావింపబడెను.

సాంకృతికము 6-80 గంటలకు మన్రో శిలావిగ్రహము ఐస్టమండి కన్యాపాలటన్ క్లబ్బువల నూతనముగ స్థాపించిన శ్రీ త్యాగరాయ స్మారక భవనము నొద్దకు గొప్ప ఉత్సవము బయల్పడెను. శ్రీ త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి పటమును బాంగ్ల నలంకరించిన యొకమందిరమందుంచి పలువిధవాద్యములతోడను, బాణ సంచితోను, నయనానందకరముగ ఉద్భవమును గావించి 7-50 గంటలకు త్యాగరాయభవనము హద్దులనుజేరిరి. పిదప 8 గంటలవరకు సభజరిగినది. సభయందును ఉత్సవమందును పట్టామండలి ప్రముఖులచేతను పాల్గొనిరి సభ్యులకుపుష్పములు పంచిపెట్టబడెను. భవనమంతయు పూలపెట్టతోడను, పతాకములతోను, విద్యుద్దీపములతోను బహురమ్యముగ నలంకరింపబడియుండెను. గొల్ల వాసుగంటి రామారాయణింగారు సభకధ్యక్షుడవహించి భవనముయొక్క ప్రారంభోత్సవమును గావించుటకు ముందుగ కొలదినిముసములు మాట్లాడుచు త్యాగరాయ స్మారకచిహ్నము నేర్పరచవలసినదని తీర్మానము గావించిన 12 మాసములలో పుగనే ఆ తీర్మానము నింతత్వరలో కార్యరూపమున గన్పరచజేసినందులకు త్యాగరాయ స్మారకచిహ్న సంఘ సభ్యులను కొనియాడిరి.

“స్వపక్షమునకు సంబంధించిన ముద్రణాలయమును, పతనమందరమును, పట్టణేతరవాసుల వసతిగదులును ఒకేస్థలమున దుండవలయునని తమ నాయకుడగు త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి యాశయమై యుండెను. ప్రస్తుతము స్థాపించియున్న స్మారక భవనమం దిమూటికిని వసతిగలదు.

శ్రీ శ్రీ త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు ఒకానొక యుద్యమముకొరకే జీవించియుండెను. ఆయుద్యమము కొరకే గతించెను. జనసామాన్యముయొక్క సాంఘిక, రాజకీయ పరిస్థితులు మిగుల హీనముగనుండెనని ఆతడు తొలుతనే గ్రహించెను జనసామాన్యముయొక్క స్థితిగతులెంతకాలము అభివృద్ధియందు లేవో అంతవరకును ఎట్టి రాజకీయ సౌకర్యము లొసంగినను అవి యన్నియు పూర్వమునుండియు ఉద్యోగముల ననుభవించుచుండిన యొక ప్రత్యేకసంఘముయొక్క ప్రాముఖ్యతను వృద్ధిజేయుటకే తోడ్పడునని తలంచెను. అట్టి స్థిరపంకల్పముతో నీడక్షిణ ఇండియా బ్రాహ్మణేతిహాస్యమును ప్రారంభించెను. తమ కధోగతినీ గుంగజేయు పక్షమునకు సాయము జేయవలదని ప్రజలకుద్బోధించెను. ఆతడు గొప్ప దేశాభిమాని, ధర్మ తత్పరుడు. రాజకీయ పరిణాతలలో ఉత్తమ తరగతికి జేరినవాడు. 6 సం॥ క్రితము ఇతర నాయకులు కనుగొనజాలని విషయముల నాశకు తెలిసికొనజాలు దూరదృష్టి గలిగియుండెను. రిస్సాకోనిపు సహకారమే కర్తవ్యమనినారు త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు (చిరుడు, చిరుడు) ప్రభుమున సహాయ నిరాకరణవాదులుగ నున్నవారు స్వరాజ్యవాదులైరి. స్వరాజ్యవాదులలో అధిక సంఖ్యాకులు రిస్సాకోనిపు సహకారవాదులు, రిస్సాకోనిపు సహకారవాదులకును డక్షిణ భారత లిబరల్ ఫెడరేషనువారి కార్యక్రమమునకు ఎన్నదగిన భేదమేమియులేదు. ఉన్న అల్పభేద మేమనిన డక్షిణ భారత లిబరల్ ఫెడరేషనువారు అన్నిసంఘములవారికిని సహకొందురాయని అడుగుచున్నారు. నేను చెప్పినవిషయములు చెడవాయనియు అవి లేనంతవరకు రాజకీయాభివృద్ధి నావవలె నాయనియు పంజాబులోను మదరాసులో నిష్పాతముల తిరుగబాటును మీరు చూచుటకు సిద్ధముగానున్నారాయనియు పంజాబీయూను స్వరాజ్యవాదులకును తదితరుల ఆశయము నేనెప్పినదానికి చెప్పేడి అభ్యంతరములను నేను కొంతవరకు గ్రహింపగలను. వానికి జవాబుచెప్పగలను. కాని వేరేరవు సంఘము లేమి చెప్పినదో నేను వివరించుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

నానకాశ్రమము కొరకే జీవించుచున్నాడు. (చిరుడు, చిరుడు)

శ్రేష్ఠిగారు సంకల్పములు. రాజకీయశ్రేష్ఠి. సత్యమును, నిష్ఠానుభూతిని నడిపియు గడుపుట సంభవముగా నున్నది. శ్రేష్ఠిగారు సత్యమునకును జీవితమునకును అంగీకారమును నుండెను. తాను గొప్పవాడని ఎన్నడును వాగ్దానముచేయలేదు. అలాగారు బల్కుచు స్మారక భవనమును దీర్చుటకు నిలచి శ్రేష్ఠిగారి జీవితాదర్శములను ప్రజల నుద్బోధించుచు తోడ్పడుటగాక యని కోరిరి. భవనమునది ప్రామాణ్యము త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి పేరిటను కుడి, ఎడమ బాగముల గాట్టకు వాయుగు కొట్టాపూరు మహారాజ భద్రతదిగారి పేరిటను నివసించుచునవి బల్కిరి.

పి. త్యాగరాయ భవనమున కేరచిన పిదప శ్రేష్ఠిగారి పటమునకు జూరకులాసంగులతో సభ ముగిసెను.

భువనేశ్వరపురము చిలయములు

ప్రభుత్వమువారి విన్నపము

బాల్కన్, మే 15:—చిహ్ను డింకా ప్రభుత్వమువారు ఈదిగున విన్నపము పత్రాలకు ప్రచురణార్థము పంపియున్నారు. ప్రజలను భువనేశ్వరపురమున తిరిగిమరచుట చేయుచున్న చలదాల గోధుమన్నార.

ఆలయములకు కొంతమంది ప్రభుత్వమువారి కట్టబడి యున్నవి ఇవి 8, 12 కళాబాటల వరుస కట్టబడినవి. వీనిలో ముఖ్యమైనవి ఆలయములు పావనాశ్రమమున ఆలయములకూడ చాలగా శిల్పి వాసుదేవుడు చెల్లెలిగారుచేసినవి. చారిత్రకముగ చాల ముఖ్యమైనవి పూర్వపు భారత నాగరికతను చూచియున్నవి. ఇవి చాలా మంది ప్రభుత్వమువారి దేశాధిపతి కరము.

చుక్కచుక్క 1 1/2 కళాబాటలను, క్రిందటి 10 మాసములలోను బాల్కన్ గు 17000 మాత్రమే. మరలమాంతు గారిచలయము 40 కళాబాటల. ప్రభుత్వము 20 కళాబాటల నంగీకరించినది బాల్కన్ 10 మేలు అప్పుడే ఖర్చుపెట్టబడెను. ఇప్పటి అనవరతమునట్టి 75 కళాబాటల సమకట్టుచున్నారు. రాష్ట్రమునందు పిందువులగున దేశమునందు పిందువులందరును చందాల సంపాదన చందాలను ప్రాజెక్టులకర్తరుగారికి పంపవచ్చును. వారే దీని కార్యకర్తలుగా నున్నారు. అ. ప్రె

తిరువహింద్రపురము.

ఇదివరకు స్వరాజ్యవాదులు ప్రచురించినట్లు తిరువహింద్రపురమున నున్నట్లుం శాస్త్రమున తిరువహింద్రపురమున రంగరామనుజుల సాహిత్య సామివారి ఆశ్రయ గత మాసమున 21 తేదీన. మే 8 తేదీన 1919. చాత్రములై దినమున పేక్కుండి శిష్యులువచ్చియుండెరి. కైంకర్యపరుల కందరికిని సంభావనల నిశ్చయిరి.

విజయపురము పాపాహమునకు చేరు పోలేదు

14-5 26 తేదీ దివ్యప్రసాదమున 18 న గుంటూరులో జరిగిన వైశ్య భాగ్యమునందు గుంటూరులో పాల్గొనినట్లు ప్రచురణ కాబడినది. మీ ద్వారా 44 తిరుగారు పౌరపాలకున నా పేరు ప్రాగ్భవంకరమును గుంటూరును ముందు నాకు యే విధిమైనట్లు దక్షిణమునందు. నేను శాశ్వతపాదు గ్రామం పనియుండెను. నమూనానుండిగా ఏమారు కాపరములు మహారాజశ్రీ మాజులు చుట్టించు పుగలు నాకు బంధువులు అయినందున వారిలో ముట్టాములు పట్టినాను. తిరిగి అప్పుడే వచ్చి నాను.

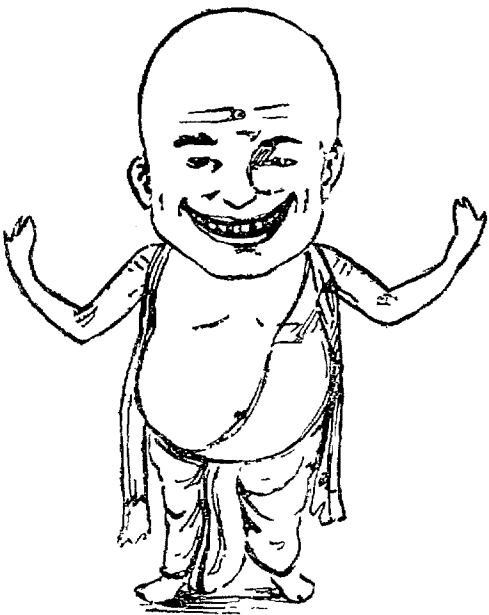
వాదర్ల వెంకటసుబ్బయ్య గురుదక్షిణ

తిరువహింద్రపురము 10-4-0 లు చెలగల పోస్తేజి పంపువారికి “గుగుగక్షిణ” యను చర్యకావ్యము నుచితముగా బంపించును. ఈ సమసాయము 16-6-26 చలయ మాత్రమే. మేనేజరు ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాకరణాల బెజవాడ అని వ్రాయవలెను.

మృత్యువులు

పాకి, తిరిగి “బాల్కన్ గుంటూరు” ప్రభుత్వము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడుచున్నది. 1919. 4-4-19

Spencer & Co. Ltd., Madras & Branches

అమృతము

(ఆంధ్ర పత్రికకు ప్రత్యేకం)

కృతి

ఒకడు:—నేను కొత్తగా జేసిన కృతిని ఇంతకుముందు విన్నావా!

మరియొకడు:—ఇట్టివి విన్నానుగాని ఇరవై సంవత్సరాల క్రిందట విన్నాను. అప్పుడు ఇంకొకరు చేసినట్టు చెప్పారు.

పిల్లి

హోటల్ వాడు:—ఇంకా ఏమి కావలెనండీ?

రామయ్య (విసుగుతో):—పిల్లి ఒకటి మాత్రం తక్కువగా వుండండి.

హోటల్ వాడు (ఆశ్చర్యంతో):—పిల్లి ఎందుకయ్యా?

రామయ్య:—పొరవేసి అన్నాన్ని తినడానికి.

నాటకశాల

బ్రాహ్మణ:—అయ్యో, గ్యాలరీ మీద బాగ్ లాగా కూర్చోండి. కిందపడబోకండి.

శ్రీశ్రీశ్రీ:—ఏమి అట్లా చెప్పాడున్నావు?

బ్రాహ్మణ:—మీరు పడితే, కిందవుండే ఖరీదుగల కుర్చీలు విరిగిపోతాయి.

ఫీజు

ఎల్లయ్య:—ఏమిదిగలుగావున్నావు?

పుల్లయ్య:—డాక్టరు బిల్లు పంపించాడు.

ఎల్లయ్య:—మొదట మాట్లాడుకోలేదా?

పుల్లయ్య:—మాట్లాడాను, నాజబ్బు కుదిరిస్తే నాకున్న చంతా ఇస్తానన్నాను. అందుకు విరుద్ధంగా, నూరు రూపాయలు ఛార్జి చేశాడు.

ఖరీదు

అంగడివాడు:—అయ్యో, ఇవ్వాలి నెయ్యి ఖరీదు పెరిగిందండీ.

కొనేవాడు:—అయితే నిన్నటి నెయ్యి ఇయ్యండి.

కష్టం

కొత్తపోలీసువాడు:—రాత్రి గస్తీ తిరగడం చాలా కష్టంగాదా?

పాతవాడు:—ఏం కష్టంలేదు. దొంగ ఎవరయినా కనబడితే, నిద్రపోతున్నట్టు నటిస్తే సరి, మనజోడికి రాదు.

ఉపన్యాసం

సోమయ్య:—అయ్యో, మీరు ఉపన్యాసం ఇచ్చినపుడల్లా, నాకు యిట్టి పుట్టుకుందండీ.

ఉపన్యాసకుడు:—పంతోమేమీ. అయినా ఇతరుల పుపన్యాసాలకు ఎందుకురాకూడదు?

సోమయ్య:—తమరు ఉపన్యాస మిచ్చేరోజున చోటు తప్పకుండా దొరుకుతుందండీ, ఇతరులినే, దొరుకుతుందని నిశ్చయం లేదండీ.

ఇంగ్లీషు

ఉపాధ్యాయుడు:—రాత్రి ఇంగ్లీషు పాఠం ఎందుకు చదవలేదు?

విద్యార్థి:—రాత్రి నాగొంతు బొంగురు పోయిందండీ. తెలుగే తిన్న గామట్లాడలేకపోయావాను.

లక్ష్యం

భార్య:—నేను ఏపనిజేసివా, మీరు చూడనేచూడరు. నేనంటే మీకు బొత్తిగా లక్ష్యంలేదు.

భర్త:—నీవు అట్లా అనుకోవద్దు. నీవు చేసిన రొట్టె నాపండ్లకు సాగ్యంకాలేదు. రాత్రి అంతా, దానినిగురించే ఆలోచిస్తున్నాను.

పాలు

పాలవాడు:—పాలు బాగున్నవా?

యజమానురాలు:—సగంనీళ్లు సగంపాలు కలిపి పిల్లలకు సాయ్యమన్నాడు, వైద్యుడు. ఆకష్టం నాకు లేకుండా, నీవే సరిగా కలిపావు.

కుక్క

ఉపాధ్యాయుడు:—కుక్కను గురించి వ్రాయమంటే నీవు వ్రాసింది కృష్ణయ్య వ్రాసింది ఒక్కటిగావుంది. కారణమేమిటి?

రామయ్య:—మే మిద్దరం ఒకటే కుక్కను గురించి వ్రాసివుంటామండీ.

గుర్తు

ఒకరు:—పిచ్చయ్య ఇంట్లోవున్నాడా అండీ?

ఇంకొకడు:—ఇద్దరు అన్నదమ్ములకూ ఒక్కటే పేరండీ. మీకు ఎవరు కావాలి?

ఒకడు:—నావూళ్లో చెల్లెలున్నదే, ఆయన కావాలేనండీ.

గంట

బాటసారి:—ఇప్పుడెన్ని గంట లయిందండీ?

గ్రామస్థుడు:—పన్నెండు సరిగా అయింది.

బాటసారి:—ఒక్కవయిం దనుకుంటాను.

గ్రామస్థుడు:—మూవై పున, ఇంతకన్న ఎక్కువకాదు. ఎక్కువయితే మళ్లి ఒకటితో ప్రారంభమవుతుంది.

ఏడుపు

వకీలు:—అయ్యో, నా క్లయింటుపై కనికరం చూపించాలి. తిండికి బొత్తిగాలేక, రెండురూపాయలు తీసుకున్నాడు. దొంగతనం చెయ్యతలచుకుంటే, అక్కడనోట్లుకట్ట కనపడుతుంటే కాజేయ్యక పోయానాడా?

ఇంతలో మద్దయి వెక్కిరిచెక్కిరి ఏడవడం మొదలుపెట్టెను.

మేచ్చిపిల్లు:—ఎందుకు ఏడుస్తావు?

మద్దయి:—నావకీలు చెప్పిననోట్లుకట్ట నాకు కనపడలేదని.

ఎత్తుధోవతి

పట్టణవాసుడు:—మీరవు నన్ను పొడిచింది. అటు వంటిదాన్ని ఊరిమీద వదలి పెట్టావేమి?

పల్లెటూరివాడు:—నా ఆవు మంచిదేనండీ. సామాన్యంగా ఎవరినీ పొడవదు. మీరు ఎత్తుధోవతి కట్టుకోవడంచేత, బెదిరి ఉంటుంది.

పట్టణవాసుడు:—ఎత్తుధోవతులు పట్టణాలలో మోటయినవి. పల్లెటూళ్లలో ఆవులకుగూడ ఎత్తుపడ్డ అంటే యింత అయిష్టమని, నేను అనుకోలేదు.

పటం

వర్తకుడు:—ఒక్కపటానికి ఇంత ఖరీదు చెప్పితే ఎట్లా గండి కొనుక్కోవడం?

చిత్రకారుడు:—పటం వ్రాయడానికి కావలసిన పరికరాలే, ఎంతో ఖరీదండీ.

వర్తకుడు:—అయితే నేను రంగుసప్లయచేస్తాను. మీరు రోజుకూలీ పుచ్చుకోండి.

లాభం

కొడుకు:—క్లాసులోకల్లా తెలివిగల ఓల్లవాడికని మా మేష్టరిచ్చిన రూపాయి నాకు దక్కకుండాపోయింది. (అని ఏడ్చును)

తల్లి:—పోలేపోయిందిలే. ఇదిగో యీరూపాయితీసుకో. ఎక్కడ పారేశావు? ఎందుకుపోయింది?

కొడుకు:—క్లాసులోకల్లా తెలివిగలవాడిని నేనుకానుకాబట్టి.

పని

యజమాని:—ఏమయినా పనిచేసుకోరాదా, బిచ్చం ఎత్తకపోతే?

బిచ్చగాడు:—నాకు రెండుకష్టాలు ఉన్నవండీ.

యజమాని:—ఏమిటవి?

బిచ్చగాడు:—తేలికపనిచేదామంటే నాకు వట్లబరు వండి. కష్టమయిన పనిచేయడానికి, నావట్లు తేలికండీ.

పద్యాలు

కవి:—నేను వ్రాసిన పద్యాలుబాగున్నవా?

సంపాదకుడు:—బాగేమిటి? వానిలోని సారంగ్రహించడానికి బ్రహ్మకయినా సాధ్యపడదు.

దొంగ

యజమానికి మెళకువవచ్చెను. సొమ్ముకోసం దొంగ ఇల్లంతా వెతుకుతుండెను.

యజమాని:—ఎందుకు వెతుకుతున్నావు?

దొంగ:—సొమ్ముకోసం.

యజమాని:—మంచిదే మన ఇద్దరంకలిసి వెదుకుదామా?

గాలి

భార్య:—వైద్యుడు గాలిమార్చమన్నాడు.

భర్త:—పంకా తిప్పుతానులే.

చక్కదనం

ఒకడు:—పాటకురాలు చాలా చక్కనిదండీ.

ఇంకొకడు:—అవునుగాని, చక్కగా పాడలేదండీ.

తాడు

పిచ్చయ్య:—నీళ్లలో మునిగిపోతున్నాను. తాడుబెట్టి పైకి లాగునయ్యా.

దర్జనాడు:—మీనడుముకొల్ల ఎంత?

పొరబాటు

ప్రయాణికుడు:—గడియారం గంటలు కొట్టినట్టుంది ఎన్నిగంటలండీ?

రైల్వేపార్శు (ఆశ్చర్యంతో):—అది ఏదో పొరబాటుండీ. నాకు తెలిసినంతవరకు, ఈస్టేషనులో గడియారాలు ఎప్పుడూ తిరగలేదండీ.

శాసనం

విద్యార్థి:—ఈశాసనం ఎక్కడిదండీ?

పండితుడు:—మూడువేల ఏండ్లనాటిది.

విద్యార్థి:—మీరు వట్టి ఛాందసులు. ఇప్పుడింకా 1926 సంవత్సరమేగదా.

ప్రకటన

కృష్ణాజిన్స్ ట్రస్ట్, గుడ్లవల్లేరు లోక్ లోకో ఆపరేటివు యూనియనులో ఒక గుమాస్తా ఉద్యోగం ఖాళీగా యుండియున్నది. నెల 1 కి రు 15/ల జీతం యిచ్చెదరు. స్కూలు ఫయినల్ పరీక్షలో గెలుపొందిన వారుగా నుండవలెను. అట్టివారు యీనెల 25 వ తేదీలోపల మాకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను. గుడ్లవల్లేరు గుడ్లవల్లేటి వెంటటరత్నం ప్రెసిడెంటు.

కౌను థియేటరు 2255

15-5-26 శనివారమునండి 18-5-26 మంగళవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు. సా|| 6-15 గం, రా|| 9-80 ని|| ప్రతి శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేక మాటనిగలదు

మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని

మ ద న్ థి యే ట ర్సు లి మి టెడ్ వా రు మొదటివారము 1, 2, అందు 3, ఉపకథలు లేక 7 భాగములు పతీస్ అద్భుత ఇంటి వెలుపటి సీరియల్ లోని

“మా ను రాణి” ని

ప్రదర్శింతురు

రాణిరూత్ రోలండు ప్రధాన కథా నాయకరాలు ఇవి పతీస్ శిరియలునందు చాలగొప్పది అనేక ఇతర ఫిల్ములు కూడ చూపబడును

గాంధీ దైవజుడు

జాతకనాసలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 10.0 వై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మా భవిష్యము వ్రాయు. రు. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాల (మొత్తం తిరుత్తణి, ఎన్నూరుజిల్లా)

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య

పరస్పర భావ్యతలు

మాలవ్యాగారి యువనానందము

శిల్పి, మే 17:—బుధవారమునాడు హిందూకాలశిల్పి హిందూమహమ్మదీయసమస్య వారిభావ్యతలయనువన యముపై పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు పరిశీలించిరి.

మాలవ్యాగారు తమకు ఈకలకత్తా అల్లరులవలన చాల విచారముగలిగినదనిరి. వీలననఅనవరముగ నిర్దోషులగుపలువురు మడిసిరి. ప్రజలు ఆవ్యాధియనుకట్టునులకు పాల్పడిరి. చాల ఆస్తిసమయ్యెను. ఏసంఘమువారి వాయకులు ఆసంఘమునకు గలిగిన నష్టములమాచిరిని తమతమ మతములు అనుమాత్రమైన ఈఅల్లరులవలన వృద్ధికివచ్చినవా? యని యాలోచించుకొనుదు. ఎవరో గూండా లీ అల్లరులకు కారణమనుట సేనమ్మను. వారికి తప్పభిప్రాయములగలిగించి మత్తెక్కించుచుకొనినది విద్యాధికులే. సామాన్యజనులందు ఎన్నడును వైషమ్యభావములను వృద్ధి పొందింపకుదు, ఏసంఘవాయకులు ఆసంఘమునకు వారువారు చేయుతప్పులను వెల్లడించుచుండవలెను. ఆర్యసమాజోత్పన్నముపై ఏదియో పడవేయుటవలన ముగిదుపాడుచేయుటదెను. దేవతాస్థానములను ప్రార్థన స్థలములను పాడుచేయుటను ఖండింపవలెను ఇకముందట్టిపనులు జరుగరాదు. మహమ్మదీయులచేయవలెనని ఆలయమును పాడుచేయగాహిందువుల కాగ్రహము గలిగి ముగిదును నాశనము చేసిరి. ముగిదు—దేవాలయములును గుర్తూరాలును 7 ముగిదులను ఈవిధముగా నాశనము చేయబడినవి. కథయంతయు విచారించదగినది. జాలికరమైనది. ముగిదుల యెదుట వాయిద్యముల నాపుటకు మహమ్మదీయులకు హక్కు గలదను తప్పఅభిప్రాయ ప్రచారమువలన గలిగిన అపాయము. చాలమంది మహమ్మదీయ నాయకులు శుద్ధి సంఘట నోద్యమముల గూర్చియు మహావీరదళములగూర్చియు తప్పఅభిప్రాయములను ప్రచారముగావించుచున్నారు. ముఖ్యముగా మొన్న జరిగిన భిలాఫతుసభలందలియుపన్యాసములచాలయు ప్రేకపూరితములైనవి. అట్టివి నాయకులే చేయుటవలనచాలవిచారకరముగా నున్నది. తరువాత సంఘాతముని కూడిక యనియు

దానికి రెండు ఉద్దేశము లనియుచెప్పిరి. 1. హిందువులను ఆత్మరక్షకార్థము కాగ్ర త్రదీనికొనవలసినదని హెచ్చరించుటయు 2. తన్ను తన పొరుగువారిని హిందువులుగాని మరియొకడుగాని రక్షించుటకును సాంఘిక మత్తెక సంస్కరణలను హిందూ మత వందు తెచ్చుటకును బాలా వివాహములు మాన్పుటకును కఠిన పరిశ్రమకుత్సాహము కలుగజేయుటకునువీర్యపరులైనది. సంఘాత ఉద్యమమందు ఇతరులపై దాడియను యుద్ధములేలేలేదు. విషాదకరమగు ముల్తాను తిరుగబట్టయినతరువాత పొగరుబోతు తనమును ఆపుటకుపొరకక్షమలగఅన్ని సంఘములనుండివీర్పాటు చేయవలసినదని కోరితిని. దీనిని కాంగ్రెసు వారు ఆమోదించిరి కాని ఆచరణలోనికి రాలేదు. ఒకటి తరువాత ఒకటిగా కావలెననిచేయుచున్న హిందూవులపై దాడులవలన హింపులు తమ మహావీరదళములను స్వరక్షకార్థమును హిందూమహాసభవారి తీర్మానములను ఆచరణలో బెట్టుటకును యేర్పాటు చేయబడినవి. ఒక్కమహా వీరదళములోని సభ్యుడు అన్యాయముగా ఇంకొకరిపై బడినట్లు ఇంతవరకును వినలేదు. వారందరు ఏవారి స్త్రీనైనను గౌరవించునట్లు ప్రమాణములుచేసి యున్నారు. న్యాయమే చేయుటకును మనోవాక్యాయకర్మల సత్వమును చేయుటకును ప్రమాణములు చేసియున్నారు. మహమ్మదీయ నాయకులు వారి మతములకు కట్టిపట్టుతోద్యమములు తమకు వ్యతిరేకముగావని చెప్పచుకొనినది. ముగిదులను దరవాద్యములగూర్చి సత్యమును వారికి బోధించవలసియున్నది. వేళమందంతటనుముగిదులున్నవి. ఇతరస్థలములలోవలెనే మొన్న మొన్నటివరకును ముగిదుల మంతటినుండి న్యాయముతో హిందువుల యుత్సవములు వెళ్లుచుండెను కొన్నికొన్ని ఊలక్రిందటనే రెండుమగిదుల ముందటమాత్రము వాద్యముల నాదవలసినదని ఉత్తరవులనిచ్చిరి. కాని నేటివరకును ఏమహమ్మదీయునిచే తమ ఆపవడక హిందువుల ఊరేగింపులు సుసీదుల యెదుటనుండి వెళ్లుచున్నవి. ప్రతిశిల్పి పొరుగును ప్రభుత్వోద్యోగికిని ఇది తెలియును. ఈ విషయమును మహమ్మదీయ నాయకులు బాగుగ అంజరకును తెలుపవలెను. ఈ ఊరేగింపుల నాపుటకు మానవలెనని చెప్పవలెను. ధైర్యమగిదులముందటనాదవలె ననుటవలన అన్ని వర్తకాల ఎదుటను ఆదవలె ననుదానికి దారిదూషి ఇప్పుడు అసర్థములకు కారణముగా పరిణమించినది. ముగిదులముందట 5 ప్రార్థనస్థలములందును వా

యద్యముల నాపుటయనిన చాల అసర్థములకు కారణమగును. చాలపొరాటములు గలుగును. చాలనష్టములు గలుగును. సమస్య పరిష్కరించుటకు ఒకమార్గమున్నది. పూర్వపుతత్వధికి ఆచరణలోనికి దేవలెను. క్రొత్తఅంశములు పెట్టరాదు. ఇప్పటికిని ఉభయపక్షములును కలిసి పొరరక్షక దళముల సేర్పాటుచేయి గోరెదను. సంఘ వైషమ్యముల నాపుటకు రాజీమదుర్బుటకును పంచాయతీలు ఏర్పడవలెను. ఇవి ప్రతిపట్టణముందును యుండవలెను. హిందూఉపన్యాసకులను వ్యాసకర్తలును బాగ్ర త్రతో తమధర్మములను నిర్వర్తించవలెను. ఉభయపక్షములకు వైషమ్యములు తొలగించుటలో భాగ్యతయున్నను ప్రభుత్వమునకు భాగ్యతగలదు. ప్రభుత్వమువారు వాంఛిష్టవిషయమువంటి విషయములలో తీర్మానింపవలెను. ఇది చాల అల్లరిని ఆపగలదు. స్నేహమును వృద్ధిపొందింపగలదు. హిందూగాని సిక్కుఉత్సవములను ప్రభుత్వము ఆసనయెడల మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వము తమపక్షముననున్నదని అనుకొందురు. దౌర్జన్యములే యుట న ల న త మ ప ం త ము నెగ్గినదని యాలోచించుదురు. కలకత్తాలో అల్లరులకు ఇదియొక కారణము. ప్రభుత్వమునకు కక్షిచాలదను అభిప్రాయము గలిగినది. చిరకాలము నుండియున్న ఆచారములను తొలగించుటకును ఇతర సంఘముల హక్కులను తొలగించునూతన ఆచారములను ఆమలులోనికి తెచ్చుచున్నదనియు ప్రజలయందు నమ్మకము గలిగినది. దానివలన ప్రభుత్వ గౌరవము తగ్గినది. సంఘ వైషమ్యములు పెరిగినపుడు శాసన గౌరవము తగ్గినది. ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలిగించుకొనవలెను. ఉభయ ప్రతినిధులను సంప్రదించవలెను. న్యాయమైన కట్టుబాటు చేయుటకు అందరును ఇష్టపడుదురు.

శిల్పి పౌరుల తరపున పండిత నాభిరామగారు వారి పలహాకు మాలవ్యాగారికి కృతజ్ఞాభివందనముల సర్పించెను. (ఆ.ప్రె.)

చాల తుపాకులను, మందు, గుండును పట్టుకొనుట

బొంబాయి పోలీసువారి యద్యవ్తము

బొంబాయి, మే 17:—బొంబాయి పోలీసువారు 400 రూపాయల ఆస్తితోగా వెనుకటకు పోయిరి. ఆ సందర్భమున వారికి చాల రైపులను 17 తుపాకులును 8,000 తడవలకు పని కివచ్చు మందు గుండును దొరకెను. పోయిన వాలుగువందల రూపాయల ఆస్తిగో రైపులకట్టి. ఆ రైపులను దాక్తురు సిల్వాగారికి అమ్మినట్లు తెలిసినది. సిల్వాగారి యిల్లు పోవాచేయగా వివిధరకముల తుపాకులు మందుగుండు సామానదొరకెను. సిల్వాగారికి తుపాకులను మరాఠుత్తు చేయుటకు రైపెన్నలేదు. పోలీసువారు సిల్వాను అప్పడక్కడనున్న మిరాహాను అరెస్టు చేసిరి. పోయిన రేవాల్యరు దొరకలేదు. వారిని ఆరవ ప్రెసిడెన్సీ న్యాయాధిపతివద్దకు తీసికొనిపోగా బెయిలు నీయక బెయిలులోనుంచిరి. ఆచోక్తి తీయబడుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

అధిక పోలీసు దళము

హిందూమహమ్మదీయ కక్షలే కారణము

పాట్నా, మే 17:—సాహాబుదాలోని సన్సారములో హాజరుగానుండుటకు అధిక పోలీసు దళమును ప్రస్తుతపరిశీతులనుబట్టి రక్త మాసములవరకును ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసిరి. దీనిగు ఖర్చు ఆప్రాంతముల ప్రజలపై విధింపబడును. ఈ దళమందు సార్వెంటు మేజరు, ఇరువురు సబ్ సెన్యెట్టరులు శలుగురు హెడ్డు కాన్స్టేబులులు 50 కానిస్టేబులు ఉందురు. జిల్లాన్యాయాధిపతి పోలీసులపట్ట 15వ భాగముక్రింద ఈ మధ్య హిందూముసల్మానుల వైషమ్యములలో పట్టుపొందినవారినుండి కామ్మిస్నేషను క్రీటిషనులు భుచ్చుకొనుచున్నారు. కామ్మిస్నేషను గూడ ప్రజలపై విధింపబడును. (ఆ.ప్రె.)

స్థానమరణము

కలకత్తా, మే 17:—ఒక బాలిక రేపు పెండ్లియనగా నేడే ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. ధీహారు కృష్ణకుమారశాస్త్రిగారు తన కుమార్తెలకు ఇరువురకును పెండ్లిచేయ నుద్దేశించెను. వారిలో పెద్దపిల్ల నువ్వ, పెండ్లికి ఇచ్చుకొనవకపోయెను. ఆమె పక్షమున ఎన్ని ప్రార్థనలను వృథాయయ్యెను. రేపు పెండ్లియనగా నల్ల మందునుపింగి ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. (ఆ.ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

సెక్యూరిటీబిల్లు విచారణ ఆమోదింపబడుట

చాలసవరణలు త్రోసివేయబడెను

రేపుతిరిగి చర్చజరుగును

స్వరాజ్యవాదులప్రయత్నములు నిష్ఫలములయ్యెను కలకత్తా, మే 17:—కేదుబెంగాలుశాసనసభలో ప్రతేకపెట్టబడిన సెక్యూరిటీబిల్లును త్రోసివేయవలెనను ముఖ్యోద్దేశముతో క్రిందటివార్షికో బడ్జెటు చక్రలో వెలిపిపోయిన స్వరాజ్యసభ్యులు తిరిగి సభకువచ్చిరి. బిల్లు విచారణకు లేబడిన తీర్మానము నడ్డుపెట్టి స్వరాజ్యవాదులందరూను సభ్యులతో బిల్లుకు ప్రతికూలముగానే ఓటువేసిరి. కాని ప్రతిహేతుముగా వచ్చిన ఓట్లు 48 ను అనుకూలముగా వచ్చిన ఓట్లు 61 ని ఆరుటచే స్వరాజ్యవాదులు ఓడిపోయిరి.

స్వరాజ్యవాదులును వారిస్నేహితులు. కొందరు జాతీయవాదులును సభనుండి వెడలిపోయినపిమ్మట బిల్లులోని క్లాజులు విచారించబడెను. చర్చ రేపుజరుగును.

అభ్యంతరము

సర్ హక్యాగారు బిల్లును విచారణ కంకిరింపవలసినదని ప్రతిపాదించినపిమ్మట 51 వ ప్రాండ్లింగఆర్డరుప్రకారము విచారణకు వారమురోజులు ముందు బిల్లును ప్రకటించియుండవలసినదని అభ్యంతరము లేబడెను. కాని అభ్యంతరము అభ్యంతరము సక్రముగా లేదని త్రోసివేసెను. స్వరాజ్యసభ్యులు యం. యన్. రాయగారు బిల్లు తాము వెలపలనందూలనంత ఘోరటుగా నున్నదని చెప్పెను. వారియుద్దేశ్యము ప్రకారము కలకత్తాఅల్లరులలో ప్రభుత్వమువారు మొట్టమొదట అశ్రద్ధగా నున్నందున యాబిల్లు లేబడెను. దుండగింద్రుడు లొంగదీయుటకు సరిగా ఆచరణలో బెట్టినట్లయిన ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారి కున్న అధికారములు చాలాను. అదిగాక యాక్రొత్తబిల్లును దుర్వినియోగపరచరన్న మాటకూడ ఎక్కడను లేదు. ఈక్రొత్త శాసనము ప్రకారము పోలీసువారిలో పోట్లాడిన ప్రతివానికిని ప్రమాదము సంభవించుననే భయముగానున్నది.

బిల్లియర్సుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రజారక్షణకొరకు బిల్లు నివహయోగమున పరతులను బెట్టరాదని నుడివెను.

అల్లరులకు. కారణము మహమ్మదీయులే యని తెలుసుగారు చెప్పిరి.

ఈ యుద్ధక్రింద మహమ్మదీయులే ముందు బాధింపడవలసినవారికాదరు బక్షుగారు తీర్మానమున కడ్డుపెట్టిరి.

నేన్ గుప్తాగారి ఆక్షేపణ

మామూలుగా తమకున్న అధికారమును ప్రభుత్వము వారు దుపయోగించియుండినయెడల అల్లరులు జరుగకయే యుండెడివి. తమవిధిని తాము సరిగా నిర్వర్తించియుండలేదని కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి వైనను పోలీసువారి వైనను కేరములు మోపియున్నందులకై యాబిల్లు తెచ్చియున్నారని జె. యం. నేన్ గుప్తాగారు చెప్పిరి.

కొంతమంది హిందువులు ప్రదేశములనుండి తెచ్చిన గూండాలువలన మహమ్మదీయులే ఎక్కువ బాధపడిరిని భుచ్చుకొన్నారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

తీర్మానము ఆమోదింపబడినపిమ్మట ఒక్కొక్క క్లాజీ విచారించబడి పెక్కుసవరణలు త్రోసివేయబడెను. రేపు తిరిగి చర్చజరుగును. (ఆ.ప్రె.)

మొయిలు స్త్రీమగ్గు

బొంబాయి, మే 17:—సింధియా ఒడ సూయబా నుండి 18 వ లేదైన బయలుదేరెను. ఇక్కడను 27 వ లేదైన రాగలదు.

చీనా ఒడ లండనునుండి 6 పాతో 6 వ లేదైన బయలుదేరి ఏడెను 16 వ లేదైన చేరి మధ్యాహ్నము 1/30 గంటలకు బయలుదేరెను. ఇక్కడను 21 వ లేదైన ఉపయము 6 గంటలకు రాగలదు.

నాల్దేరా ఒడ 13 వ లేదైన బయలుదేరి నాల్దేరాలో 15 వ లేదైన ఉపయము 4 గంటలకు బయలుదేరెను. (ఆ.ప్రె.)

అల్లరులయందు ప్రభుత్వమువారి

వైఖరి

అల్లరుల ప్రభుత్వ సమాధానము

కలకత్తా, మే 17:—అల్లరుల సమయమున ప్రభుత్వము వారిపై లేబడిన ఖండనలనుగూర్చి లిట్టన్ ప్రభుత్వ నేతలు బెంగాలు శాసనసభలో నువ్వనసించుచు నిట్లుచెప్పెను:—

పోలీసువారిలో చాలామంది హిందువులగుటచేత వారు పక్షపాతముతో ప్రవర్తించినారనియు కొంతమంది మహమ్మదీయుల సొత్తునుగూడ దోంగిరించుటలో కూడ సహాయపడినారనియు మొత్తముగా హిందువులను నిందించుటలో తాము న్యాయముగానే ప్రవర్తించుచున్నామని కొందరు మహమ్మదీయులు తలచుచున్నారు. అల్లరులు ముగిసిన వెంటనే ఆపాతము తొలగినదని తలచినందునను ఏప్రిల్ 22 తేదీన త్రాగుడు పొట్లబుతో ప్రాంతంధమైన రెండవ సారి అల్లరులు తిరిగి సంభవించునేమోనని తలచుకొనినందునను నిందించుచున్నారు. రెండుసార్లు అల్లరులు జరిగివచ్చితిరిని ప్రభుత్వమువారు తమ అక్రమ అప్రయోజకత్వమును గనపరచినందున దుండగిండ్లను తొలగించుటకై ప్రభుత్వమువారు తగుగుల యధికారమును వినియోగింపలేదనియును ఆకోపముల నన్నింటిని కప్పిపుచ్చుకొనుటకై ఇప్పుడవసరము లేక పోయినను ముందెప్పుడైన రాజకీయందోశముగాని వర్తకగానా లుగాని సంభవించినప్పుడు దుర్వినియోగము చేయుకొరకై ప్రభుత్వమువారు అనవసరమైన అధికారముల నడుగుచున్నారనియును నిందలు మోపుచున్నారు.

ఉభయ సంఘములవారికిని వైషమ్య భావములు పెగుగుచున్నట్లు దేశమందంతటను నిరర్థకములు గాన వచ్చుచు నేయున్నది. కాని కలకత్తాలో దానికి యుద్ధరంగమునని యెన్నడును అనుకూలము. అల్లరులు మొదటిసారి జరిగినప్పుడుగాని రెండవసారి జరిగినప్పుడుగాని మిలిటరీ బలమునుపయోగింపవలసిన అగత్యము కనబడలేదు. ఎవ్వరో కొందరు అక్రమముగా ప్రవర్తించినారని అమాయకలగువారిని తుపాకులతో గాల్చి చంపుట మహా అన్యాయముగదా.

హిందూ పోలీసులపై లేబడిన ఆక్షేపణలకు

సమాధానము

అల్లరుల నడంబడుటలో క్రొత్తగా పనిచేసిన మిలిటరీవారికిని పోలీసువారికిని వందము లర్పించి మొదటిసారి అల్లరులు జరిగినప్పుడు హిందూపోలీసులపై లేబడిన ఆక్షేపణలకు గవర్నరు గారిట్లు సమాధానము చెప్పిరి:—నేనిదియే చెప్పవలసియున్నది. మీ యాక్షేపణ లన్నియు పూర్తిగా విచారించబడును మహమ్మదీయుల సొత్తును పోటీ చేయుటలో పాల్గొనినందుకై నలుగురు కానిస్టేబులు డిస్మిస్ చేయబడిరి. తమవిధిని సరిగా నిర్వహించినవారిని మాచిమాడనట్లుండుట యెంత మాత్రమును జరుగదు. హిందూ పోలీసు ఆఫీసులను హిందువులును నమ్మక పోయినయెడల హిందూ దేశములో అల్లరుల నడంబడుట ఇండియను పోలీసు దళమును ఉపయోగింప కూడదని తలచుచున్నది. దీనినే సంతృప్తిమును అంగీకరింపజాలను. రెండవసారి అల్లరులు జరిగినప్పుడుగూడ మార్దలలను ప్రయోగించుటగాని మిలిటరీ దళమును ప్రజలపైకి పంపుటగాని అవకాశము లేదు. ఈ యల్లరులలో మిక్కిలి అసహ్యకరమైన పనులు మేమునగా సందుగించుటలో ఒంటరిగా దొరికినవానిని బహుశ్రమముగా చూపియుండిరి. అటువంటి ప్రాంత్యత్వములే నేమి లెటరీడములావలయు? ఈ భూరక్త్యము చేయగల వాగు నగరమునందు రెండుసంఘములలోను ఉన్నాడు. ఈ సందర్భములో గూడ ఉభయసంఘములకుల వైషమ్యములను సురికొండరు దుర్మార్గులున్నమెరి. తమకృతాము రక్షించుకొనుటకు తమపక్షమునకు బలముకొరకును ఉభయసంఘములవారును పై దేశమునుండి దుండగిండ్లను తెప్పించుకొనిరి. ఇదియే సరివారజరిగిన అల్లరులకు కారణము. దానివల్లనే కలకత్తాలో భయమిప్పటికిని వలలలేదు. పై దేశమునుండిచ్చి దుండగిండ్లను ఎట్లునవలెందుకనవలెనా నగరములో ప్రాంత్యత్వములను గడించుకొనుటకై పోలీసులను నెట్లుబలపరుపవలెనా అనునది ప్రశ్నయైయున్నది. ప్రజలకే తమ్యునశాము రక్షించుకొనుట ఆయుధములు కాలెనకోటపై పట్టుట ప్రభుత్వము అనుమాలును పునలివేసి అరణ్యములోని పరిస్థితులను తెచ్చిపెట్టి యున్నది. ప్రభుత్వములకు నాటిని అను రక్షించుకొనుటకు

వాడిగలగోళ్లగదా ఆధారములు. ఇప్పుడున్న అధికారమునే ఉపయోగింపలేదనియు ఉపయోగించినట్లుయిన గొండాలులొకరి పోయెడివారేననియును అట్లుపయోగించినట్లుయిన ఇప్పుడిట్టి అనవసరమైన అధికారములను గురించి వలసిన అవసరముండకనే పోయెడిదనియును మీరు నిందించుచున్నారు. ప్రస్తుతమున్న లాను సమస్యను సరిగా అర్థము చేసుకొనకపోవుటవల్లనే మీరిట్లు చెప్పవలసి యున్నది. ఈసమస్య గూండాసమస్య ఒక్కటియేగాదు. గూండాఅత్తు ఒక్కదానివల్లనే యిది పరిష్కారముగాదు.

బిల్లు

ఈబిల్లును గనుక ఆ మోదిం చి నట్లు యి న యి కముం దిట్టి ప్రమాదములు గలుగకుండ జేయుటకు వీలగును. దీనిఅధికారముంతయు అవసరమువచ్చినప్పుడే ఉపయోగింపబడునట్లు నిష్పంధము చేర్చబడినది. ఈబిల్లు ఎవ్వరికై లే ఉద్దేశించబడినదో అట్టివారిదివరకే చాలమంది అరెస్టుచేయబడి కలకత్తాను విడిచిపెట్టవలసినవారైరి. ఈబిల్లును గానింపకపోయినట్లయిన యాదుర్మార్గులను తిరిగి రానీయకుండ జేయుటకును ఇప్పుడు బెదులోనున్న వారిని వదలకుండ జేయుటకును తిరిగి రానీయక తిరిగి అపాయకులు అల్లరులు అరెస్టుచేయబడి జైలులలో పట్టబడుతామన్న యితర దుర్మార్గులను వదలనడచుటకు గూడ గూండా అట్టి ఒక్కటి చాలదు. కానసభలో సమావేశమై విచారించవలసిన బిల్లుయొక్క పరిస్థితు లిట్టివి.

బిల్లుయొక్క అధికారము మూడు నెలలు మాత్రమే

అవసరము కలిగి బిల్లును ప్రయోగించునప్పుడు దానియొక్క అధికారము మూడు నెలలు మాత్రమే యుండునని సమ్యక్ము చెప్పును గవర్నరు రిట్టనియెను:—

పోలీసు కమిషనరే యీ అధికారమును చలాయించునప్పటికిని ఆతని యిష్టము వచ్చినప్పుడెల్ల ప్రభుత్వమువారి అధికారము లేకుండ చలాయించుటకు వీలులేదు. కావున యిది పోలీసువారి కిచ్చిన యధికారముని చెప్పుట పొరబాటు ఇవని జముగా స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కొసంగిన అధికారము. ఈ యధికారములను అవసరము వచ్చినప్పుడే ఉపయోగింపవలెనను గట్టి నిర్బంధముకూడ గలదు. అట్టి అవసరమిప్పుడు కలిగినదా లేదాను ప్రశ్నను కార్యనిర్వాహకవర్గమువారే నిర్ణయంపవలసియున్నది. ఈ యధికారమును దుర్వినియోగ పరతునది ప్రజలు భయపడకుండనుండ లందులకై బొంబాయి పట్టణములో ప్రమాదకరములని అనుమానమునకు గురియగు వారి నెల్ల పట్టణమునుండి తొలగించుటకై 1902 బొంబాయి సిటీ పోలీసు ఆక్టు క్రింద బొంబాయి పోలీసు వారి కధికారము కలదని చెప్పుచున్నాను. ఈ యధికారమిప్పుడు కలకత్తాలో అడుగుచున్న అధికారమునకంటె చాల గొప్పది. ఈయధికారము 24 సంవత్సరములనుండి అమలులో నున్నప్పటికిని ఒక్కసారియైన దుర్వినియోగపరచిన వారైలేదు. దీనిని విచారించు భారమును మీమీద వదిలి మీయొక్క తీర్మానములనుమీదను బాధ్యతలను గుర్తించగలరని తెలుసుకొనగలరనియుచున్నాను అ.ప్రె.

నర్ స్టేషన్ గారి ప్రతిపాదన

కలకత్తా, మే 17—1926 (పె సి డెన్సి ఏ రి యా (ఎ మ డెన్సి) నె మ్యూ రి టి ఆ ట్టు న వి చా రణ కంగీకరింపవలసినదని తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సర్ హౌస్ లో వెన్నునగారిట్లు చెప్పిరి:—రెండవసారి అల్లరులు జరిగినప్పుడు జరిగిన హత్యలన్నియును హత్యకేయులు యన అతిస్వల్పకృత్యముగ నెంచి దుర్మార్గులను కేమాత్రము వెనుదిం టి కొంతమంది దుండగిండ్లను వలన జరిగినవి అందరికిని తెలిసినవి. వారివారి స్వభావములను జూచి కొని కొందరును వైషమ్యభావములను పెంచుటకు కొందరు నీ వైషమ్య భావములను పెంచుటలో పాల్గొనిరి. ఇట్టివారే అల్లరుల నెమ్మనగా సాగింది. వీరందరును వైశేషమునుండి కలకత్తానువచ్చినవారు. వారిని తిరిగి కలకత్తానువచ్చి అల్లరులు జరుపకుండ నిలిపివేయుటకే క్రొత్తఅధికారము గావలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కిదివరకే తగిన అధికారమున్నదనియు కాని దానిని సరిగా ఉపయోగింపలేదనియు కొందరునుచున్నారు. గూండాఅత్తు ప్రయోగింపలేదని ఎల్లప్పుడును నిందించుచు నేయున్నారు. గూండా అత్తు నెంతవరకు ఉపయోగింపవలెనో అంతవరకు ఉపయోగించివాము. అది చేయవలసినపని చేసినది. కాని చాలలేదు. ఇప్పుడే అధికారము గూండాగుంపుల నాయకులపై ప్రయోగించుట వద్దేశంపబడినది. వీడిక్రింద పనిచేయు దుర్మార్గులతోనుండి కలద. వీరు అనేక నేరములకైంద శిక్షితులైనప్పటికిని గూండా అత్తు

దక్షిణ ఇండియా పరిశ్రమలు

చిట్టివలన మిల్లులను యవారపియును కంపెనీ కొనగుట

లిక్విడేషను ఉత్తరువును శాశ్వతముగ నిలిపివేయుట

చిట్టివలన మిల్లుల పరిపాలనను ఒకానొకయవారపియును కంపెనీ కొనగు పద్ధతిమీద సొత్తు ఇండియను ఇండస్ట్రియల్సు కంపెనీ దీవాలా యుత్తరువును శాశ్వతముగ నిలిపియుండును, మోకోర్టునందు న్యాయమూర్తి బిస్మిగా రీదినమున నుత్తరువును గావించిరి.

సొత్తు ఇండియను ఇండస్ట్రియల్సు మానేజింగ్ డైరెక్టరును హోజీ సర్ ఇబ్రహీం నేట్, హోజీ నేటుగార్లు దివాణావ్యవహారములను విక్రయములను నిలిపియుంచవలసివచ్చి గోరును, పెట్టినదరఖాస్తు ఫలితముగా, నీయుత్తరువు వాస్తవము.

ఇండస్ట్రియల్సు కంపెనీ యుండాతలలో కొకరగు ఇంజీనీరులు బ్యాంకువారు కంపెనీవారు తమ బాకీ చెల్లింపలేదనియు అందుచే, దానిని దివాలాగ ప్రకటించి ఆ సైని విక్రయించి, ఋణముల దీర్చవలసినదనియు గోరుచు దరఖాస్తుపెట్టిరి. అందుపై మోకోర్టునందు న్యాయమూర్తి బిస్మిగా రీదేవిధముగ నుత్తరువుజేసియుండిరి. ఈయుత్తరువును రద్దుచేసి దివాలా వ్యవహారముల సావలసినదని ఇబ్రహీం నేటుగారు మార్చి 29 న దరఖాస్తుపెట్టిరి. న్యాయమూర్తి దరఖాస్తు విచారణను లిలిపియుంచి, ఋణదాతలకు ఆమోదకముగు శొకస్కీము నేర్పరపవలసినదనియు, ఆ విషయమున తాకట్టు లేని ఋణదాతల అభిప్రాయములు గనుగొనవలసినదనియు, అఫీషియలు లిక్విడేటరులకు నుత్తరువు చేసిరి అదేవిధముగ, లిక్విడేటరులలో కొకరగు గ్రహమురాసుగార్లు ఒకస్కీము తయారుచేసి ఏప్రిల్ 18 తేదీన ఋణదాతల సమావేశము నుంచిరి. అసమావేశమునందున్న 128 ఋణదాతలలోను 120 మంది ఆస్కీమునంగీకరింపలేదు. అందు మీనాక్షిమిల్లువారొకరు ఎలెక్ట్రిక్సువల్ల కంపెనీనారొకరు.

క్రొత్తస్కీము

ఈక్రొత్తస్కీము ప్రకారము “చిట్టివలన బాటు మిల్లి కంపెనీ” అని ప్రత్యేకముగ శొక కంపెనీ యేర్పరపబడవలెను. సొత్తు ఇండియను ఇండస్ట్రియల్సు నధిపతి చిట్టివలన మిల్లులను నిర్వహింపవలెను. మేకే గూడు అండు కంపెనీవారు ఈమిల్లులకు 15 వత్సరములు మానేజింగ్ ఏజెంటులుగ నుండవలెను. ఈమిల్లుల నిర్వహించుటకు గావలసిన మొత్తములను ఇండస్ట్రియల్సువారు సరఫరా జేయవలెను. “ఇండస్ట్రియల్సు” నందలి ఇతర పరిశ్రమలు యథాతీతిగా నేమానేజింగు డైరెక్టరులచే నిర్వహింపబడును.

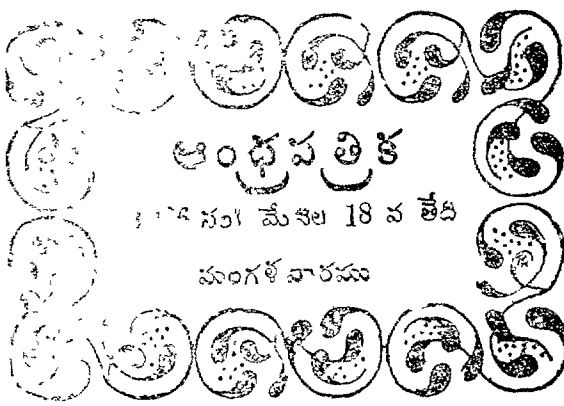
తీర్పు

పైస్కీము నంగీకరించి, దివాలా చర్యను శాశ్వతముగ నిలిపియుండును న్యాయమూర్తి యుత్తరువుజేయును, “ఇండస్ట్రియల్సు కంపెనీ” ఒకప్పుడు చాలా గొప్పశీతియందుండెననియు, దక్షిణ భారతదేశమందలి పెద్ద పరిశ్రమలలో నిది యొక్కటియే భారతీయులచే నిర్వహింపబడుచున్నదనియు అందుచే నీపరిశ్రమ యభివృద్ధి నందుటకు తగునంత యవకాశము వొసగవలసియున్నదనియు నుడివిరి. మీనాక్షిమిల్లు మొదలగు త్రాఖాలేని ఋణదాతలు తమ బాకీలకు డిక్రీలనడిచియెడల చెల్లించుటకుగాను రు 240 నేలను ఇంజీనీరులు బ్యాంకులో నిలువయుండవలెననిగూడ న్యాయమూర్తి తనయుత్తరువునందు చెలిపెను.

క్రిందికి రాదు. అయినప్పటికి వారు చాల అపాయకరమైనవారు. మరియు కలకత్తా కనబడువారిలో కొందరు ఏన్యాయమైన పని మీదను వచ్చినట్లగుడరు. వీరందరునుగాక మెన్న జరిగిన అల్లరులలో చేసిన నేరములకై దోషికోహా చేయబడినవారుగలరు ఇప్పుడీ యాత్తును గానించినట్లుయిన కలకత్తానుండి వెళ్లి పోయినదుర్మార్గులు తిరిగివచ్చుటకు వీలుండదు. ఒకవేళ వచ్చినను వారికి తగిన శాస్తి చేయుటకు వీలుండును. కాని యిప్పుడీ శాసనము చేయకపోయినట్లయిన అట్టి దుర్మార్గులు తిరిగివచ్చుట కభ్యంతరముండదు. అట్టిరో తోనశాసనము లేకుండ తిరిగి అల్లరులు జరిగినట్లయిన కలకత్తా ఎట్లుండవలెనో అట్లే యుండును.

(అ. ప్రె.)

“ఉపాధ్యాయునికన్న ఆచార్యుడు 10 రెట్లు గౌరవనీయుడు, తండ్రి ఆచార్యునికన్న 100 రెట్లు గౌరవనీయుడు, రాని తల్లితండ్రికన్న వేయిరెట్లు గౌరవనీయుడు [. 145] రాలు, తండ్రియను సోదరులను భర్తలను బావలను తమ్ములను కుమారులను సోదరినినా స్త్రీలను భూషితులను చేసి గౌరవింపవలెను. స్త్రీలు యెచ్చట గౌరవింపబడుదురో ఆచ్చట దైవము సంతోషించును. యెచ్చట గౌరవింపబడుదురో ఆచ్చట యేశుక్రుస్తు ఘరింపడు. స్త్రీలు యెచ్చట దుఃఖితులుగానుందురో ఆచటంబను నశించును, యెచ్చట సోభితులుగానుందురో ఆచటంబును వృద్ధిచెందును” [III. 55-57]

రాజీవు ఎన్నికలు

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

రాజీవు ఎన్నికలగూర్చి న్యూస్ పేపర్లు మేను పత్రికలో బి. శివరావుగారు వ్రాసిన వ్యాసము స్వరాజ్యపక్షంతోమును సూచించుచున్నది. పంగి దేశమునందు సర్ ఆల్బర్ట్ రహిం గారి ప్రతిఘటనమును దాటుటకు వీలుండదనియు, చెన్నరాజధానిలో బ్రాహ్మణేతరపక్షము తిరిగి ప్రాబల్యము పొందుననియు, పంజాబు బెంగాలు సంయుక్త రాష్ట్రములలో హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయ ఎన్నికల ఫలితమును నిర్ణయించును గాని స్వరాజ్యపక్షము గాదనియు, బీహారు మున్నగు రాష్ట్రములలో భూస్వాముల ప్రోద్బల మధికముగ నుండుననియు, బొంబాయి మధ్యరాష్ట్రములలో రిస్సాంసీప్ర సహకారపక్షమువారు జయము గాంచెదరనియు, స్వరాజ్య పక్షాధిక్యము త్వరలో విస్తృతమగుననియు శివరావుగారు జోష్యము జెప్పుచున్నారు. డాక్టరు బిసెంటుగారి అనుచరు లును అసహాయ స్వరాజ్యపక్ష ప్రతిఘటననుగ శివరావుగారిటుల వ్రాయుట సహజమే. వీరి ఇచ్చయే పైజోష్యమును ముఖ్యముగ ప్రేరేపించి యుండును. వీరి వ్రాతలను పరిశీలించవలసిన యవ సరము సామాన్యముగ నుండదుగాని న్యూస్ పేపర్లు మేను పత్రికలో ప్రచురింప బడుటచే వ్యాసమునకు కొంత ప్రాముఖ్యముగలిగినది. బ్రిటీషు పాఠకులు సంతృప్తి జెందుట కీ వ్యాస మక్కరకు వచ్చును. అధికార వర్గమువారును వారి అనుచరులును మాత్రమేగాక ఇతర రాజకీయ పక్షములవారు గూడ స్వరాజ్యపక్ష వివాదమును గోరుచున్నారు. అది యంతరించిన గాని కొందరు ముఖ్యులు మరల బైకివచ్చుటకు వీలుండదు. ఈ సమయమున ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు స్వరాజ్యేతరుల నభినందించుట వింతగాదు.

శివరావుగారిజోలు వారియూహలను నిష్ఫలము గావింపవలసిన బాధ్యత స్వరాజ్యపక్షము వారిపై గలదు. కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరు, కాంగ్రెసుపక్ష విజయమునకై పాటుబడవలసిన యవ సర మెంతేనిగలదు. శత్రువులు మిత్రులుగూడ స్వరాజ్యపక్షంతోము గోరుచున్నపుడు, ముందెట్టి యాటంకములు గలవో యూహించవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షము మంత్రివదలను తమకు దక్కనియెరుని, పలువు రాగ్రహపూరితులై యున్నారు. కాని ఉద్యోగ నిరాకరణము విషయమై పట్టుబట్టుటకు కారణము, ఇతరులను నష్టపెట్టవలయునని గాద. స్వరాజ్యమును త్వరితముగ సంపాదించుటయే. నిస్సారమును నష్టదాయకము నగు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును అంగీకరింక, దేశలక్ష్య

మును స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వపరిపాలనము పంకకే ద్రిష్టచున్నారు. ఇటులగా విం చుట నేర మగుచో, స్వరాజ్యపక్షమువారు నేరస్థులే యగుదురు. స్వరాజ్యపక్షము యీలోపము జేసెననియు, ఆలోపము జేసెననియు నిందించుట సులభమే. కాని ఏపక్షములోపము నలుప లేదు? కార్యాచరణకు దిగునప్పటికి ఆదర్శములకు కొరత వాటిల్లక మానదు. మానవహృదయ చార్బల్యమే యిందుకు ముఖ్యకారణము. నాగరికమునందత్యంతాభివృద్ధి జెందెనని పేర్కొనిన ఇంగ్లండునందే పనివార లొకవారముదినములకన్న నమ్మెను నిలుపుకొనలేక బోయిరి. లేబరునాయకుల ప్రోద్బలమంతయు, ప్రభుత్వమువారి ఎత్తులముందర బనికి రాక బోయెను. హిందూ దేశమునందు 1920 సంవత్సరము నుండియు కాంగ్రెసునమ్మె జరుగుచునేయున్నది. ఒకమారది అసహాయోద్యమ రూపము దాల్చెను. పిమ్మట ప్రతిష్టంభనరూపము దాల్చెను. ఉద్యోగనిరాకరణము నేడు ప్రధానాధారముగ నున్నది. ఇంతకాలమునుండియు సాగి పోవుచున్న నమ్మె నేడు చలించినను ఆశ్చర్యముండదు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షముపై తలయొకరాయి విసరుట సులభమే.

కాని ఇతరపక్షములవారు, ప్రతిఘటనమార్గమును కొంతవరకయినను అవలంబించిరా? కొంతవరకయినను కృషి నలిపిరా? కేవలయాచనమార్గము ననుసరించుట దప్ప, వీరింతవరకు జేసిన ఘన కార్యమేదియు గనుపింపదు. మీదుమిక్కిలి సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై కృషిసలుపువారిని నిందించుటతో వీరు కాలము గడుపుచున్నారు. ఇట్టి దృష్టిని శోచనీయమయినను, దీనిని పాటింపక స్వరాజ్యపక్షము వారు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుట యుక్తము. స్వరాజ్య పక్షము వారు ఓటరులను మోసబుచ్చుట లేదు. వారి కీలాభము చేసెదమనియు ఆలాభము చేసెదమనియు ఊరించుట లేదు. స్వరాజ్యమే పరమావధియనియు, దానిని సంపాదించుటయే తమ ముఖ్యోద్దేశ్యమనియు, అందునిమిత్తమై శాసనసభలకు లోపలను వెలుపలనుగూడ ప్రతిక్రియల నవలంబించెదమనియు వీరు చెలుపుచున్నారు. సహకారము నలుపుటకును, ద్వంద్వప్రభుత్వమును కొనసాగించుటకును వారు శాసనసభలలో ప్రవేశించుటలేదు. సాంఘిక ద్వేషమునందు తాము పాల్గొనమని, సేనుగుప్తగా రిటీవల నుడివియుండిరి. అందుచే బ్రాహ్మణేతర బ్రాహ్మణ వివాదములలో గాని, హిందు మహ్మదీయ వివాదములలో గాని వారు పాల్గొనరు. స్వరాజ్యము దేశమున కంతకును గావలయును గాని, ఒకజాతివారికిని ఒకసంఘమునకునుమాత్రమే గాదు. మతసంబంధమగు కక్షలలో ప్రవేశింపనందులకు స్వరాజ్యపక్షమువారిని నిందించువారు పలువురు గలరు. ఇటులనే బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర కక్షలలో జోక్యము కలిగించుకొన లేదని నిరసించువారు గలరు. ఇట్టివారందరకును స్వరాజ్యపక్షమున కంటకమే. జస్టిసుపక్షమునకు స్వరాజ్యపక్షముపై గల కోపమున కిదియే కారణము. జస్టిసుపక్షము వ్యాఖింపజేయుచున్న జాతిద్వేషమునకు స్వరాజ్యపక్షము అడ్డకట్టయై నిలిచినది. హిందు - మహమ్మదీయ అతివాదుల ప్రచారమునకు స్వరాజ్యపక్షము ప్రతిఘ

ధక మగుటచే, వారికిని కోపమే. ఉద్యోగములను స్వీకరించి హాయిగ సాఖ్యపడకుండ, స్వరాజ్యపక్షము అడ్డముగ నున్నది. ఇక, అధికారవర్గమువారు స్వరాజ్యపక్షమును పైకి ఎంత చులకనజేయ జూచినను వారి దృష్టి ఎప్పుడును యీపక్షముపైనే నిలిచియుండును. స్వరాజ్యపక్షము నావలకు ద్రోచినగాని, వారికి నిదురబట్టదు. ఈరీతిగ సత్వరాభివృద్ధికి ప్రతిఘటనగూడా రందరును చేతుల గలిపి స్వరాజ్యపక్షముపై దాడి పెడులుచున్నారు. ఈ దాడినుండి బయల్పడి, స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలను నిండుట యవసరము. ప్రజల తోడ్పాటున్నచో, స్వరాజ్యపక్షమునకు విజయము తప్పక గలుగును. స్వరాజ్యము లేనియెడల, భారతీయు లింటనేమి వెలుపలనేమి తలయెత్తి దిరుగుటకు వీలు లేదని ప్రజలు గ్రహించినయెడల, స్వరాజ్యసంపాదనకై నడుము గట్టుకొని నవారికి తోడ్పడక తీరదు. రాజీవు ఎన్నికలలో నిర్ణయింపవలసిన సమన్వయము క్కే. స్వరాజ్యమా, పరాధీనతయా? స్వరాజ్యమేయగుచో, స్వరాజ్యమునకు ఏమాత్రము దారిజూపని సంస్కరణములను చేపట్టి వృధాకాలక్షేపము జేయుటకు దేశము నమ్మింపజాలదు. ఇటుల కాలమువ్యర్థమగు వారిని శాసనసభలకు బంపి ఇసుమంతయు ప్రయోజనము లేదు. జాతిమతభేదములతో నిమిత్తము లేక, కాంగ్రెసునిర్ణయమును కొనసాగించుచు, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను నిలుపగలవారినే ప్రజలు తమ ప్రతినిధులుగ బంపుట యవసరము. కొరగాని యితర ప్రశ్నలతో దేశమునకు నిమిత్తము లేదు. ప్రభుత్వమువారు నేపనలోడిమాండు కింతవరకు తగిన ప్రత్యుత్తర మీయలేదు. కాంగ్రెసుసభ గోరిన "రిస్సాంసు" ఫలించువరకు, ఇతర కార్యక్రమములగూర్చి యోచింపవలసిన బనిలేదు. దేశమునందంతటను స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును వ్యక్తీకరించుచు ప్రబోధము కలిగింపవలయును. ఇందుమర్మ మేదియులేదు. దావరిక మేదియులేదు. జస్టిసుపక్షమువారు బహిరంగముగ ప్రచారము నలుపలేకుండుటకు కారణము నువిదితమే. వారి కొక రాజకీయకార్యక్రమము గనుపింపదు. స్వరాజ్య సిద్ధికై వారెటుల పాటుబడదలచినదియు తెలియదు. ప్రాతఃచరిత్రబట్టిజూచిన, స్వరాజ్యసిద్ధివారి దృష్టిలో నున్నటుల గనుపింపదు. అధికారవర్గమునకు ప్రక్కతాళము వాయించుటలో వీరు దిట్టలు. దేశభక్తులును నిందించుటలో వీరు నేర్పరులు. తాము దేశనాయకులను గౌరవింపకుండుటయేగాక, గౌరవింపదలచిన స్థానికసంఘముల కడ్డు గలిగించుట వీరికి పరిపాటియై యు నది. నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు వీరు తోడ్పడరు. స్వాతంత్ర్య నిరోధము వీరికి ముదము గొలుపుచుండును. మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము వీరికి జనికిరాదు. అట్టిప్రచారకులను దేశద్రోహులుగభావించి నిర్బంధించుట తలస్థించెను. రాజకీయ నిర్బంధితుల పట్ల అధికారవర్గమయినను కొంత కనికరము జూపెదరు గాని వీరు జూపరు. పెక్కు విషయములలో ఆంగ్లో హైందవుల దృక్పథమే మెరుగని గనుపట్టుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో చెన్న రాజధాని వాసులు స్వరాజ్యపక్షమువారినే ప్రతినిధులుగ బంపవలయునో జస్టిసుపక్షమువారిని

బంపవలయునో నిర్ణయించుకొనుట కష్టముగాదు. ఈ విషయమై సందియ ముండుట కవకాశములేదు. కొలది తారతమ్య మున్నపుడు నిర్ణయము కష్టముగ దోవవచ్చును. కాని హస్తీమతకాంతర భేదమున్నపుడు ఎవరికి తమవోట్ల నీయవలయునని వోటరులు శంకింపజాలరు. శివరావుగా రెటుల దలచినను జప్తినుపక్ష ప్రాబల్యము మరల ఏర్పడునని తలంపజాలము. ఉద్యోగములే పరమావధియని తలంచు సంఘమొకటి యుండిన యుండును గాక. ఉద్యోగములను సంపాదించ దలచినవారిట్టి సంఘమున జేరి స్వలాభమును పెంపొందించు కొందురుగాక. స్వార్థపరు లే కాలమునందయినను యుండకమానరు. కాని యిట్టివారితో దేశస్వాతంత్ర్యము గోరువారికి బనిలేదు. జప్తినుపక్షము దేశమునగల పెక్కు ఉద్యోగ సంఘములవలె నుండితంటాలు పడుచుండిన నెవరును లక్ష్యపెట్టెడివారు గారు. స్వరాజ్యాశయమునకు అడ్డుదగులీటచే వీరి విషయమై నాలోచింపవలసి వచ్చినది. అన్నిటికన్నను పెద్దయుద్యోగములగు మంత్రివదవులను వీరు పోగొట్టుకొన జాలక, రాజకీయ వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారు. లేనియెడల శాసనసభల వ్యవహారములలో వీరు శ్రద్ధవహించనివారే. త్వరితముగ హాని జేయగల జాతిద్వేషాస్త్రమే వీరియొద్ద లేనియెడల, వీరు ప్రాబల్యము వహించుట కవకాశమే యుండెడిది గాదు. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రజల కర్తవ్యమేమి? కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయమునకు తోడ్పడుట ప్రధానకర్తవ్యమని ఎంచవలయును. శాసనసభల ఎన్నికలలో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు మనస్సాక్షి యొప్పుని అసహాయవాదులు స్వరాజ్యపక్ష విజయమున కడ్డుపడకుండ గాంధీ మహాత్ముని మార్గము ననుసరించుట మేలు. అట్టి యభ్యంతరము లేనివారికి శాసనసభా ప్రవేశమునందు విశ్వాసము లేకున్నను గూడ, కాంగ్రెసు గౌరవమును నిలుపుట కయినను స్వరాజ్యపక్షమునకు శక్తివంచనలేక తోడ్పడుట వివేకము. అభ్యర్థుల నిర్ణయమువిషయమై నలుసులనేరి వివాదమును పెంచక, వారి విజయమునకై సంతత కృషి నలుపుట కాంగ్రెసు సభ్యుల ధర్మము. దేశసేవ నలుపుటకు శాసనసభ లోక్కటేమార్గము గావు. వెలుపల నలుపగల సేవయే ఎక్కుడు విలువగల దనుటకు సందియము లేదు. శాసనసభలలో ప్రవేశించుట కవకాశము లేనివారు, వెలుపల సేవ నలుపుట న్యూనముగాజాలదు. ఈసభలలో ప్రవేశించినను ప్రవేశించకున్నను, హెచ్చుతగ్గు లుండజాలవు. అందుచే భేదభావములను మాని కాంగ్రెసు సభ్యు లెల్లరును తేజకదీక్షతో పాటుబడుచో, కాంగ్రెసుపక్ష విజయము ధృవమగును. నత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కిది మార్గముజూపును.

బెంగాలు : ఉపద్రవ నివారణచట్టము

నూతన నిర్బంధచట్టమును బెంగాల్ ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిరి. అల్లరులు ముగిసిపిమ్మట, నిర్బంధచట్ట నిర్మాణమునకు గడంగుట, కడు విచిత్రముగనున్నది. ప్రభుత్వము

వారి కిదివరకే ఎన్నియో అధికారములు గలవు. ఇవి చాలక క్రొత్తచట్టములను నిర్మింపవలసిన యగత్యము లేదని ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక సయితము మోచించుచున్నది. తమ కళంకమును బాపుకొనుటకు, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికి నూతనచట్ట మక్కరకు రాజాలదు. లిట్టనుప్రభుత్వమువారి యసమర్థత, యిదివరకే వెల్లడియయ్యెను. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలుసయితము వీరి దృక్పథమును సమర్థింపజాలక బోయెను. అట్టిస్థితిలో ప్రజలలో నభ్యుము గుడ్డి మరల నిట్టి యవాంతరము వాటిల్లకుండ జేయుటకు బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు కృషి నలుపుట యావశ్యకమై యుండెను. అందుకుమార్గ నిర్బంధచట్టములను నిర్మించుట సలస ప్రజలలో మరింత అసంతృప్తి గలుగుట దప్ప వేరులాభము గనుపించదు. నిర్బంధ శాసనములు ప్రజాస్వాతంత్ర్య నిరోధమున కెటుల తోడ్పడెనో చెలువనక్కరలేదు. ఆర్డినెన్సు చట్ట ప్రయోగ మిందుకు నిదర్శనము. రాజకీయాందోళనము నణచుట కిది యుపయోగ పడునని కలకత్తా కార్యరేషనువారభిప్రాయపడిరి. లిట్టను ప్రభువు గారుగాని సర్వీస్ ఫెకాననుగారుగాని నూతన చట్టమును నిర్మింపవలసిన యవసరమును తెలుపజాలక బోయిరి. కలకత్తాలో నిట్టి యల్లరులు జరుగునని ముందుగ లిట్టనుప్రభువుగారు రూపొంపజాలక బోయిరట. అటులగుచో పోలీసు గూఢచారులవలన ప్రయోజనమేమిగలదో తెలియదు. వీరు చెలిపెడి సమాచారమున కెంతవిలువగలదో యూహించవచ్చును. గౌరవస్థులగు ప్రజలకు ఆయుధధారణపుహక్కున్నచో దారుణ హత్యలు జరిగెడివి గావు. స్వరక్షణము జేసికొను సామర్థ్యము వీరి కుండెడిది. ఇట్టిహక్కు నాగరిక దేశములందు పౌరు లెల్లరకును గలదు. ఈ మార్గము తిర్యగ్గతువు లుపయోగించు మార్గమని, లిట్టనుప్రభువుగారు పలుకుట విచిత్రము. బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు నూతన నిర్బంధచట్టము నెదిరించితమ ధర్మమును నెఱవేర్చిరి. 46 గురు ప్రభుత్వ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగను, 61 మంది అనుకూలముగను వోటుజేసిరి. స్వతంత్రపక్షమువారు జేరియున్నచో, ప్రభుత్వ తీర్మాన మోడిపోయెడిది. వీరు సంకుచితముగ ప్రవర్తించి, నిర్బంధచట్టము నామోదించియుందురు. ఇట్టిపక్షము ప్రజల కెట్టి మేలు నేయునో యూహించవచ్చును. లిట్టను ప్రభువు పరిపాలనాపజయమునకు, నూతనచట్టము మరియొక చిహ్నమై యొప్పుచున్నది.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సినేటు సభ్యత్వమునకు పలువు రాశించుచున్నారు. పదునైదుస్థానములకును, పెక్కురెట్లు మంది అభ్యర్థులుగ నిలిచిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు సేవ నలుపుటకు పలువు రాంధ్రప్రముఖులు సంసిద్ధత జూపుట శుభసూచకము. సినేటుసభ్యులపై విశ్వవిద్యాలయపు భావ్యభివృద్ధి యంతయు ఆధారపడి యున్నది. విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుల శక్తిసామర్థ్యములగూర్చి ఆంధ్రులు విశ్వాసము గనుపరచుచున్నారు. కాని సినేటుసభవారి తోడ్పాటులేనది, వారు విశేషము మేలొనర్పజాలరు. అందుచే విశ్వ

విద్యాలయాభివృద్ధికై దీక్షతో పాటుబడగలవారినే సభ్యులుగ నెన్నికొనుట విద్యాధికుల ధర్మము. ఈ సందర్భమున సయ్యక్తరాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయములగూర్చి ప్రభుత్వమువారు సూచించిన యభిప్రాయమును పరికింపవచ్చును. సయ్యక్తరాష్ట్రములందు నాల్గు విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడెను. విద్యాధులసంఖ్య యధికమయినను, విద్యాపరిమాణము ఊణించుచున్నదనియు దీనిని బాగుచేసినగాని విశ్వవిద్యాలయము లభివృద్ధిజూపవనియు, ప్రభుత్వము వారభిప్రాయపడిరి. విశ్వవిద్యాలయపు స్టాండ్డు లేక పరిమాణమనిన నర్థమేమి? పరిక్షాకాఠిన్యమే యగుచో, ఇట్టి పరిమాణముతో బనిలేదు. విద్యాధుల సర్వతోముఖవికాసమే నిజపరిమాణము. ఇందుకు తోడ్పడు విద్యను గఱపుటయే ముఖ్యవశ్యకము. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము సయితము నిజ పరిమాణమును చేరుటకు ప్రయత్నింప వలయును. జాతీయ సాంప్రదాయానుగుణ్యమగు విద్యను గఱపవలయును. ప్రభుత్వ సంబంధముగల విశ్వ విద్యాలయము జాతీయవిద్యను గఱప గలుగుట దుర్లభమయినను జాతీయ దృక్పథము నయినను సూచించుట యవసరము. సాహిత్య పారిశ్రామికవిద్యలకు సమ్మేళనము గుదుర్ప వలయును. స్వతంత్ర వృత్తుల కీవిద్య ప్రోద్బల మొనగవలయును. కేవలము ప్రభుత్వావ్రయమును పురిగొల్పెడి విద్యవలన ఎట్టి నష్టముగలుగుచున్నదో అనుభవైకవేద్యమే. అంతియగాక మాతృభాషలో గఱపని విద్యవలన ప్రయోజనముండదు. ఆంగ్లభాషద్వారా విద్య నేర్చినవారు ఇటు పాశ్చాత్య సాంప్రదాయములనుగాని అటు ప్రాచ్య సాంప్రదాయములను గాని గ్రహింపజాలక ఉభయ భ్రష్టులగు చున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు ముఖ్యోద్దేశ్యము మాతృభాష కు తేజము గలిగించుటయే. ప్రస్తుత మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయపు నకలును ఆంధ్రదేశమున స్థాపించుట వృథా వ్యయమునకు కారణమగును. విశ్వ విద్యాలయ విద్యాపద్ధతు లనుకూలముగ నుండి విద్యోపయోగము విస్తరించుచులుల జూచుట ఆంధ్రప్రముఖుల కర్తవ్యము. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నూతనమార్గము ద్రొక్కి, ఉన్నతస్థాన మాక్రమించు గాక యని కోరెదము.

వివిధ కారిక సంఘముల సమావేశము

అహమదాబాదు, మే 17—వివిధ కార్మికసంఘ ప్రతినిధులు సమావేశమై ఈ దినపత్రిని తీర్మానించిరి. స్థానికజట్టల వర్తక మండలి యభివృద్ధి కలిగించున 1923 వ సంవత్సరమున యున్నభివృద్ధుల నివృత్తుల బిలుగా నున్నది. కాని మహాత్మునిచే చెప్పబడినట్లు ఎక్కువజేసిన శతములతో కార్మికులకు గృహవసతి ఏర్పాటుజేయవలెను. "తమ జీతము రులను తిరిగిపునర్ధరించు విషయమును గూర్చి ప్రతినిధులు మహాత్ముని ఆశ్రమమును దర్శించి అభిప్రాయమును వైకొనిరి. వారే గృహనిర్మాణమును సూచించిరి. కార్మికుల సభ సేర్పాటుచేసి వారి యభిప్రాయమును కనుగొనుటకు కార్మికసంఘము వారు ఏర్పాటుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

క్రొత్త వైద్యాలయమును తెరచుట
కలకత్తా, మే 17—డాక్టరు యల్. యి. సేమియజి గారు కాల్యామిషను వైద్యాలయములో కల అజాదు భాగమును తెరచిరి. ఇది ప్రభుత్వయొక్కయు బర్వాస సంస్థానముయొక్కయు చందాలవలన కట్టబడినది. ఈభవము డాక్టరు మూయరుగారి నేరిట్ల నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కారికులందరు పనులయందు చేరుట

యజమానులకు పనివారికి రాజీ కుదురుట

బొగ్గుగనులపనిచారు ప్రధానామాత్యుని సూచనలను పరిశీలించుచున్నారు

సమైక్య కలిగిననష్టము అత్యల్పముగ నుండుట

పనివారందరు పనులయందు చేరుట

లండను, మే 15:—నేటిదినము లండను నగరము సమైక్య పూర్వమును దున్నుటకును, రోడ్లకింద నడుచు బండ్లు, ట్రాంబండ్లు, బస్సులు సర్వము సమైక్యపూర్వమునలే నుండెను. ట్రాన్సుపోర్టు పనివారికిని యజమానులకును రాజీ కు కుదురుటచే బండ్లు ప్రాతపనివారే నడుపుమండిరి. అనభవము లేని వాలంటీరులు నడుపుబండ్లలో ప్రయాణము చేయవలసిన ఆఫీసర్లను నేటితో లండనునగరవాసులకు అంతమొందెను. యజమానులకు పనివారికి సమైక్య వీర్పడిన మనస్థితిల సంపూర్ణముగ అంతమొందెనని చెప్పవచ్చును.

వాలంటీరుల సహాయము

ప్రధానామాత్యుడు కృతజ్ఞత తెలుపుట

లండను, మే 16:—సైన్స్ బాల్డినుగారు ఫీల్స్ విలు కమిషనరుద్వారా క్రిందిసందేశమును ప్రకటించుచున్నారు:— ఈనందిగ సమయమున దాదాపు 5 లక్షలమంది వాలంటీరుల చేరి ప్రభుత్వము వారికిని దేశమునకును తోడ్పడవలయునను ఆ తురత ప్రకటించిరి. వీరందరకును ప్రభుత్వమువారు కృతజ్ఞతతో వందనము లర్పించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు 50 వేల వాలంటీరుల సహాయముతోడనే పనులన్నియు జరుపుమండిరి. కాని యుద్ధసమయమున పైనికులను రిజిస్ట్రేషన్ దుంచిన విధమున ఈ సమయమున కూడ అధికసంఖ్యాకులను వాలంటీరులు రిజిస్ట్రేషన్ దున్నందున ప్రభుత్వమువారికి ఎట్టిభయము లేకుండెను. క్రమముగ దేశమునందలి పరిస్థితులు సౌమ్యస్థితికి వచ్చుచున్నవి.

స్వేచ్ఛలు కాన్సులేటిబులు

రగ్గీ, మే 16:—సమైక్యసందర్భమున లండను నగరము నందును ఇతరప్రదేశములందును ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన స్వేచ్ఛలు కాన్సులేటిబులు పనులనుండి వదలివేయబడుచున్నారు.

సమైక్య కలిగిన నష్టము

కొత్తపన్నులు విధింపబడవు

లండను, మే 16:—ఈ సమైక్యమున దేశములు ఎట్టి జీతములు పుచ్చుకొనక అన్నిపనులు చేసినందున 1921 సంవత్సరమున జరిగిన బొగ్గునల్ల కలిగిన నష్టముకన్న ఇప్పుడు సంభవించిన నష్టము ఎంతో తక్కువగ నుండునని ఆర్థిక విషయములందు అనుభవము గలవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. 1921 సంవత్సరము జరిగిన బొగ్గుసమైక్య దేశమునకు మొత్తముమీద 200,000,000 పౌనులు నష్టము కలిగెను. ఈ సమైక్య కలిగిన నష్టము స్వల్పముగ నుండుటచే ప్రభుత్వమువారు కొత్తపన్నులను విధింపవలసిన అవసర మేర్పడదని ప్రతీతిలు వ్రాయుచున్నవి.

అచ్చుపనివారి సమైక్య అంతమొందుట

మే 15 వ తేది వార్తాపత్రికలు కూడ చిన్న సైజునందే ప్రకటింపబడెను. కాని అచ్చుపనివారికి యజమానులకు రాజీ కుదురుటచే వార్తాపత్రికలన్నియు సామాన్యమునందే సమైక్య పూర్వము ప్రకటింపబడుచున్న సైజునందే ప్రకటింపబడును.

డాక్యుమెంటరీ సమైక్య అంతమొందుట

రగ్గీ, మే 16:—డాక్యుమెంటరీకిని రేపుల యజమానులకును ఈ క్రింది మరతులపై రాజీకుడియెను. జాతీయ బిడంబికికు విరుద్ధముగ డాక్యుమెంటరీ సోటీకు ఇన్వెక్టర్ సమైక్యకట్టినందున తమ కెంతమంది పనివారు కావలయునో అంతమందినే యజమానులు పనులయందు నియమించెదరు. పనులయందు చేర్చుకొనబడినవారికందరకు ప్రాతపనిము లివ్వవచ్చును. జాతీయ బిడంబికి కల ననుసరించి సౌమ్యముగ రాజీకుడుద్వారాకులను అన్ని ప్రయత్నములను గావించుట పూర్వము సమైక్య జరుపకూడదని పనివారు అంగీకరించిరి. పనివారి కియ్యవలసిన ప్రాతపాతీల నన్నిటికి ధమ్ముటకు యజమానులు అంగీకరించిరి.

ఈ మరతులు తృప్తికరముగనున్నవనియు వీటి ననుసరించి అన్ని రేపులయందును పనివారు పనులయందు ప్రవేశించెదరని యు ట్రాన్సుపోర్టు యూనియను గాఢముడగు ఆర్జెన్టు తెలిసెను.

గారు ప్రకటించుచున్నారు. ఎట్టిచిక్కులేక వాలంటీరుల సర్వము అంతమొందింపబడినది. ప్రాతపనివారు పనులయందు ప్రవేశించుచున్నారు.

గనులపనివారు ప్రధానామాత్యుని సూచనలను పరిశీలించుట

లండను, మే 15:—గనులపనివారి ప్రతినిధుల సమావేశము నిన్నటిదినము ప్రారంభమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారి సలహాలు ఈసమావేశమున పరిశీలంపబడెను. ఎట్టినిర్ణయము జరుగలేదు. సమావేశము 20 వ తేదినరకు ఆపుగల చేయబడెను. ప్రభుత్వమువారి సుహృదుల కార్మికులకు వివరించుట అవసరమనియు అందుకై ఈసమావేశము కొంతకాలమువరకు ఆపుగలచేయబడినదియు సమావేశముల ప్రకటించుచున్నారు.

ట్రేడు యూనియనులకు కృతజ్ఞత తెలుపుట

గనుల పనివారు సమైక్యకట్టినప్పుడు ఇతర ట్రేడు యూనియనులు ప్రకటించిన సామర్థాతి స్వార్థత్యమును ప్రకటించుచు ఈసమావేశమున ఒక తీర్మానము గావించబడెను. సమైక్యకట్టినందున ట్రేడుయూనియనుల కట్టి ఇబ్బందియైనను వీర్పడిన వారికి అన్నివిధముల తోడ్పడవలయునని మరియొక తీర్మానము గావించబడెను.

సోవియటు సహాయము

గనులపనివారి కృతజ్ఞత

మాస్కో, మే 15:—సె. కుక్ గారు సోవియటు గనులపనివారి కాంగ్రెసుకు ఈక్రింది తంతివార్త పంపిరి. టాన్ ఏజెన్సిద్వారా తెలియుచున్నది:—“మీరు గావించిన సహాయమునకు బ్రిటిషు గనుల పనివారు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నారు. మేము మీ ఎడల భ్రాతృభావముతో మెలగుచుండెదము”

బ్రిటిషువర్కురుప్రతీక అంతమొందుట

లండను, మే 17:—సమైక్యసందర్భమున ట్రేడుయూనియను కాంగ్రెసువారు ప్రకటించుచున్న బ్రిటిషు వర్కురుప్రతీక కేవలమిది ప్రకటింపబడెను. 11 దినములు మాత్రమే ఈ ప్రతీక ప్రకటింపబడెను. వార్తాపత్రికా ప్రకటనమున నూతన మార్పును నూచించు ఆ 11 సంఘముల అమూల్యమై యుండగల పని సంపాదకీయవ్యాఖ్య వ్రాయబడినది.

పోలండు విప్లవము

పల్కు డిస్కీ-గారివిజయము

బర్లిన్, మే 15:—అధ్యక్షులగు లిజచేస్కి-గారు ప్రధానామాత్యుడగు లిటూనుగారు రాజీనామా ఇచ్చిరి. పోలండు నందు జరిగిన విప్లవము పిల్కు డిస్కీ-గారికి అఖండముగ విజయమును సమకూర్చినదియు, పిల్కుడిస్కీ-గారు అధ్యక్షులై నూతన మంత్రివర్గమును నేర్పరుప్రయత్నించుచున్నారనియు వార్తాపత్రికావార్తలవల్ల తెలియుచున్నది.

నూతనమంత్రివర్గము

వార్సా, మే 16:—సాంప్రదాయముల ననుసరించి డియటుమార్ష లగు యం. రాటోగారు తాత్కాలికముగ అధ్యక్షపదవిని అంగీకరించిరి. నేతనలు ఆసెంబ్లీసమావేశము జరిగి డియటు సెనేటుసభ్యులు నూతనఅధ్యక్షుని ఎన్నుకొనువరకు వారు అధ్యక్షధర్మములను నిర్వహించుచుండెదరు.

నూతనమంత్రివర్గమున ప్రాథమిక బౌద్ధులుగారు ప్రధానామాత్యులుగ నుండెదరు: వీరు కైల్స్ లుమగ్నత్రికకూడ నుండెదరు. పిల్కుడిస్కీ-గారు యుద్ధాంగకార్యాలయమునకు అధికారిగనూడ నుండెదరు. టెయిలెస్కీ-గారు విదేశాంగమంత్రిగ నుండెదరు.

బౌద్ధులుగారు రాటోగారు రాజకీయ సాంప్రదాయముల ననుసరించియే ప్రవర్తించుట అవసరమని ఒకప్రకటనము గావించిరి.

బౌద్ధులుగారి ప్రయత్నముల ఫలితముగ పిల్కుడిస్కీ-గారి పట్ల అభిమానము చూపుటకై కైల్స్ లుమగారు గావించిన సమైక్యభవంపెడినది.

భారతదేశపు పబ్లికునర్విసు కమిషను

అక్టోబరు నెలలో పనిప్రారంభముగను

లండను, మే 16:—ఈకమిషను సభ్యులపేర్లు ఇదివరకే ప్రకటింపబడినవి. ఈకమిషనువారు అక్టోబరునెలలో పనులను ప్రారంభించెదరు. ముందుగ ఏర్పాటులు చేయుటకై అధ్యక్షులగు డబ్ల్యు రాస్ బార్క్-గారు భారతదేశమునకు వచ్చుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారు ఇంగ్లండున కివ్వవలసిన ఋణము

లండను, మే 16:—ఫ్రెంచివారు ఇంగ్లండునకు ఇవ్వవలసిన అప్పు విషయమై బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు ప్రతినిధులతో సంప్రదించి మాట్లాడుటకు ప్రాప్త్య ఆర్థికమంత్రియగు యం. పాచెలుగారు ఆర్థికశాస్త్ర నిపుణులతో ఇంగ్లండునకు వచ్చిరి.

నానాజాతి సమితి

స్పెయిను శాశ్వత సభ్యత్వమును కోరుట

బెనీనా, మే 15:—స్పెయిను దేశమును నానాజాతిసమితియందు శాశ్వత సభ్యురాలుగ చేర్చుకొననిచో తాము సమితికి తోడ్పడుట నిష్ప్రయోజనముగ నుండునని స్పెయిను ప్రతినిధులు, సమితి సమగ్రసభలో పంపుమువారికి స్పష్టముగ తెలిపిరి.

జర్మని నూతనమంత్రివర్గము

డాక్టరుమార్క్-క్యూగారు ప్రధానామాత్యులు

సోషియలిస్టు పక్షముతో సహకారమునకు

గడంగుట

బర్లిన్, మే 16:—పూర్వము ఛాన్సలరుగనున్న డాక్టరు మార్క్-క్యూగారు నూతనమంత్రివర్గమును నియమించుచున్నారు. డాక్టర్ బెత్-గారు తప్ప లూయిథర్ మంత్రివర్గమునందున్నవారందరు, ఈ నూతన మంత్రివర్గమున మంత్రులుగనుండెదరు. లూయిథర్ మంత్రివర్గమువారు అవలంబించిన విధానమునే డాక్టరు మార్క్-క్యూగారు అవలంబించెదరు.

డాక్టరు మార్క్-క్యూగారు జెర్మని పీఠులు పార్టీ ప్రతినిధులతో కలిసి దీర్ఘ కాలము మాట్లాడిరి. ఒకవిధముగ రాజీకుడినట్లు తెలియుచున్నది మార్క్-క్యూ మంత్రివర్గము సోషియలిస్టు పక్షము వారితో కలిసి పనిచేయుదురు.

ఉత్తర ధృవ ప్రయాణము

నారోజి వాయువిమానము తిరిగివచ్చుట

న్యూయార్కు-మే15:—నార్జి వాయువిమానము టెల్లూర్ అను చిన్న రేపు పట్టణమునందున్నట్లు వైరులెను వార్తలద్వారా నేడు తెలిసినది. టెల్లూరు పట్టణపు జనసంఖ్య 200 మాత్రమే. ఈ నగరము ఎక్స్-మెలతో నిండియున్నది. నార్జి వాయువిమానమున ప్రయాణముచేయుచున్నవారందరు డేమునుగనున్నారు. వడసద్వారా కాప్తను అమున్నడెను, కాప్తను ఎల్లవత్తు గార్లు రోయానగరమునకు వెళ్లుచున్నారు. నారోజి వాయువిమానము యుటైటెడ్ స్టేట్సుకు పంపబడును.

రోమ్ 16:—ఉత్తరధ్రువము ప్రయాణము ముగించి తిరిగివచ్చుచున్న కప్తను అమున్నడెనుగారికి స్వాగతమిచ్చుటకై రోమునగరవాసులందరు గమికూడియుండిరి. కాప్తను అమున్నడెనుగారు ఉత్తరధ్రువము చేరలేదనియు టెల్లూరు రేపు నగరము వరకే వెళ్లిరనియు తెలిసినందున ప్రజలకు ఆశాభంగము కలిగెను.

డేవిసుకప్ టెన్నిసు పోటీపండుములు

టెన్స్, మే 15:—డేవిసు కప్ టెన్నిసు పోటీపండుములలో టెన్స్ వేకియా ప్రతినిధులు భారతదేశపు ప్రతినిధులుగు ఎ. హెచ్. సైజుబాట్ గార్లను ఓడించిరి. బాట్ గారికి ఫలితశ్రావణమును ప్రోత్సహించు నిగుట ప్రకటించిరి.

ఖిలాఫతు మహాసభ

పాల్వెయిను ప్రతినిధులకు ఈజిప్టు ప్రతినిధులకు
భేదాభిప్రాయము లేర్పడుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

కయో, మే 17:—ఖిలాఫతు మహాసభ రెండవ సమావేశమున పాల్వెయిను ప్రతినిధులకు కమల్ షేహానీగారికి నో ఈజిప్టు ప్రతినిధులకు షేక్ లినియోగారికి తీవ్రముగా భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడెనని తెలియుచున్నది. ఫ్రెంచివారు డెహ్లూను నగరముపై ఫిరంగులను ప్రేల్చి రను తంతివార్తను కమల్ షేహానీగారు సభయందు చదివరి. ఈసభయందు రాజకీయ విషయములు చర్చింపకూడదని షేక్ లినియోగారు ఆజ్ఞాపించిరి. కొంత చర్చజరిగిన పిమ్మట ఈవిషయమై సంపూర్ణముగా ఆలోచించుటకు ఒక ప్రత్యేక ఉపసంఘము నియమింపబడెను.

వార్తాపత్రికల ప్రతినిధులను సభకు రానివ్వకూడదని ఒకపక్షమువారు ఆభిప్రాయపడిరి. ఈవిషయమై నిర్ణయించుటకుకూడ ప్రత్యేక ఉపసంఘము ఏర్పరపబడెను. కార్యక్రమమునందు చేర్చబడిన విషయములను అందు ముఖ్యముగా ఖిలాఫతువిషయమును పరిశీలించుటకు రెండు ఉపసంఘములు నియమింపబడెను.

రిప్పల విజయము

రిప్పల నేనలు స్వయినువారి సరిహద్దులుచేరుట
అబ్దుల్ కరీంగారు ఆల్టాసిమాన్ సగరమును
ముట్టడించెదరు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

టాంజియర్లు, మే 17:—టాంజియరు జోనునందలి స్వయినువారి పక్షమునకుచేరిన కైదాబ్ గ్రామమును మరీనాలు గుగ్రామములను నిన్నటిదినము రిప్పల కాల్చివైచిరి. స్వయినువారి సరిహద్దులవరకునున్న ప్రదేశము రిప్పల వైకులచే ఇప్పుడు ఆక్రమింపబడియున్నది. నిన్నరాత్రి స్వయిను వైకులు రిప్పల నెదిరించిరిగాని లాభము లేక పోయెను. రిప్పలు టాంజియరు సరిహద్దులను దాటి స్వయినువారి పశువులను 50 ని తీసికొనివచ్చిరి. స్వయిను వైకులు రిప్పల నెదిరించు ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. 350 వైకులతో కూడిన ఒకపటాలము శత్రువుల నెదిరించుటకై ఒక లోయలోనికి వెళ్లెను. వైకులలో అనేకులు శత్రువులచే చంపబడిరి. కూతకేఫలందరు నిర్బంధింపబడిరి. అబ్దుల్ కరీంగారు గొప్ప నేనలతో ఆల్టాసిమాన్ సగరమును ముట్టడింప నుద్దేశించుచున్నారనుచుంది ప్రబలుటచే అచ్చటివర్తకులు తమసరకులను మెలీలా నగరమునకు పంపుచున్నారు.

నానాజాతిసమితి

నాన్ పర్మి నెంటు సభ్యులసంఖ్య

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

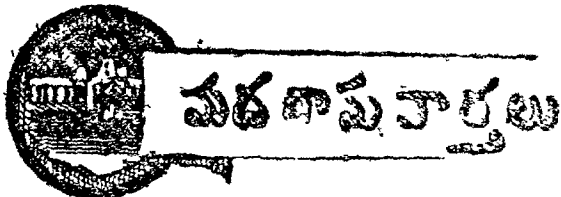
జెనీవా, మే 18:—నాన్ పర్మి నెంటు సభ్యులసంఖ్య 99 నుండి పెరిగియున్నది వారిలో మూడవవంతు వంది ప్రతిసంవత్సరము ఎన్నుకొనబడవలయుననియు, ఒక పర్యాయము సభ్యులు గనున్నవారు రి సంవత్సరములవరకు మరల సభ్యులుగనుండకూడదను తీర్మానమును నానాజాతి సంస్కరణోపసంఘమున సెసిలు ప్రభువుగారు రుపపాదించిరి. అనుకూలముగ 11 ప్రతికూలముగ 4 సమ్యక్తులు ఇచ్చబడెను. స్వయిను, బ్రెజిలు, ఆర్జెంటైను, ఊరుగోప్రతినిధులు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ సమ్యక్తుల వోపగిరి. భిన్నాభిప్రాయములు లేకుండుటకై నాన్ పర్మి నెంటు స్థానములలో మూడింటిని లాటిన్ అమెరికా రాజ్యములకు ప్రత్యేకింపవలయుననియు, రెండింటిని ఆసియాఖండమునందలి రాజ్యములకు ప్రత్యేకింపవలయుననియు నానాజాతిసమితివారికి చలవో ఇచ్చుటకు అంగీకరింపబడెను. పర్మి నెంటుసభ్యులసంఖ్య నిర్ణయమునకుంచి జూన్ 28 వ తేదీ చర్చ జరుగును.

స్విడను యువరాజు పర్యటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

భారత దేశమునకు వచ్చెదరు

గోఢనుబర్గ్, మే 17:—స్విడను యువరాజు యువరాణి సిబ్బందితో అమెరికాకు ప్రయాణమైరి. అమెరికాయందున్న స్విడను సెటిల్మెంటులను చూచి వారు చైనా జపాను ఇండియాదేశములందు పర్యటన మొనర్చి ఖైబరాబాద్లో స్విడను చేరెదరు.

దెవల్పవ్ మొంటు ముత్రి:—దెవల్పవ్ మొంటు ముత్రిగారు జూన్ మా సారంభమున సిమ్మకు పోవచ్చును. (అ. ప్రె.)

నారాయణ మినాగారి ఆరోగ్యము:—మద్రాసు సెని టెన్సి యరీయందుకారాగారముననున్న ఎం ఎస్. నారాయణ మినాగారు జబ్బుగానున్నారనువార్త అబద్ధమని తెలిపినది. (అ. ప్రె.)

మోటారుక్రిందవడి మరణించుట:—చింతాద్రిపేటయందు గడచిన రాత్రి ఒక బ్రాహ్మరు పోవుచుండగ ఇద్దరు బాలురు ప్రెయిలుబులో దుమికి ఆడుకొనుచుండిరి. అందొకడు జారిపడగా మొక చక్రము అతనిపైగా నడచెను. అతడు వెంటనే మరణించెను. రెండవవాడును పడెను కాని గాయములుమాత్రమే తగిలెను. (అ. ప్రె.)

రైలుబండ్ల ఆలస్యము:—నేడుదయము రెంగళూరు పెట్టుపాళెం మొయిలు చాల ఆలస్యముగావచ్చెను. జోలాశ్వేటకు ఈవల్ల ప్రక్కన కీరానందపట్టిశ్రీశ్రీ నర్తనాకరకులబండి ఆగిపోయిందన జోలాశ్వేటకుండి వద్రామనకు వచ్చుబండ్లన్నియు నిలువవలసివచ్చెను. పిమ్మట జోలాశ్వేటనుండి ఇంజనవచ్చి సరకులబండిని అడ్డులేకుండ జేసెను. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు కార్పొరేషన్ స్వదేశవస్తువులు
మద్రాసు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్వందలి స్వదేశవస్తువుల కమిటీవారు శనివారమున సభచేసి కార్పొరేషన్ కు కావలసిన వస్తువులు వీధిదొరకగులతో పరిశ్రమల దైత్యులగారిగుండా కను వినుడని కమిషనరుగారికి తెలుపుకొనవలయునని తీర్మానించుకొనిరి.

మునిసిపల్ ఎన్నికలపట్టిలు 1925-26
మద్రాసునగరపు 80 డివిజన్ల యొక్క ఎన్నికలపట్టిలును అందరికిని తెలియబుకై ప్రకటింపబడినవి. జాబితాలయందు తన పేరును చేర్చవలయుననిగాని మరియొక స్థలమునగాని మరియొకవిధమునగాని పేరుండవలసినదనిగాని కొరవారు కార్పొరేషన్ రివిన్యూఆఫీసరుకు 1925 సం. జూన్ 14 తేదీకి లోపల వ్రాసుకొనవలయును.

మసీదులముందు వాయిద్యములు

ఉభయసంఘమునవారు సంప్రదించుకొని ప్రభుత్వము వారి కెరిగింపవలెను. లేదా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినట్లు వివరలెను.

ప్రభుత్వమందిరమున గవర్నరు పరిష్కారము
కలకత్తా, మే 17:—వేర్వేరుసంఘము వాయువులకు రావించి ప్రభుత్వమందిరమున లిట్టుప్రభువు మసీదులముందు బాజాలు వాయింపుటకు గూర్చి చర్చించెను. మహమ్మదీయుల ప్రార్థనలు మిట్టుభాగ్యహ్నా నుండి నడిరేయివరకు జరుగుచుండుననియు కాని బాజాలుమాత్రము మసీదులయందుట ఎల్లవేళల నిలుపుటయే అలవాటనియు మహమ్మదీయుల తరపున చెప్పబడెను. కొన్ని కొన్ని వేళలందు కొన్ని ఊరేగింపులు కొన్ని మసీదులయందుట వాయిద్యములనాపుట యిదిగర కాచారమై యున్నను యిప్పటివేళకు అన్ని మసీదులయందుట అన్ని వేళలందు బాజాలను నిలువవలసినదని అడుగుచున్నారనియు హిందువులతరపున చెప్పబడెను హిందువుల యూరేగింపులకు బాజాలు అత్యవసరమున గూడ గట్టిగా వోక్కి చెప్పబడెను.

చాలకీపు చర్చ జరిగినపిమ్మట ఆభిప్రాయ భేదములున్నవి గావున మీలోమీరు ఉభయపక్షములవారును సంప్రదించుకొని మీయొడంబడికను ప్రభుత్వమువారి కెరిగింపవలెను లేదా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినట్లు ఉభయపక్షములవారును నడచుకొనవలెనని లిట్టుప్రభువు చెప్పెను. మీయొడంబడికను తెలియజేయక పోయినట్లయిన సాధ్యమైకంత త్వరలోనే ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును ప్రకటించెదనని చివరకు గవర్నరు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము
బేజవాడ

ఆంధ్ర సెనేటు

రిజిస్టర్డ్ గ్రాడ్యుయేట్ల 15 స్థానముల దొకదానికి నేనభ్యర్థినిగా నిలువదలచుచున్నాను.

టి. వి. శేషగిరిరావునాయుడు

ఎం. ఏ. ఎల్. టి. అసంతృప్తం.

* * *
రిజిస్టర్డ్ గ్రాడ్యుయేట్ల 15 స్థానముల దొకదానికి నేను అభ్యర్థినిగా నిలువ దలచుకొంటిని.

తాడిపత్రి రాఘవాచార్యులు

బి. ఏ., టి. ఎల్, వకీల్, బగ్గారి.

ట్యూటోరియల్ కళాశాల, మద్రాసు

ఇంటర్ విజియేటు ఫలితములు

1 వ భాగమున పరీక్షకు పోయినవారు	181
అందు పరీక్ష అయినవారు	87
2 వ భాగము:—	
1 వ భాగములో పరీక్షకు పోయినది	40
పరీక్ష అయినది	20
2 వ భాగములో పోయినది	10
పరీక్ష అయినది	5
3 వ భాగములో పరీక్షకు పోయినది	16
పరీక్ష అయినది	9

మద్రాస్ పురపాలక సంఘాద్యోగీయులు

సమాజము

పై సమాజముయొక్క వడ్డీయ వార్షిక వర్గంతిసదస్యమున మ-రా-శ్రీ ఏ. రామస్వామి మొదలయ్యి గారు బి. ఏ. టి. యల్. యల్. సి. పశ్చిమతూర్పు ఖండపాఠుల పరిశీలకులను గురించి రేపు ఖుషవారము 19-వ తేదీ సాయంకాలము 5-45 నిమిషములకు కన్ఫరెన్స్ హాలులో సువస్యనిండురు.

కార్పొరేషన్ ప్రధానాధికారులకు దివాన్ బహదూర్ జానావుల వెంకటనారాయణనాయుడుగారు బి. ఏ. టి. ఎల్, అగ్రాసనాధిపత్యము వహించురు.

బి. వి. గోపాలకృష్ణరావు,
గా. కార్యదర్శి.

దేశబంధువార పత్రిక

సంపాదకులు బి. జే. ప్రసాదరావుగారు నెల్లూరు

ఈ వార పత్రిక మొదటి సంచిక యీ నెల 17 వ తేదీన నెల్లూరులో వెలువడి మా కార్యాలయమునలంకరించెను. తృప్తితో స్వాగత పూర్వకముగ స్వీకరించితిమి. ఇది నెల్లూరు మండలమునకు సంబంధించిన జాతీయవార పత్రిక. ఆంధ్రమునను ఆంగ్లముననుకూడ నిందువ్యాసములు ప్రకటింపబడుచున్నను ప్రధాన మార్గమే. “మన జిల్లాయందు కాలగ్రెను పత్రిక లేనికొరతనిది తీర్చగలగాన మండలవాసులందరును యీ పత్రిక వాదరింపవలెనని” శ్రీయుతులు వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, పొణకా శట్టాభిరామిరెడ్డి, పొణకా గోవిందురెడ్డి, ఓరుగంటి జేంకట సుబ్బయ్యగార్లు విజ్ఞప్తి ప్రకటించిరి.

“కాలగ్రెను సందేశము నలుప్రక్కల వ్యాపింపజేయుటకు నెల్లూరు మండలభివృద్ధికై శక్తివంధన లేక పాలుపడ సంకల్పముతో నిపత్రికను ప్రారంభించుచున్నాముగాని మరెట్టి సంబంధమైన ఆభిప్రాయములతోను దేశబంధు పత్రికను ప్రారంభించి యుండలేదు.” అని సంపాదకులు స్వవిషయమునవివరించిరి. సబర్బుతీరాజీ, కాలగ్రెను-మంత్రి పదువులు, నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ, నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు రైల్వే, సాంఘిక ప్రశంసలు, ఇండియాదేశములో పరిశ్రమలు, వార్తలు మున్నగు విషయము లందు గలవు. ఈసంచికలో 10 పేజీలు కలవు. వానిలో ఒక పేజీమాత్రమే ఆంగ్లము. 9 పేజీలు ఆంధ్రమే సాలుచందా మూడు రూపాయలు. వలయువారు మేనేజరు దేశబంధు ఆఫీసు నెల్లూరు అన్నిచాయవలెను. ఈపత్రికకు నెల్లూరు గోళ్ల పోదోర్నము (కోళ్ల బ్రహ్మచారులు) వారు ప్రకాశకులు ఆసంఘమునకు కార్యదర్శియగు శ్రీయుత బి. జే. ప్రసాదరావుగారు సంపాదకులుగా నున్నారు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

ఇంటర్ మిడియేట్ యంతా

నిన్నటిదినము ప్రచురించబడిన ఇంటర్ మిడియేట్ యంతా పరీక్షాఫలితములలో కొన్ని అద్దపాఠశాలలు గలవు. వాని నీ క్రింద పొందుపరచుచున్నాము.

1 వ గ్రూపు 1 వ క్లాసు

806 వ బడులు 896 అని ఉండవలెను.

2 వ క్లాసు

97 వ నంబరు పాఠశాల వదలివేయబడినది.

1174 వ బడులు 1874 ఉండవలెను.

8099 కి బడులు 2069 అని ఉండవలెను.

2878 కి బడులు 2879 అని ఉండవలెను.

పరీక్షకంఠకుపోయి ఒకభాగముమాత్రము

పాస్ అయినవారు

806 పాఠశాల వదలివేయబడినది.

పరీక్షకంఠకుపోయి 2 వ భాగముమాత్రము

పాస్ అయినవారు

1593 వ బడులు 1958 అని ఉండవలెను.

రెండవ గ్రూపు 1 వ క్లాసు

8106 వ బడులు 8160 అని ఉండవలెను.

పరీక్షకంఠకుపోయి ఒకటవభాగము పాస్ అయినవారు

2255 వ బడులు 2955 అని ఉండవలెను.

8165 వ బడులు 8168 అని ఉండవలెను.

పరీక్షకంఠకుపోయి 2 వ భాగము మాత్రము

పాస్ అయినవారు

8059 కి బడులు 8069 అని ఉండవలెను.

ఏదోయొకభాగమునకుపోయి పూర్తిచేసినవారు

1 వ భాగము

2967 పాఠశాల వదలివేయబడినది.

3 వ గ్రూపు, 1 వ క్లాసు

4681 వ నంబరుకు బడులు 4881 అని ఉండవలెను.

రెండవ క్లాసు

4997 పాఠశాల వదలివేయబడినది.

5260 కి ప్రక్కన 5201 కి బడులు 5281 అని ఉండవలెను.

5509, 5510, 5511 ఈ మూడు పాఠశాల వదలివేయబడినది.

పరీక్షకంఠకుపోయి ఒకటవభాగముమాత్రము

పాస్ అయినవారు

4558 వ ప్రక్కన 4058, 4067 వ బడులు 4057, 4068 అని ఉండవలెను.

5822 పాఠశాల వదలివేయబడినది.

ఫలితములలోలేని 8576 నంబరు పాఠశాల వదలివేయబడినది.

ఏదోయొకభాగమునకుపోయి పూర్తిచేసినవారు

రెండవభాగం మాత్రం

5371 కి బడులు 5381 అని ఉండవలెను.

5389 to 5579 వ బడులు 5579 to 5584 అని ఉండవలెను.

పరీక్షాఫలితములు సకాలమున తేరకపోవుటచే, తిన్నగ గురిజూచుటకు వ్యవస్థచేయబడినది. తిన్నగమున దొరకిన అమ్మ తప్పుల కొంతయు చింతించెదము.

ఆం. ప. సం.

ప్రమేహహారి

గ్యారంటీ

గుణవంతులము

సుమారు 35 సం॥ నుండి మా అసభ్యులలోనుండి ఎందు తీరని ముఖ్యాధిపాధితులను మృత్యుముఖమునుండి రక్షించిన ఔషధరాజము. మేమి సంబంధములగు వ్యాధులను, కొరకు, సర్వాధి, పిటిక, భగంధరము, గణేయ మొదలగు వాటిని పడునైదుదినములలో అత్యద్భుతముగా మరుద్దుచున్నది. గుణముచేయలేదని రుజువుచేయువారికి వారిసొమ్ము తిరిగి యివ్వబడును. వి. పి. ప్రత్యేకమునందు ఖరీదు రూ॥ 10.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

వీలూరు (ప. గోదావరి.)

వాతావరణస్థితి

1958 సం॥ మే 18-వ తేదీ మంగళవారము

మొత్తం వర్షపాతము	గరిష్ఠ వర్షపాతము	అత్యధిక వర్షపాతము	గరిష్ఠ వర్షపాతము	అత్యధిక వర్షపాతము	గరిష్ఠ వర్షపాతము
గోపాలపురం	91.7	82.8	...	1.58	44.86
విశాఖపట్నం	83.6	82.8	...	2.10	87.09
రాజ్ గంగ	93.0	79.7	...	2.25	89.09
మచిలీపట్నం	94.1	81.4	...	2.19	41.59
కర్నూలు	106.0	85.0	...	1.28	26.01
బెల్లూరి	100.2	81.2	...	4.56	20.51
అనంతపురం	1.51	27.58
కడప	104.4	82.7	...	1.24	81.28
కర్నూలు	99.8	80.9	...	1.85	37.98
మృదాళ	97.0	80.2	...	0.15	50.14
కడప	94.6	81.2	...	0.50	53.84
వేలూరు	98.9	74.1	0.16	3.51	29.87
బొమ్మలపాడు	91.8	70.6	0.21	2.72	22.29
గుంటూరు	10.24	78.9	...	0.06	28.18
రాజ్ గంగ	92.8	81.7	...	0.12	51.38
పాపిర	98.1	74.9	0.31	2.74	88.86
పొలవర	90.1	79.9	0.02	1.48	37.00
తిరుపతి	0.67	4.48	29.84
తిరుపతి	86.6	72.8	1.39	16.26	64.51
కొత్తూరు	87.8	74.1	0.10	10.31	114.51
కొత్తూరు	91.9	80.8	0.02	4.87	117.16
మృదాళ	92.5	82.8	...	0.75	125.88
కెంపం	95.1	78.8	...	0.05	35.87
మృదాళ	86.1	66.0	...	2.87	125.45
కొత్తూరు	65.0	58.5	0.09	9.64	118.82

సర్కారులు:—చుచిలపట్నములో ఆసమ నిర్మలము గ

నున్నది. తక్కినచోట్ల బి: మోస్తరుగ నున్నవి. విశాఖపట్నము లో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. దానికి దక్షిణముగ 6 నుండి 6½ డిగ్రీలు తక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ గోపాలపురంలో 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. ఒకా రిలో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మృదాళలో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. తక్కినచోట్ల 4½ నుండి 5½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాజధాని దక్షిణాననున్న ము సాగవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యము.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్ష పాతము

నిన్న, మే 17:—వర్షము తెన్నీ పెరిమ, సంయుక్త పరగణాలు, రాజపుటానా, మలబారులో సామాన్యముగ నున్నది. అసామ, తెంగాలు, పశ్చిమ సంయుక్తపరగణాలు, గజరా, మధ్యపరగణాలు దక్షిణమద్రాసులో అక్కడక్కడ వర్షమున్నది.

నూచన:—తెంగాలుదేశ వర్షప్రాంతములందు వర్షము పడును. (అ. ప్రె.)

కేంద్ర శాసనసభల వేసవికాల సమావేశము

ఆగస్టు 16-వ తేదీన సిమ్లాలో ప్రారంభమగును

నిన్న, మే 18:—అలెండ్రి, ప్లేటు కాంసిలు సభల వేసవికాలపు సమావేశము సిమ్లాలో ఆగస్టు-16-వ తేదీన ప్రారంభమగును తాత్కాలికముగ నిర్ణయింపబడెను.

(అ. ప్రె.)

అసికో (స్వకీయవిలేఖరి)

పల్లెకొమ్మిడి శ్రీశ్రీ రసికరాజనాటక సంఘము

మే 14:—శ్రీ పల్లెకొమ్మిడి బిర్యానాటక సంఘమువారు సుమారు 20 దినముల క్రిందట మాయూరునకు వచ్చిరి. రెండేసి దినముల కొక్కొక్క నాటకము చొప్పున ప్రదర్శించిరి. నటకులందరు 18 సంవత్సరము లోపు బాలురే. వీరి వయసునకు వీగ చూపించిన నటనము, గానము బాగుగానే యున్నవి. వీరు రసాలు కొండపోయి అచ్చట నాటకములు ఆడెదరట.

తాలూకాబోర్డు

మతాలకాబోర్డు 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము శ్రీమాన్ రాఘవాధోపాధికారి ఆధిపత్యము క్రింద సమావేశమయ్యెను. బోర్డులో హెచ్చుమంది మెంబర్లు ఓధులగుటచే, చర్చాంత యు ఓధుభాషయందే జరిగెను. వారి మాతృభాషయందు చర్చ జరుగుటకు ఇదియే ప్రథమము.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ కృష్ణ శ్రమము

మే 16:—8 సంవత్సరములనుండి తెనాలి తాలూకా పెదపాలెం గ్రామములో నున్న శ్రీ కృష్ణశ్రమము గుంటూరుకు మార్చబడినది. ఆశ్రమమున కిచట 4000 లు పెట్టి 5 యొక రమల పాలము కొనబడినది. అందులో పాకలు వేయబడు చున్నవి. బావులు త్రవ్వచున్నారు. వేసవికాలపు యనంతరము జూను 31 వ తేదీన ఆశ్రమ పాఠశాల గుంటూరులో ప్రారంభించబడును. ఇదివరలో ఆశ్రమమందు 50 మందివరకు ఆదిమంష్ర. విద్యార్థులకు మాత్రము భోజనవసతి యుండెను. ఇప్పుడది కేవల పంచములకే గాక నిమ్మబాతు లందరికి వసతి నొసగుటకు ప్రయత్నములు జేయబడుచున్నది. 100 మందికి వరకు వసతియుండును. ఉద్యమస్థాపకులగు శ్రీయుత నల్లపాటి హనుమంతరావుగారి నిరంతరకృషివలన నీయశ్రమ మచిరకాల ములో నిమ్మబాతుధర్మకు పట్టుకొమ్మయై, వారి యజ్ఞాన మను పారదోలుటకు దివ్యజ్యోతియై, దినదివాళివృద్ధి కెందగ వని దలచుచున్నారము.

బందరు (స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రజాసంఘం

మే 17:—ప్రజాసంఘం యాజమాన్యముక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడినది. శ్రీయుతులు దినవహి హనుమంతరావు వి. వి. కె. సుబ్రహ్మణ్యంగార్లు ఉపవ్యవస్థాపక ప్రజాసంఘ కులనే శాసనసభలకును, మున్సిపలసభలకును పంపవలసినదని మోపురించిరి.

గవర్నమెంటు స్టేషన్

ఇంతవరకు చాలాకాలమునుండి పట్నం ప్రాసిస్కాటరురు నున్న రావుబహద్దర్ కేడిని హనుమంతరావు పంతులుగా. తనవహికి రాజీనామా నిచ్చి విక్రాంతిని గైకొననున్నారగు శ్రీ హనుమంతరావుపంతులుగారు తమపదవియందు ఆసమాన మగు గౌరవమును గడించియున్నారు. జిల్లాకోర్టులో బాధ్యతైబరిని ప్రారంభించు సందర్భములో జిల్లాజడ్జియగు కర్లక్ వెకగారు హనుమంతరావు పంతులుగారిని చాలప్రసంగించిరి. హనుమంతరావు పంతులుగారిస్థానే ముద్రేని ప్రకాశరావుగారిని నామినేటు చేసినట్లు తెలియుచున్నది.

శ్రీ కృష్ణ లీలానాటక సమాజం-అమలాపురం

ఈ సమాజము గ్రామములోనున్న పెద్దలయదగ్గర క్రింద స్థాపించబడినది. పరోపకారమే దీని పరమాధి గ్రామము లో కాలాను క్రమమున హిసాబికి వచ్చుచున్న కొన్ని సంఘలకు నూతనోజ్జీవమోసగ చీక్షవహించి యీ సంఘము స్థాపించబడినది. ఉత్సాహవంతులగు యువకులు దీనియందు పాల్గొనుచుండుటచే యిది చిశ్చాయగా వర్ధిల్లగలవని నమ్మకమున్నది.

వీరి యాజమాన్యము క్రింద 4.5.26 తేదీన వర విక్రయ మనునాటకము ప్రదర్శించబడి దాని రాబడిలో కొంత అన్న డాన్ సమాజమున కొనగబడినది. పురమనందున్న వ్యాయాపాద పోదరులు, కూడ చేతులు కలిపి యీ సలభసభివృద్ధిలోనికి దెచ్చి దరని నమ్ముచున్నాను. శ్రీయుత సుబ్బరాజుగారు పట్టణ యాజమాన్యము వ్యవహరింపబడినది యీ గ్రామ మభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

పురవాసి.

భారతదేశ పన్ను విధానము

టాడోహంటరు కమిటీరెపోర్టు

మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక పరిశోధనము

మాంచెస్టరు గార్డియన్ వాణిజ్య విశ్లేషణ దినపత్రిక అంశముల ప్రాయోగమునాడు.

స్వాభావికముగ పన్ను పన్నుల కష్టములతో గూడినవి. పూర్వము భూమి గలదొంగిలించుకొనితనములను గ్రహించుకొని క్రమముగ అభివృద్ధి జేసెను. అయినప్పటికిని యీ చిక్కులు మనకు అనివార్యమైనవి. నిపుణుని మనము తయారు జేసి వానిపరము మన క్షేమముల నప్రగించి భుజముల ఎగబెట్టుకొనుచున్నాము. ప్రతిదినమున ప్రతిమాంచెస్టరు కమిటీ నందును ఆదాయపు పన్ను నిరుద్యోగుల సహాయార్థము దొరతన మీయిన భవము మొత్తమునుగూడ హెచ్చుతగ్గుల గురించిన ప్రపంచముల మీరు వినుచుందురు. వివరప్రకటిక ప్రకటించువారిలో యెంత మందికి యీ విషయ జ్ఞానముగలదు. యిట్లను ప్రకటింపబడిన భార్య కమిటీ పారిశ్రామిక సంబంధములను నందలి 228 పేజీలో వివరింపబడిన నిర్వాహక సమస్యలను బట్టి రాష్ట్రము గావింపబడిన కాసనముల పరికించినయెడ కట్టుబడుచు మాట్లాడు వారి అధీనమునందే విధానము దాటినదని తోచుచున్నది. విచారింపగా లాభము గలుగునను ఆశతో ప్రతివారు పన్నుల చెల్లించుచున్నాడు.

భారతదేశమునందు మనదేశమునందుగలట్టి చిక్కులు కనబడతలచియున్నారు. ఆదంబర రాహిత్యమున ఆదేశమునందు వట్టి అమాయక ప్రజలు నివసించుచుండిరి. 320,000,00 జనాభా గలదు. మానువలకుల జనము నాగలిచేబట్టి భూమిని బ్రతుకుచున్నాడు. జీవనాధారమునకు అవసరమగువ్యయముకంటె అధికముగ ఖర్చుజేయుటకు వారలకుడబ్బులేదు. ప్రతివారును వారివారి వంతు సమ కూర్చినయెడ, ఒక్కొక్క రూపాయ చొప్పున చేర్చిన ను మ హా గొప్ప మొత్తము గును. వట్టి భూమిపన్ను, సుంకములు, ఎక్సైజు పన్నులు ఉప్పు పన్నులు వసూలుచేయుటకు సులభమైన ప్రత్యేకముగ గ్రహించుటకు తోడ్పడునదియైన కేంద్ర, రాష్ట్రీయ, స్థానిక అవసరముల కొరకు అదాయమును జేకూర్చుచున్నవని ప్రతివారును భావించెదరు.

భారతదేశ పన్ను విధానము

1924-1925 సంవత్సరమున ప్రకటంపబడిన భారతదేశ పన్ను విచారణ కమిటీ నివేదిక యందలి విషయ సూచిక పుటలను పరికించినచో పైభావముల తొలగి మానవు. రాష్ట్రములందు, రాష్ట్రము రాష్ట్రము మధ్య గల లేబు భేదము విధింపబడిన భూమిపన్ను భేదము మొదలగు చిక్కులగు భారత రివిన్యూ విధానము దురదృష్టవశాత్తూ నుండును. భూమి సెటిలుమెంటులు గలవు. పెర్మనెంటు లేక కాశ్యతపు సెటిలుమెంటు. టెంపరరీ లేక తాత్కాలికముగ అనగా 80 సంవత్సరముల కొకసారి సెటిలుమెంటు జేయుట, భూస్వాముల బాధ్యతలు, రైతుల బాధ్యతలు, నీటిపన్ను కరవాయి మొదలగు మరి వంద చిక్కులు గలవు. ఐరోపా ఆమెరికాలందలి ఆధునిక పన్ను విధాన వివరములను పరిమితిని తిలకించినచో భారతదేశ మందు మొత్తముమీద పన్ను విధానము విశేషము చిక్కులకడ మీయనట్టియు, వసూలు సులభమైన జేయుటకు అవకాశముల గలగించుచున్న దారిని బట్టినది యెంచవచ్చును. కాని ఎక్సైజు పన్నుల విషయమై మాత్రముటలన పీలులేదు. రాష్ట్రము రాష్ట్రము మధ్యగాక జిల్లాజిల్లామధ్య ఎక్సైజు పన్నులందు భేదములు గలవు. ఆదాయపు పన్ను భారము గలగించుటలేదు. దీనిని గురించి ముందు విచారించెము. వృత్తి పన్ను ఆస్తిపై పన్ను కోర్టు ఫీజులు. రాయల్టీ, (అనగా దొరతనమునకు చెల్లించవలసి భాగము గలవు.

క్రమముగ ప్రతి అంశమును వివరింపబడి నందున యీ రిపోర్టునందు సంగ్రహముగ వివరింపబడిన భారతదేశ కే పన్ను విధానము బహుశ్రేష్టముగనున్నది. బహుచిక్కులతోగూడిన విషయమునందలి నిపుణునియొక్క తుదిపలుకుగ భావించవలయును. పన్నువిధానమును గురించిన యావచ్చుతొంతములను పూర్ణముగ వివరించుటచే పరియోకసారి, ఆవిషయమై తిరిగి కొంత

కాలమువరకు విచారింప అనవశ్యకము. పన్నువిచారణసంఘమునచ్చిన అభిప్రాయముల జదివినప్పుడు ఆకాశనగముగలుగును. విచారణయందు శక్తిసంతోషము సంఘము భారపోసి అనుసరణీయములగు సిఫార్సులగావించుటకు శక్తిసన్నగిల్లినట్లుగ చదువరులకు దోషజేయుచున్నది. అయినప్పటికిని అటులవచ్చుచున్నా యుగాదు. విధానముందుగల స్వాభావికముగ చిక్కులున్నను అనుసరణీయముగ అభివృద్ధిజేసెను. అమలునందుగల పన్ను భారము మొత్తముమీద మితముగనున్నది. అంతయుగాక పన్ను విధించుటయందు విశేషాన్యాయములు గన్వింపవు. భారతదేశ రాజకీయచరిత్రయందు విశేష ఆందోళనమునకు గారాములగు కెండుపన్నులు, ఉప్పుపన్ను, ప్రత్తిపన్నులు, ఆర్బాటుముగాని లేక అధిక ప్రసంగముగాని లేకయే సెమ్మడిగ సరియగు స్థానమును జేర్చబడెను. 1921-1922 సంవత్సరమున బహుచక్రగ ప్రత్తిపన్ను జాబున్నగుంచి యిండియను సెస్-టాక్ మోషను ఆరు చిన్నపేరాగ్రాపులందు క్లుప్తముగ వివరించెను. ప్రత్తిపన్ను జా సుంకమును రద్దు జేయుటకు హార్డింజీప్రభువు 1916 లో వాదనముజేసెను. భారతపన్ను విచారణకమిటీ నివేదికాంతరము ఆపన్నురద్దుచేయబడెను. ఉప్పుపన్ను వసూలుజేయుట అన్యాయముగలేదు. వసూలుచేయుట మానరాదు. ఈపన్ను తగ్గించుటగాని లేక హెచ్చించుటగాని వలనని కమిటీ సిఫార్సు జేయుచున్నది.

పన్ను భార పంపకము

ఉప్పు, ఎక్సైజు పన్నులపరిష్కారాంతరము లాండురివి నూత్రి గురించి యొచింతము. భూమి పన్నునుండి తొలుచాయి లేక నీటి పన్ను ప్రత్యేకించవలయును తీరువాయి కేవలము పట్టిసీటిలేటుగ జేయవలయును. సంవత్సరాదాయమునందు నూటికి రూ 25 లు మించకుండ లాండురివిన్యూ ఒక్కప్రమాణమునకు జేవలయును. ఇది హెచ్చు లేటుగా గన్వింపవచ్చును. భూస్వాములు రైతులమధ్య యాబరువుపంచి పెట్టుబడినదనుమాట మరువవలదు. అటులపంచి పెట్టబడుటచే లాండురివిన్యూ హెచ్చులేటుగ నున్నదనుటకు మారుగ కొన్ని ప్రాంతములందు అమలునందు పన్ను తగ్గుటసంభవించును. ఇతరసిఫార్సులు విశేషముగ వివరములకు సంబంధించుచున్నవి. సారాయి, బీరు, స్పిరిటులపై దినమతిసుంకములు హెచ్చుజేయవలయును. జీవనమునకు బీదలకవసరమగు పంచదార మొదలగు వస్తువులపైను, పరిశ్రమలకు కలయు ముడిపదార్థములపై నను దినమతి సుంకములు తగ్గించవలయును. ఎగుమతి చేయబడు తోలు, రూపకై నూటికి రూ 5 లు వసూలుచేయుట రద్దుచేయవలయును. లక్క, నూనెగింజలు, ఎరుకలు, మరియుతరములగు ఎరువులపై పన్ను విధించవలయునని సిఫార్సు చేయబడెను. కంపెనీలపై వసూలుచేయుచున్న నూపరుటాక్సు, కార్పరేషనుల లాభపుపన్నుగా మార్చవలయును. ఆదాయపుపన్ను క్రమాభివృద్ధియందు మార్పుగావింపవలయును.

పన్ను భారపంపకమునుగురించి గావింపబడిన రిపోర్టు భాగములు బహుచక్రగగలవు. స్వంతభూమి లేని న్యూనాయదారుడు యిప్పుడు చెల్లించుచున్న పన్నును యుద్ధమునకు పూర్వము చెల్లించుచున్నతో పోల్చిచూడుడు. దీనిప్రకటించిన ప్లేటు మెంటుసంవత్సరమునకు యాతరగతిలో తలవారిక చెల్లించు మొత్తము యుద్ధమునకు పూర్వమును యుద్ధాంతరమును విస్తృతము చేయుచున్నది.

పన్ను	యుద్ధమునకుపూర్వము	యుద్ధమునకు
	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.
ఉప్పు	0 2 4	0 3 5
సుంకములు	0 2 2	0 10 3
రసనాయలు ఎక్సైజు		0 0 6
ప్రత్తి	0 0 4	
త్రాగుడుపన్ను	0 6 10	0 9 9
బిల్లర	0 1 9	0 1 10
జరిక	0 13 5	1 9 9

జీవనాధారమునకు గావలసిన పంచదార, కిరసనాయలు, ప్రత్తిపట్టులు అగ్గిపెట్టెలు మొదలగు వస్తువులపైను ఉత్పత్తి చేయుటకు గావలసిన పదార్థములపై విధింపబడు ఎక్సైజు సుంకమునందు కార్మికుని వంతును గల్గిసి సుంకములు లేక్క చూడబడెను. ఫలితము మిక్కిలి వాస్తవముగ మితముగ నున్నది ఒకరూపాయ 1 పి 4 పెన్సులను సలానముగ ముద్రించుట 1 పి 11. 2 పెన్సులనుండి 2 పి 1. 34 పెన్సు

లకు కార్మికుల తలవారిని సంవత్సరమునకు పన్ను హెచ్చెను. నగరములందు నివసించు కార్మికుల స్థితి కష్టముగ నున్నది. ఏలన 6 పి 2 పెన్సులనుండి 11 పి 8 12 పెన్సులకు యీతని పన్ను బాధ్యత హెచ్చు అయ్యెను. ఇందులో విస్తారమతడు మునిసిపాలిటీకి చెల్లించవలసిన పన్ను మొత్తము గలదు. కాబట్టి భారతదేశముందు నివసించుచున్న బీదలగతుల పన్ను భారమును దగ్గించుటకు కమిటీసిఫార్సు చేయ లేక పోవుట చోద్యముకాదు. పన్ను ఎప్పుడును దుర్భరముగ లేదు. ఇప్పుడైనను తేలికగ జేయున్నది. కమిటీ ఎగుమతి పన్నుల విధించుట సూచించుట.

కమిటీగా వించిన సిఫార్సులలో ఒకటి విమర్శనమునకు గరియగుచున్నది. ఏ దేశమునందును తరుగు జేయబాలని కొన్ని వస్తువుల భారతదేశము ఎగుమతి జేయుచున్నది. ప్రపంచమునందు బహుభులలో యీ వస్తువులను "మనాపలి" సరకుల నెదరు. ఈ మనాపలి సరకులలో జాటులేక జనపనార, లక్క మరియుక టియుజేరినవి. ఎగుమతికొరకు బియ్యము తయారుచేయుట యిండియా యింహుచైనా, సయాము దేశములందుగలదు. ఇండియా జావా, చైనా, సపానుదేశములు తయారుపంటయందు భాగస్వాములు. భారతదేశ మేకతోట్ల జగత్తునందు విఖ్యాతిగాంచెనట్టి జాటు, మేకతోట్ల, బియ్యము, లే గూకులపై ఎగుమతిసుంకము ప్రకృతము వసూలుచేయబడుచుండెను. ఈ సుంకముల నుంచవలసినదని కమిటీ సిఫార్సుజేయుచున్నది. లక్క నూనెగింజలు, ఎరువులపై ఎగుమతి సుంకము వసూలు చేయవలయునని కమిటీ సిఫార్సు జేయుచున్నది. దేశము దు సూనెగింజలు ఆడించి పిండి ఎరువు, ఎరుకలెరువు పంట నీసించుచున్న భూముల కెరువుగ జేయుటకు ప్రోత్సహముగలగించుటకు పన్ను వేయుట మఖ్యోదేశ్యము.

సుగువుగ వసూలుజేయుపన్నుల యేపరిశ్రమయందుండి వసూలు చేయబడుచుండెనో ఆపరిశ్రమాభివృద్ధికొరకే పన్నుల చెచ్చించుటకుమారుగపన్నును గవర్న మెంటు అధీనముజేయుటకుగావింపబడిన సిఫార్సులు బాగుగాలేవని విమర్శనలకు గురియగుచున్నవి. జాటులక్కవంటి సరకులకు "మనాపలి" గలదేశము యీపరిశ్రమాభివృద్ధికి ప్రపంచమునకు త్రోవాదిగనుండవలయును. భారతదేశమునకుగల "మనాపలి"కి యితరదేశములు ప్రమాదముగలగింపకుండజాగ్రత్త పరచవలయును. ఒక్కొక్కరిని, నీలిముందు అను రెండు "మనాపలి" భారతదేశమునకు గలవు. జాగ్రత్తపరచించి కట్టుదిట్టములు దీసికొనినచో "సింథెటిక్" రంగుల పోటిచాలవరకు భారతదేశము ఎదుర్కొనగల్గెడిది. తేయాకు, లక్క, ప్రత్తిసరకు లిదివరకే స్వల్పముగ ఎగుమతిపన్ను జెల్లించుచున్నవి. సామాన్యముగ యీ పరిశ్రమల అభివృద్ధికొరకు గావింపబడు పరిశోధనలని మిత్రమిధనము వ్యయపరపబడుచున్నది. బియ్యము గోరుములు, నూనెగింజలు, పదునుచేసిన నెతోట్ల చర్మములు మొదలగు వస్తువుల పరిశ్రమాభివృద్ధికొరకు పై విధాన మవలంబించుట శ్రేయస్కరముగ నుండును.

ఉపసంహారము

ఆదాయపు పన్ను హెచ్చించవలయునని గావించిన సూచన యంతి హెచ్చుగాలేవు. న్యాయముగ పన్ను విధించుట కొరకు వడ్డీ పన్ను మెట్లుతుండు మధ్యమధ్య స్వల్పమార్పులు గావించవలయును. కంపెనీల నూపరుటాక్సు వాస్తవముగ కార్పరేషనుల లాభము పైపన్నుగ నున్నది. యికముందు నూపరుటాక్సునకు బదులుగా కార్పేషనుల లాభపుపుపన్ను అని పిలువబడుటకు సిఫార్సుజేయబడెను. రూపాయకొక అణా వసూలు జేయబడును. అనగా నూటికి రెక్కిరూపాయలు వసూలుజేయబడును. యిందువలన భారతదేశ పరిశ్రమ లభివృద్ధికొరకు పెట్టుబడి బాహాళముగ రాదేమియుని భయము గలగించుచున్నది.

మొత్తము మీద భారతదేశపన్ను విచారణకమిటీ నివేదిక చదివినవారికి పన్నువిధానము అన్యాయముగ లేవని దోమను. సూచించబడిన పద్ధతులు మంచిమార్గము అవలంబించుచున్నవి. భారతదేశ రివిన్యూ విధానముయొడ యితరలను విశ్వాసమును హెచ్చించుచున్నది.

ప్రభుత్వపు టుత్తరపు

ఉచకముండలము, మే 17:—రాయలు సైనిక కళాశాలలో జేర్చుకొనువిధానమును కూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వము ఉత్తరువును ప్రకటనార్థముపంపించిరి. ఆస్తికేషనులన్నియు, గవర్నరు గారి ప్రయితేటు కార్యదర్శి గారిచేర మే 20 వ తేదీనోపుగ పంపబడెను. నమోదా రాయలజిన భారములలోనే పంపబడెను. మద్రాసు వివరమునపుడు ప్రయాణపుక్కిర్లు నీయుబడవు.

(అ. పై.)

తెలంగాణ ప్రజల ఆయుర్వేద ప్రచారణ-మద్యము ఆయుర్వేదకళాశాల ధర్మవైద్యశాలల నిర్వాహకుల 13 వ వార్షికరిపోర్టు

పైసభ, కళాశాల, వైద్యశాలల 1925-26 సంవత్సరపు రిపోర్టును పంపుట కొంతయు సంతోషించుచున్నాము.

సభ నిర్వాహకులందఱుగూనుండిన సర్ పి. త్యాగరాజు శ్రీకృష్ణగారి మరణమున కొంతయు చింతించుచున్నాము వారు మొదటినుండియు ఈయుద్ద్యమను నకు తోడ్పడిరి. వారిమరణమింకా సంతాపము నుద్ధాపించును.

1925-26 సంవత్సరమున మొదటిసంవత్సరపు తరగతిలో 6 మందిమాత్రమే చేర్చుకొనబడిరి. 68 విద్యార్థులకుగాను 9 మంది పరీక్షలందు తేడి కళాశాలను వదిలిపోయిరి. ఈకళాశాలపద్ధతి ప్రకారమే గరపుటకు ప్రభుత్వమువారి రోకపోకలను నిర్మించినందున వారి సంవత్సర మెట్లు విద్యార్థులను చేర్చుకొందురొ చూచినంతవరకును ఈకళాశాలలోనికి విద్యార్థులను చేర్చట సరిగాదని అనుకొంటిమి. జూలై నెలలో గవర్నమెంటు పాఠశాలలో విద్యార్థులను చేర్చుకుండిరి. అందువలన చేరవలయు ననుకొనిన విద్యార్థులకు రెండుప్రదేశములలోను కప్పిపోయెను. అయినను ప్రత్యేకసిఫారుసులు గల విద్యార్థులను 6 మందిని మొదటిసంవత్సరపు తరగతిలో జేర్చుకొంటిమి. కళాశాలకు సంబంధించిన ధర్మవైద్యశాల భవనము చాల సహాయకరముగ నుండెను. ఈ వైద్యశాల లక్ష్మీపతిగారి ప్రత్యేకవిచారణలో నుండెను. కడపటిసంవత్సరపు విద్యార్థులు 8 మాసముల కిద్దరు అనుభవజ్ఞానమును సంపాదించుటకై వైద్యశాలలో నియమింపబడుచుండిరి.

వైద్యశాలకు వచ్చురోగులు స్పృహగలవారుండిరి. ధనసహాయముండినయెడల చికిత్సను బలపఱచియుండవచ్చును. ఒక్కొక్కరోగికిని దినమునకు మందుమాత్రము 9 పైస లగుచుండెను.

ఈవైద్యశాలయందు గౌరవోద్యోగులెంతయో కష్టపడి పనిజేసి విద్యార్థులకు దురాహారరూపముగ నేర్పించుండిరి. ఈకళాశాలకు చందాలను విద్యార్థిజీతములనిచ్చిన ఈక్రింది మునిసిపాలిటీలకును, తాలూకాబోర్డులకును, కార్పొరేషనునకును వందనములు:—

చందాలు	సంవత్సరమునకు రు ఆ పై
పచ్చయశ్వధర్మము	240-0-0
వైనసుఖదాస్ బాలదేవదాస్	120-0-0
మద్రాసు కార్పొరేషన్	1000-0-0
హిందూపురం మునిసిపల్ కౌన్సిలు	10-0-0
	రు. 1870-0-0

విద్యార్థి జీతములు	
మునిసిపాలిటీ, కోయంబత్తూరు.	118-8-0
జిల్లాబోర్డులు:	
కోయంబత్తూరు	280-0-0
కృష్ణా	275-0-0
గోదావరి	60-0-0
నెల్లూరు (2)—	420-0-0
తాలూకాబోర్డులు:—	
బరంపురము	253-0-0
నరసాపట్నం (2)	480-0-0
తణుకు (2)	475-0-0
బందరు	805-0-0
పొల్లూచి	180-0-0
విశాఖపట్నం	250-0-0
వొంగోలు	300-0-0
తిరునల్వేరి	198-0-0
తిరునాపల్లి	180-0-0
నంద్యాల	160-0-0
వృద్ధాచలం	210-0-0
పట్టుకోట	120-0-0

చెబ్రోలు కో-ఆపరేటివ్ క్రెడిటుసంఘము	210-0-0
చెంకటగిరి రాజాగారు	360-0-0
	రు. 5417-8-0

దాదాపు 42 వైద్యశాలలు ఈక్రింది ప్రదేశములలో మునిసిపాలిటీ స్థానికబోర్డుల ఆధీనముక్రింద పనిచేయుచుండినవి ప్రెసిన్సిపాలుగారు అన్నిటిని తిరిగి చూచిరి. ఇచ్చట మందు ఖర్చులు కూడ చాల తక్కువగ నున్నది:—

స్థానికసంఘముచేరు వైద్యశాలగల ప్రదేశము మునిసిపాలిటీలు:—

విశాఖపట్నం	విశాఖపట్నం
నీలము	తెవ్వారపేట
రాజమహేంద్రవరం	మంగళూరుపేట
కోయంబత్తూరు	కోయంబత్తూరు.
ఈశోడు	ఈశోడు
గుంటూరు	గుంటూరు
మధుర	మధుర
దిండిగల్	దిండిగల్
పొల్లూచి	పొల్లూచి
ఏలూరు	ఏలూరు
తిరువల్లూరు	తిరువల్లూరు
తిరుపూరు	తిరుపూరు

తాలూకాబోర్డులు:—

కోయంబత్తూరు	మదుక్కరే
ఈశోడు	చెన్నిమలె
రాంనాడు	రాంనాడు
కోయిలకుంట్ల	1. జౌళు 2. నిర్వేల
విశాఖపట్నం	వేపాడ
పట్టుకోట	1. పెరపుర్తి 2. ముదుకూరు
భీమవరం	1. వీరనాథరం
	2. ఏలూరుపాడు
	3. లంకలకోడూరు
	4. నీడమట్టు
	కమలాపురం
	1. శివాలపేరి 2. ఆలంకులం
	తిరుక్కరంగుడి
	పర్దులు
	శంకరనారాయణ
	మనవలనెల్లూరు
	ప్రాతకోట
	తాగట్లూరు
	భువనగిరి
	ఖాజీపేట
	దేవరపల్లె
	కామవరపు కోటయ్య
	కొత్తపన్నం
	కావటి
	కొత్తపట్నం
	వాలివాలం
	వుంకుటూరు

ప్రాధుటూరు
తిరునల్వేరి
శర్మదేవి
కేశరగోడి
కూండాపురం
నన్నిలం
నంద్యాల
తిరు త్తరపుండి
చివంబరము
కడప
నరసాపట్నం
ఏలూరు
వొంగోలు
బరంపురం—
దేవకోట—
నాగపట్నం—
తణుకు—
ధనసహాయము చాలకుండినను పలువిధముల సహాయ పడియుండిన నాంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ నిర్వాహకులకు మేము కృతజ్ఞులము.
రాబడి వ్యయములను, చికిత్సను పొందిన రోగుల మొత్తమును రోగముల వివరమును వేరొక జాబితాయందు ప్రచురించి యున్నాము.
ధార్మిక లీసభకు సహాయముచేసి ఎప్పుడు లీడవారికి చికిత్సచేయుట కవకాశ మొసగుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఆచంట లక్ష్మీపతి మేనేజింగు డైరెక్టరు

అగ్ని ప్రమాదము

నంద్యాలలో చేరిన నూనెపల్లి యను గ్రామమునందు 18-5-26 రాత్రి ఘూరు 12 ఫుల్లకాలమునందు ఘూరు 30 పూరిండ్లు పరకు రావృత్తియైనది.

రామభద్రయ్య.

బొంబాయి (స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు

మే 15:—శాసనసభలకు యెన్నికలు జరుగు సమయము సమీపించుచున్నది. ఈసంవత్సరపు యెన్నికల ఫలిత మెట్లుండునని అనేకమంది ప్రశ్నించుచున్నారు. కాంగ్రెస్ మహాసభవారు శాసనసభల యెన్నికలను యేర్పాటు చేయదలచుకొనుటచే కాంగ్రెసువారు జయముగాంతురా లేదాయని భయము అందరకును పొడమాపుచున్నది. 1920 వ సంవత్సరములో కాంగ్రెస్ యెన్నికలలో పాల్గొనకూడదని శాసించినపుడు ప్రజలు చాలమంది యెన్నికలలో పాల్గొనలేదు. రెండవసారి యెన్నికలకు కాంగ్రెసు సభ్యులు మాట్లాడక యిష్టమునచ్చిట్లు ఓట్ల నీయవచ్చునని భారతీయులను హెచ్చరించిరి. అప్పుడు కాంగ్రెసునకు సంబంధించిన స్వరాజ్యపార్టీవారికి పూర్తిగ జయముగలిగెను. కాని మాడవతడవు ఈసంవత్సరము శాసనసభల యెన్నికలకు కాంగ్రెసువారే నడపుచుండుటచేతను స్వరాజ్యపార్టీవారిలో కక్షలు బయలుదేరుటవలనను కాంగ్రెసు జయముగాంతురా లేదాయని గొప్ప సందేహము గలుగుచున్నది.

బొంబాయి రాజధాని

స్వరాజ్యపార్టీలో పెద్ద కక్షీదారులైన పరస్పర సహకారాలైన కెల్కార్లు, జయకరు, మూవ్ జిగరలకు ఈరాజధానిలో పలుకుబడి పొచ్చు. వీరికిని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకును సఖ్యతకుదురుటలేదు. అందుచే కాంగ్రెస్ వారు ప్రత్యేక అభ్యర్థులను, పరస్పర సహకారులు ప్రత్యేకముగను యేర్పాటుచేయవలసివచ్చినది. కాంగ్రెస్ వారు యేర్పరచిన సభ్యులు యంతవరకు యిద్దరుమాత్రమే. కే. యఫ్. నారియను, భల్లుభాయి దేశాయి గార్లుమాత్రమే యంతవరకు కాంగ్రెస్ పార్టీవారిచే యెన్నుకొనబడిరి. వారిద్దరు యిప్పుడు శాసనసభలో నున్నవారేయగుటచేతను, మంచిపలుకుబడిగలవారగుటచేతను, వారతప్పక యెన్నుకొనబడవచ్చును, గాని 4 స్థలములకు 2 రెండుస్థలములకు మాత్రమే అభ్యర్థులను యేర్పర్చుటకు కారణము తెలియదు.

యెసంబ్లి సానము

క్రిందటి సంవత్సరము బొంబాయినుండి వి. జె. పటేలు గారు యెన్నుకొనబడిరి. కాని ఈసంవత్సరము వి. జె. పటేలు గారు బొంబాయిపదని గుజరాతునుండి అభ్యర్థులుగా నుండదలచుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. వీరు శాసనసభకు అభ్యర్థులగుటచే పోటీలేక యెన్నుకొనబడవలెనని కోరుచున్నారు. బొంబాయిలో ఈసంవత్సరము ఆపనిసాగదు. అందుచే ఆహమదాబాదులోని సోదరుని సహాయముచే పోటీలేక యెన్నుకొనబడవచ్చునని తలంచి అచ్చటనుండి నిలబడిరి. బొంబాయినుండి సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసునాయకులగు జస్వాదాస్ మేతాగారు నిలబడుచున్నారు. రెండవస్థలమునకు బహుశా ఇయ్యరగారు నిలబడవచ్చును. ఇంతవరకును పరస్పర సహకారవాదులు యెన్నికల నిర్ణయము చేయలేదు. ఈ నెలఖరులోపుగ చేయవచ్చును.

గౌతమీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము

గౌతమీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమ నివాసులును “కాంగ్రెసు పత్రికా సంపాదకులు నగు మధురీ అన్నపూర్ణయ్యగారు అహమదాబాదు కాంగ్రెస్ కమిటీమీటింగు నుండి తిరిగి వెనుటయిచ్చట వారిపత్రిక కొరకును గౌతమీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము నకును ధన సహాయము సంపాదించవలయునని యిచ్చట ఆగి యుండిరి. బొంబాయి క్రానికల్ నందు వీరి విజ్ఞాపనను ప్రచురించగా సంపాదకులు ఈవిధమ నుదహరించిన రీతిని సంపాదకీయ వ్యాసములు వ్రాసిరి:— “విజ్ఞాన ప్రపంచముననేమి సాంఘిక రంగముననేమి అసహాయోద్ద్యము తీవ్ర దినములలో స్థాపింపబడిన సంఘము పెక్కు కష్టముల పాలై యుండియు, నేటికిని శుభప్రదముగ దనరారుచున్నది. అది జాతీయోద్ద్యమమునకు పట్టుకొమ్మలు. యేలనన స్వతంత్రియే వాటి మూలతత్వము. ఆంధ్రదేశమున శీతానగరములోనున్న గౌతమీ సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము అట్టి సంస్థయే. డౌడార్యమునకు పెట్టినది పేరగు బొంబాయి నగరము ఆసంస్థకు తోడ్పడుట ధర్మము ఆశ్రమము నందు వేలకొలది పెట్టుబడితో స్థాపింపబడిన ఖద్దరశాలకలను. చుట్టుపట్ల గ్రామములకు ఉచిత వైద్య సహాయము నందచేయు ధర్మవైద్యశాల కలదు. బాలరకు ప్రజాసేవయంగు శిక్షాముగలవు గురుకులము గలదు. ఇంతియగాక ఆశ్రమ నిర్వాహకులే “కాంగ్రెస్” అనెడు జాతీయ వారపత్రిక ననుపబడుచున్నది. ధనసహాయముచే నీసంస్థ తప్పక ప్రోత్సహింపదగినది. తెలుగు వారందఱైనను తన సహాయము చేసినయెడల వారికి తగు ప్రోత్సాహము గలుగును.

అక్షయ నవత్సర చైత్రవైశాఖ జ్యేష్ఠమాసములలో నుపనయన ముహూర్త విచారము

శ్రీ తెనాలి, జ్యోతిషపత్రికా సంపాదకులగు
అంక, పార్వతీశ్వరశాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడినది.

(నిన్నటితరువాయి)

ఇదివరలో బ్రహ్మశ్రీ కొలచలపట్టిస్వసంహసిద్ధాంతి
గారిచే వ్రాయబడిన, త్రియంశంబులకు శుభకార్య నిషేధశ్రీక
యందు గురునకుల, నీచశక్తిత్యాది చారలదోషంబులను, శ్రీ
విక్కిరాల రామచంద్రాచార్యులుగారు, శ్రీ శ్రీ గోపాల
కృష్ణశాస్త్రిగారును మూలకు నెట్టి ఉపనయన ముహూర్త
రంబుల నశ్యేషించుచున్నారు. లక్ష్మీస్వసంహసిద్ధాంతిగారు
చూపినదోషంబు లీవర్ణంబున నుపనయనముహూర్తంబున కన్య
యింపనిది. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు చూపినదోషంబు లన్య
యించుననినా, శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు, ముహూర్తంబులు
లేవనినట్లును ఆ భావబుద్ధిచేసి, ముహూర్తంబులు గలవని
శ్రీ విక్కిరాల రామచంద్రాచార్యులుగారనినట్లును, ఏమో
యిట్టి దాచారమునందులేదు. పండితుల యభిప్రాయమని,
త్రియంశంబులను నుపనయనంబులు చేయవచ్చునని, యొక
మార్గంబును, న్యసంహసిద్ధాంతిగారి వాదంబును ఖండించుచు
న్నారు. కేవలగ్రహంబుల, లగ్నంబుయొక్క బలంబునే గమ
నింపకొందురేనీ, గోపాలకృష్ణయ్యగారి వ్యాసంబునకు పూర్వ
ము లక్ష్మీస్వసంహాశాస్త్రిగారి వ్యాసంబు నెలవడుటచే గోపాల
కృష్ణయ్యగారివ్యాసంబు వ్రాయవలయుండదు. దోషంబు
లకు శాంతియేయించినందురా, గురుని నీచశక్తి అతిచారలు
దోషంబులు కావదురా, బాలునకు 7 వ సంవత్సరంబుననే
యంపనయనంబున కిదికారంబు కలుగుచున్నది. యీవ్యాసంబు
అతో పనియేలేదు. అయినను దోషంబులను విచారితము.

ఉపనయన ముహూర్తదోషంబులు

(1) చంద్రుడు స్వకీయమైన యుచ్చరాశియందుగాని,
అగ్నంబునందుగాని యున్నవటువును త్రియంశంబుల
ను. (2) లగ్నంబునకు, 12 వ యంట నున్న ౯ వినియం
గారకుండుచూచిన వటువు తండ్రికన్నులపోవును. 3. వర్ణాధి
పతి వేదాధిపతి, నీచాస్థవయోదోషంబుల చిక్కినదోషముచే
వటువును ఛండాటకుల్యునిచేయును. 4. ఏకవింశతి మహదోషం
బులు కలుగకుండ నుండవలెను. 5. లగ్న కేంద్రంబులందు పాపు
లుండుటదోషము. శుభులుండుటబలము. కేంద్రంబున రవియు
న్నవటువునకు తండ్రికిమరకము, అంగారకుండు కేంద్రంబున
మన్న వటువుయొక్కతల్లికి మరకము, కనియన్న గోత్రజాలకు
మరకంబు. రామపుండిన బాలునకు, కేతువుండిన తండ్రికి
చూరకంబనియు, కేంద్రంబునందుండిన క్రూరులనుగించి చెప్ప
బడిన.

బుధుడు లగ్నంబునందుండిన, లక్షదోషంబులను, శుక్ర
దులగ్నంబునందుండిన రెండులక్షలదోషంబులను, గురుదులగ్నం
బునందుండిన, పదిలక్షలదోషంబులను, లగ్నేకాదశంబున రవి
యండిన సర్వదోషంబులను హరించును.

క్రూరగ్రహంబులు కేంద్రంబునందుండుట దోషంబుని
వైకుంఠహరించుటయిది. క్రూరులు కేంద్రంబునందుండిన, గురు
వుగాని శుక్రంబుగాని కేంద్రంబునందుండిన హరించును.
ప్రమాణము. శ్రీ. ఏకస్మిన్కేంద్రగోళే శుక్రేవా పాపకేంద్రజాః,
మరియు శ్రీ. మిత్రరాశి గోళేశే శుక్రేవా పాపకేంద్రజాః,
హరేర్నశ్యంతి దోషాశ్చ స్వరకాదధురాశయః తాత్పర్యము:గురు
వుగాని శుక్రంబుగాని మిత్రరాశిగతులైన, క్రూరులు కేంద్రం
బులందున్న దోషంబును హరించును. మరియు శ్రీ. అతిమిత్ర
వాంశే శాఖే శేదత్రికోణగోషా వివాశమయాంతి గ్రీష్మేషు
నలిం యథా అతిమిత్రరాసులయందు కాఖాధిపతి లగ్నత్రికో
ణంబులందుండిన సమస్తదోషంబులను హరించును గాన యీ
విధంబుగా చూచిన, లగ్న కేంద్రంబులందుండిన, క్రూరగ్రహంబుల
వలన కలుగు, స్ఫుటిత మాటిత రుధిర, ఉగ్రాది దోషంబులకు
శాంతినిచెప్పియున్నాడు. ఇదేవిధంబున చూడగా లగ్నేకాదశం
బున రవిభిండుటయు, కేంద్రంబునందు గురు శుక్రలలో నొక
రుండుటయు, వేదాధిపతి బలంబును సులభంబుగా లభ్యంబుగా
గలవు. ఇట్టి సులభంబుగా లభ్యంబగు ముహూర్తంబులకేయేల
పీ యాదోశనమా తెలిసినదికాదు. మరియు లగ్నేకాదశ రవి
యు, మిత్రరాశిగతుడైన చంద్రుడును సకలదోషంబులను హ

రించునట. ప్రమాణము శ్రీ. యత్రైకాదశగ మ్నాశ్యశ్యేంద్రోవా
మిత్రరాశిః. హంతిలగ్నేద్యవం దోషం పూతనామివ కేవ
లైవదహరించినవిధంబునలగ్నంబు లభింపుకున్న, మాతాపితృసమా
ద్యుకులగు చంద్రులబలంబు కలిగిన చాలుననియు వచించియు
న్నాడు. లగ్నేకాదశరవి బలియుండు, కేంద్రంబున మిత్రరాశిగ
తుడైన చంద్రుడు బలియుండు. ఈ విధంబుగా విచారించిన ము
హూర్తంబులభిండుట సులభము గాన ఉపనయన ముహూర్తంబు
సులభసాగ్యము “కేంద్రకోణంబులనుపొందిన బుధుండు మిత్రాంశ
యందుండిన క్రూరగ్రహంబులు కేంద్రంబులందుండిన దోషంబు
లను హరించును.”

ఈవిధము లగ్నేకాదశమందు రవి లగ్నమందు శుభగ్ర
హంబులగు గురు శుక్ర బుధ చంద్రులు కేంద్రంబులందు గురు
శుక్రలు లగ్నంబునకు గురు దృష్టి యిట్టివి యేవియు లేక యే
న్న కలుగు దోషంబులను కొన్నిటిని కౌశ్యకారులు మాపియు
న్నారు. యీ శుభంబులకలిగిన నీ క్రింది దోషంబులు లగ్నం
బునకు కలుగలేరవు.

శ్రీ|| విద్యావంశోద్భవశ్రేయశాం మందహాసాద్విత్తీయ
గా, అన్యోన్యమధవాప్త్యాపాద్యాదృశాతు బంధనం ||తా|| శని
కుజులు ఉపనయనలగ్నంబునకు ద్వితీయంబుననున్న క్రూరవాని
విద్యునశించును. కుజశనిలు పరస్పరాద్వయ స్థానంబులందుండిన
లగ్నాధిపతి రెండవ స్థానంబునందుండిన వటువునకు బంధప్రాప్తి
కలుగును. వరియు నీశని యంగారకులు ఉపనయన లగ్నాది
చతుర్థ ద్వితీయంబులందు బలియులైయుండిన వటువును సకల
విద్యాపారంగతుని చేయుదురనియు ప్రమాణంబుగలదు. శ్రీ||
కుజార్కశాబంధు:దోష్యయస్థా విద్యాప్రదౌ వాధనబంధు
సంస్థా|| దీనినుసరింప కుజశనిలు ద్వితీయచతుర్థంబు లందుండుట
యదోషముకాదని తేలుచున్నది. చంద్రునివిషయమై మహర్ష
లయందు వ్యత్యస్తంబగు భావంబుగలదు. యేనియనుష్ఠింపతెన
దో యేదిమానతిగినదో చూడడి. శ్రీ||పాలేయరశ్మయవిలగ్న
సంస్థే వలకుపతేషిభవేత్సరోగీ, ప్రతీచసామ్య గ్రహవర్గకే
ఖలోపినిస్సక్రమితకర్మహీనః|| శుక్రపక్షంబున చంద్రుడు శుభ
గ్రహపక్షంబునపొందినప్పటికిని లగ్నంబునందుండెనా వటువును
రోగిగాను, దుర్బాధునిగాను, దరిద్రునిగాను, శ్రుతికర్మహీ
నునిగా నొనరించును. ఇది వసిష్ఠనిమిత్తము, “శ్రేష్ఠమతంబును”
శ్రీ|| ప్రాలేయరశ్మిరవిలగ్నసంస్థే వలకుపతే శుభకర్మన్ని
తాంతం సోపిసామ్యగ్రహ వర్గకే దృశ్యాయ రాశిగ్రహ
ఖానిదద్యాత్ ||తా||శుక్రపక్షంబున చంద్రుడు లగ్నంబునందుం
డిన మిక్కిలి శుభముచేయువాడగును. శుభపక్షంబులను పొంది
యుండెనా, ఆయురాశిగ్రహ విశ్వరవిద్యాబలంబు నిచ్చువా
డగును.

మాచితిరా! కాశ్యప, శశిష్టలకు గల తారకవ్యయ యిది. తార
తేమ్యంబుని పొరబడుట మన విద్యావిహీనతగాని వారిరువురిది
యేకంబగు భావమే, శశిష్టుడు, బ్రహ్మవర్మస్వామిడగు
బాలనకు, 7 వ సంవత్సరమున దుపనయనము చేయక యితర
కాలంబులం దుపనయనంబొనరించిన లగ్నచంద్రునివలన నిట్టి
దోషంబులు కలుగునని వచించెను. కశ్యపుడు, బ్రహ్మవర్మ
స్వామిడగు బాలనకు 7వ సంవత్సరంబున నుపనయనచేయు
చో లగ్నంబున చంద్రుండుండిన, నిట్టి బలంబుగలగదని వచిం
చెను. దీని ననుసరించిన మహర్షుల యభిప్రాయము గూడా
ఉపనయనము బాలునకు, 7వ సంవత్సరంబున చేయుట వంచి
దనియు, అటు చేయుచో ముహూర్తంబున కెట్టి దోషంబులు
గలుగఁగల, దుర్బలంబే లేదనియు, గ్రహంబుల దుర్బలంబు
తయు, లగ్నేకాదశరవిహరించుననియు వారి యభిప్రాయము.
గాన దోషంబులమాట మరచి 7వ సంవత్సరంబున నుపనయ
నంబునకు బలంబు మాత్రమే విచారించవలెను. 7వ సంవత్సరం
బు చాలేనా ప్రతిది దోషమేయగును. బలంబేయుండదు.
దోషంబును లేకుండ చూడవలెను. ప్రస్తుతాంశంబును విచారించ, బ్రాహ్మణబాలున కుపనయనంబును
7వ సంవత్సరంబునందును, త్రిత్రియనకు 10 వ సంవత్సరంబు
నను, వైశ్యబాలునకు 11 వ సంవత్సరంబునందును నుపనయనంబు
చేయుచో లగ్నంబున కేకాదశంబున రవియుండి సకలదోషంబు
లను హరించును. వర్ణాధిపతియు, వేదాధిపతియు లగ్నాధిపతి
యెడలగువారు బలియులైన బలాధిక్యంబు కలుగును. పంచాంగ
శుద్ధియు, తారాబల చంద్రబలంబులును, పంచశుద్ధియు నైన
చాలియుండున, లగ్న కేంద్రంబులందు పాపులుండినను దోషంబు
కానేరదు. పితృకారకుండున గవియేకాదశంబుననుండుటయే ము
ఖ్యమగుబలము. మాతృకారకుండగు చంద్రుండుగూడా బలియుం
డై కేంద్రంబులందుగాని మిత్రరాసులయందుగాని యుండినచా
లును. చంద్రబలంబంతయు, పంచాంగ శుద్ధియందును ఏకవింశతి
మహదోషంబును గమనించుటయందును కలుగును. గురువు బుద్ధి

కారకుండు. యితనిబలంబుగూడ ముఖ్యంబుగా చూడఁజూపినదే.
తక్కినవన్నియు కలిసివచ్చిన యీముఖ్యురయం దెనైన దోష
గాతోచిన శాంతి యొనరింపవచ్చునని యిదివరలో చెప్పియుం
టిని గాన ఉపనయనంబును నిర్ణయ కాలం బగు సప్త
వర్షంబున జరుపుచో, దోషంబుని తోచినది.
దానికిశాంతి విధానంబుగలదు. శాంతియైన నొనరించి ఉపనయన
మును తప్పకచేయవలెను నయమన్నమీరిన, బలంబుగలిగిన గ్ర
హంబులు సయితము దుర్బలంబులై ఫలపదులు కానేరదు.
దోషంబులే యధికంబులగును. శాంతివిధానంబులవలన ప్రయో
జనములేదని శాస్త్రంబులు చెప్పుచున్నవి గాన, తప్పక ఉపన
యనకర్తను, 7 వ సంవత్సరంబుననే జరుపవలెను. అట్లు శా
స్త్రకారులు నిర్ణయించుటచేతనే పెక్కుమతంబులనుమాపి దో
షంబులకు శాంతిలనువిధించి తక్కిన కుభకర్మలకన్న దీనియం
దెక్కువ లక్ష్యంబుతో వ్రాసియున్నారు. వీటినిన్నిటిని పరిశీ
లింప నీకుభకర్మ వయస్సువిదాన సాధారణదీయిస్తుదని తేలు
చున్నది. కాన నీక్షయసంవత్సరంబున వసంత గ్రీష్మయుతువుల
యందు సుముహూర్తంబులు వయస్సువిదాన సాధారణదీయం
డు వారలకు వారంబునకు రి ముహూర్తంబుల వంతైన లభ్యంబు
గాగలవు. వయస్సువిదాన సాధారణదీయండుని వారల కెప్పటి
కిని, సుముహూర్తంబులు లభ్యంబులు గానేరవు. శ్రీ గోపాల
కృష్ణయ్య గా రీ విషయంబును విచా
రించి ముహూర్త నిర్ణయంబునకు
గడంగి బాగుగాయండెడిది. వీరు, 7 వ సంవత్సరము మీ
రని బాలునకు సుముహూర్తంబును కోరిన నీక్షయసంవత్సరంబున
వలయుననిన్ని సుముహూర్తంబులు చూపవచ్చును. వయస్సువి
రిన బాలునకు సుముహూర్తంబు కోరిన ప్రస్తుత యుగంబున
దోషంబు లేనివి లభ్యంబుగానేరవు. శ్రీ శ్రీ విద్యావాచస్పతి
విద్యారణ్య పంత్ నేత్యోది బిరుదాంకితులగు విక్కిరాల రా
మచంద్రాచార్యులవారు నిర్ణయించిన సుముహూర్తంబునందు
బలంబుగలదనివారు చెప్పినట్లు వ్రాసియున్నారు. ఇదియే యు
క్తకాలము తప్పినబాలుని ఉపనయన విషయమైన, దోషంబు
లను చూపెదను గమనింప ప్రార్థించుచున్నాను. శ్రీ శ్రీ యా
చార్యులుగారు, గ్రహంబులకు భావస్వరూపు ప్రధానమి నుడి
విరి. ముహూర్తంబులందు గ్రహంబులకు భావస్వరూపు చేయు
నాచారములేదుగాని, శాస్త్ర రీత్యాగ్రహంబులకు భావస్వరూ
బు చేయుటయే ధర్మము. ఈవాడుక పండితులయొక్క విచార
లోపంబుచే నశించినదనియు నిట్టిది శాస్త్రధర్మంబునయు నాచ
రణకు వచ్చిన మంచిదనియు, పండితుడైన వాడు భావస్వరూపు
చేయుననియు మనకుంగీకరింపవలెను. గోపాలకృష్ణశాస్త్రిగారు
భావస్వరూపువిషయమై మధ్యస్థంబునుపొంది తమఅయ్యంబును
పండితులవై పారవైదువు ఆచారమునందు లేవదురనివ్రాసిరి.
ఇది చూచినవారికి శాస్త్రిగారి పౌరుష యోగ్యమభిప్రాయము
మన్నది. ఆచార్యులుగారు శ్రేష్ఠశుద్ధిం అదివారమునాడు గం
గడియలమీద సింహాగ్నంబున ౨౨ భాగశ్రేష్ఠంబనియు చెప్పి
రట. అప్పటికి లగ్నాది చంద్రుడు 12 భాగల దూరంబునందుం
డును. లగ్న భావ ఫలితంబును కలిగి యొక విధంబుగా నిదివరకు
చంద్రుని విషయమై చూపినట్లు బలియుండుగానుదుర్బలంబుగా
నుండును. గురువులగ్నాది 160 భాగల దూరంబు నందుండి
వచ్చ భావ ఫలితంబు నిచ్చుచు గాని సప్తమ భావఫలితంబునీయ
నేరదు. లగ్నంబునకు గురు దృష్టియు కలుగదు ఒక్కడ భావ
శుభంబునియచార్యులుగారు చెప్పుచో పండిత గోపాలకృష్ణ
య్యగారు ఆమోదించి దీనిని యెట్లు వాసికో తెలియదు గద
దు సింహంబున 25 వ భాగమే పాపుడని యాచినంబునుగూర్చి
గట్టిగా చెప్పవచ్చును. గురు బలంబు పూర్తిగా శూన్యము.

రవి|| మిధునందున 5 వ భాగమందనగా లగ్నాది 280
భాగలమీద దశమ భావంబు నందుండెను గాని ఏకాదశ భావ
మనందుండదు. దశమభావ ఫలితంబునే యుచ్చుననియుదుర్బలం
డగుచున్నది. దీనిని గోపాల కృష్ణయ్య గారెట్లంగీకరించికో
తెలియదు.
శని|| శ్రీయాచార్యులుగారు చెప్పినట్లు తృతీయ భావ
మునందే యుండి తృతీయ భావ ఫలితంబునే యుచ్చును.
శుభశని|| మీనంబున 10 వ భాగంబున లగ్నాది 185
భాగల దూరంబున భావసంధియందుండి నిష్ఫలంబుడగును.
శుక్రశని|| నవమి భావఫలితంబును పూర్ణముగా నిచ్చును.
మిగుల బలవంతుండనియే చెప్పవలెను.
బుధశని|| లాభభావంబునందుండెను, రామపు లాభభా
వము, కేతువు, పంచమభావంబునం దుండును.
ఇందు శ్రీ యాచార్యులవారు చెప్పినవాటిలో గురువు
సప్తముననుండుటయు, ఏకాదశమందు మూర్ఖుండుండుటయు,
లగ్నంబునకు గురుదృష్టి కలుగటయు, నీమూడును కలుగవు.
ఈ దశమి ముహూర్తమునందు గురువు వ్యవమునున, రవి
దశమమున, రవియంగారక వీక్షణము, చంద్రునకంగారక వీక్ష
ణంబును కలిగి లగ్నంబునకు యే గ్రహవీక్షణంబును లేక మరింత
దుర్బలంబుగను గాన దశమి అదివారమునాడు, సింహంబున
25వ భాగముయందు పనయనంబునకేకాదు, మరియే యితరంబున

ప్రభుత్వమువారు జేయగల సాగునీరును నివారణ
సమయము, మొదలు బెంగాలు ప్రభుత్వమునకు బాంబాయి యన్
సి. బోసుగారిని క్రాసుపరీక్ష జేయుటకు పంపినామన్నట్లును నంత
మేరకు ప్రకటింప వలెననబడినది యిచ్చెడిది. ఇట్లును నున్నదెవని
యు డక్టరు చెప్పవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారు అర్ధి నెన్నున ప్రకటించుటకు కారణము అర్ధము చేయబడినవారు శ్రేణులని వారికి గావలసినంత సాక్ష్యముగలదనియు అందులకు సాక్షులను బెట్టి విచారింపమనెడల వారు హత్య జేయబడుదురను భయము గలదనియు అందులని నేను డిక్టేటారికి జ్ఞాపకము జేసితిని. ప్రభుత్వమువారు అర్ధి నెన్నునెందుకు ప్రకటించిరి? సమర్థింపకొన నవసరములేకుండ ఇంగ్లీషుమునుకు గావలసిన సాక్ష్యము నీయజాలరా? ఇందులకు డిక్టేటారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు నోటిసాక్ష్యముమీద నాధారపడియుండజాల రనియు, అర్ధి నెన్నున వారు శ్రేణులని ప్రత్యుత్తరములు యిచ్చి యుండి యుండవలెననియు చెల్పిరి. ఇంగ్లీషుమును యీకేసు పోట్లాడుటకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుట వారికే మంచిది. "బోసుగారు విప్లవకార్యములందు పాల్గొన్నటుల ఇంగ్లీషుమునుపత్రిక కెట్టి నిదర్శనములును లేవు. 'అనుకొనెదను' అని ఆయన చేపెన్నెను. నేనందులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు అటుల గాదనియు ఈ అర్ధి నెన్నునని నందరను విప్లవకార్యములకు గాను అర్ధి నెన్నున ప్రభుత్వసహాయముపై నాధారపడి యుంటిమనియు నేను జెప్పితిని. అప్పుడు డిక్టేటారుల జెప్పిరి. "అయితే ముందు బెంగాలు ప్రభుత్వమున ద్వకు బోయి యీకేసు పోట్లాడుటకు వారేమి సహాయముజేసెదరో అడగవలెననియు, వారేమాత్రము సాక్ష్యమునైన నీయకున్నచోడల రెండవవాక్యమునందు సందర్భమునకగ్ని త్రమాపనేమిటని యందుననియు దోచుచున్నది. తుదకు డిక్టేటారు యీవిషయమెత్తుని యిట్టిప్రాయము నిచ్చుటకుముందు ఆలోచింపవలెననియు, అందులకు 1818 రెన్యూలేషను 8 బెంగాలు అర్ధి నెన్నునెంచు, రీడింగు, రీట్రీవ ప్రభువు యుద్ధంతములును గావలెననియు, ఇవన్నియు నేను నేడనుపాదించి డిక్టేటారికంద బుట్టె పిమ్మట ప్రకటించి గారి బుచ్చుచున్నాను.

డిక్టేటారికంద యమున వెంటవెంటనే పరిశీలించుటకు ఆవరణను చెప్పుచున్నారు. ఏలననగా బోసుగారు దాఖలు చేసినానికి ప్రత్యుత్తరముగ నేటుమెంటు కొద్దిరోజులలోనే తయారు కావలయును.

భారత కార్యాలయము

మీరు వ్రాసిన ఉత్తరము ప్రకారము నేనున్న రాజకీయమునకు నేడు (శుక్రవారము) భారత కార్యాలయమునకు బోయితిని. ఈ విషయమై బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుతో జూచి మాట్లాడవచ్చునాయని క్రిందటిరోజు రాజకీయగారడిగిరి. భారత కార్యాలయోద్యోగుల వీ సందర్భమున చాలకష్టముల బెట్టిరి. ఈ సమయమున నీవిషయములో బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువును వారు తొందరపెట్ట నొప్పుకొనలేదు. ఇటువంటి విషయమున నేటుజెప్పినను బెంగాలు ప్రభుత్వమునకు గాని భారత ప్రభుత్వమునకుగాని వారికి సంబంధించిన విషయములలో జోక్యము గలుగజేసికొనుటవలన భయముగలదని వారు నూచించిరి. ఈ మాటలకు భయపడక నేను భారత కార్యాలయమునకు బోయి లాయరు ఇవాన్సును జూచితిని. ఆయన 1818 రెన్యూలేషను 8, 1914 బెంగాలు అర్ధి నెన్నున కాపీలనిచ్చిరి. ఈక్రిమి నలు న్యవహారములన్నియు జూచు బోసుగారిని జూడవలసిదిగ అయినగోరెను. మేము విషయమునంతను ఆయనకు వివరించితిమి. మొదట ఆయన యెట్టి అభిప్రాయమును చెల్పి టలేదనెను. కారణము ఆయనకు సంగతి సందర్భములన్నియు చెలియవు. 'ఇంగ్లీషుమును, పత్రికాకార వ్యాఖ్యానములగు అనధికారమున దానిని మించిపోయెనని బెంగాలు ప్రభుత్వమునకును స్వయంకృతపరాధమునకును యుద్ధరించుటకు ఆ ప్రభుత్వము తోడ్పడజాలదనియు వాచి చెల్పిరి. ఆయనను రాజకీయగారి వాదములన్నియు, లజపత్తాయ పయనీరు, ఇంగ్లీషుమును పత్రికపై దావా చెచ్చినపుడు ఈ పంజాబు ప్రభుత్వము సాయము జేవెననియు రాజకీయము జెప్పుటలేదను బోసుగారు ధైర్యము చెప్పుకొనిరి. ప్రభుత్వము అర్ధి నెన్నున సహాయము జేయలేరేమో యని వారనిరి. యస్.

1. బోసుకు సంబంధించిన కారితముల జ్ఞాపకము బట్టిమాడకే సాతీయు యస్. సి. బోసుకును ఆయన గాంగునకును గల సంబంధముల గూర్చి సాక్ష్యమిచ్చిన వారిపై నాధారపడియుండునట్లు ఆయన చెల్పెను. ఈ సందర్భమున పత్రము లేనియు లేనట్లు యువ నమృతము. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవచ్చునని ఆయన నమ్మకమును చెల్పెను. బెంగాలు ప్రభుత్వమున కీ విషయము చెల్లుచు చెల్లుటకు భారత కార్యాలయమున కెట్టి యాటంకములేదనియు ఆ విషయముగా బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుకు కేబిలెంట్ చేసి చెల్పెను. ఆయన అంతటలేనియు తయారు జేసెను. అది

మాకు తృప్తికరముగనుండి బెంగాలు ప్రభుత్వమేదైన పనిజేసిన భారత కార్యాలయము విమర్శింపకుండునట్లే యుండెను.

అంతట మేము భారత కార్యాలయ న్యాయవాదియగు సర్ ఎడ్వర్డు హమియరుగారిని జూడబోతిమి. ఆయన సానుభూతి చెల్పెనుగాని ప్రోత్సహింపలేదు. బెంగాలు ప్రభుత్వము సహాయముజేయ నిచ్చగించునని ఆయన చలించెను. కాని వారి సాక్ష్యమువలన యెవరైనను బెట్టబడివారికి హానము గల్గునెడల ఆ ప్రభుత్వము సహాయము జేయకపోవచ్చును. బెంగాలు ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి సాక్షిపై బెల్లోనికెక్కి బోసుగారు శ్రేణులని ప్రభుత్వమునకు గట్టి సాక్ష్యము జెక్కినని చెప్పినంత మాత్రమున చాలవని ఆయన తలంపలేదు.

మాత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు మిక్కిలి గుణకరమైనట్టి, అద్భుత నివారణి

మాత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన అతినరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసికొనియు కొంచుముకాడ గూముకాలేదు. కడపట శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి నిసాన్నమైన కృష్ణాపురనివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైలాపూరు, శేన్ ఫోము, రిన్ పెరారి యా వీధిలోనున్న "అల్పర్థా లాజ్జియందు" కాపురమున్న పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. ఘట్టకాలములోనే అనగా 89 దినములలోనే నాకు గలిగిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

చెరికాని సూర్యారావు మూరమండ జమీందార్ శ్రీ వెంకటగిరిరాజుగారి బాపమరది. 12.5-1926.

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము పంతు వైద్యగ్రంథము. శరభరాజువ్రాసెడితము. సులభమైతిని మంచి యోగములుకలవు. పగముభరత అమ్ముచున్నాము. వెల 0-4-0

కూటముద్దరము:— మాధవపండితరచి తమైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటేకతో వెల 0-4-0

చారుచర్య:— భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. అశోగ్యవిధులకు చెల్లువు. వెల 0-4-0

మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రకృతి వైద్యశాల
రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట బాయీకూనేగారి తొటి స్నానములు, జిప్సు, నీవ్. మాక్ ఫ్రెడెను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధనములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములవ్వారా సమస్త వ్యాధులను సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి తీరమున రోగుల కనుకై నవోడ యేర్పాటుచేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేయబడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు అనేక పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సలహాసహాయమున పేషియంవారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడయగలరు. ఉత్తరముతో ఒక అజాబిల్లి పంపవలెను.

గరిమెల్ల కోదండరామయ్య
అనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం.

మలయచందనము
నెగరోగమునకు కుతారము

శత్రువు లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తిప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలముగును. రాజమటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. పేషిడగా 2-4-0. దీనికి సహాయము సందనలైలము జూన్సు 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువగైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2482

గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరము			
1928-వ సం॥ మే నెల 18-వ తేదీ మంగళవారము			
1. ధాన్యములు			
పనియలు కా 1-8	య 49 0 0	ముదలు 56 0 0	సరకు
లియ్యముబస్తాదా			
కునుమ తెనాలిని	,, 48 గలబ	య 12 8 0	18 0 0
సెల్లారిని	,, డిజా	,, 14 0 0	15 0 0
శిల్లి	,, డిజా	,, 15 0 0	16 0 0
రాసులు	రా. 164	బస్తా 1-8	,, 8 12 0 9 0 0
శిల్లెలు	,,	,,	20 0 0 24 0 0
2. ధాన్యము వస్తువులు			
రెండులు	బస్తా 1-8	ర 208	,, 11 8 0 12 8 0
సెనగలు	,, డిజా	,,	12 8 0 18 8 0
తెనలు	,, డిజా	,,	14 0 0 15 0 0
మినుములు	,, డిజా	,,	16 8 0 18 0 0
జీలవలు	,, ర 164	,,	8 8 0 9 0 0
3. నూనెవస్తువులు			
శుద్ధులనూనె కా 1-8	,,	160	0 0 152 0 0
రెయ్యము 1-8	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంజేరునెనగవస్త్రకా 1-8	,,	88 0 0	58 0 0
ఇకల్తదేనెము	,,	58 0 0	60 0 0
జేరునెనగనూనెగానకా 1-8	య 130	ముదల 128 0 0	128 0 0
అనుదము కా 1-8	,,	10-0 0	120-0 0
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాయవశువు కా 1-8	,,	75 0 0	80 0 0
కురతశువు	,,	35 0 0	40 0 0
మరవకాయలు(గుంటూరు)కా 1-8	,,	115 0 0	120 0 0
గుంటూరుచాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-8	య 40,45		
కాళనా ప్రిపాచకట్టు	,,		50,55
రెల్లము కా 1-8	య 40 0 0		60 0 0
చింతకండు కా 1-8	,,	24 0 0	50 0 0
5. చినుము.			
జల్లారకా కా 1-8	,,	81 0 0	88 0 0
చందరం	,,	82 0 0	87 0 0
కవ్వండు	,,	80 0 0	82 0 0
6. లోహములు			
కదిడి 100 సెంటిమీ	,,	68 0 0	70 0 0
బంగారము, కులము 1-8	,,	21 4 0	21 8 0
పవరము 1-8	,,		18 8 6
ఇత్తడి కా 1-8	,,	268 0 0	272 0 0
రాసి డిజా	,,	266 0 0	270 0 0
7. మాది			
కోండాచెట్టుకాయ 1-8	య 8		9 0
జల్పాడు మాది	,,		0 0
8. నూలు			
పుష్కారు యెనుగ నెం 8 1/2	కెట్టి 1-8		6 0 0
కూళయెనుగ నెం 20			7 8 0
నెం 20 చెన్ని వింహం	యాలె		8 0 0
నెం 22	,,		8 2 0
నెం 12 1/2 చెన్ని సర్దుకు			6 8 0
నెం 14 1/2	,,		7 0 0
నెం 12 1/2 అల్లెన్ను			6 0 0
నెం 12 1/2 పొండిచేరి			6 4 0
నెం 14 1/2	,,		6 6 0
నెం 12 1/2 క్విలకా కృష్ణ			6 16 0
నెం 14 1/2	,,		6 2 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు			5 8 0
నెం 12 1/2	,,		6 4 0
నెం 14 1/2	,,		6 11 0
నెం 12 1/2 గోక			6 2 0
నెం 20 గోక			4 10 0

అమృతాంజనము

వక్కానిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మా కౌతూహలం కొక హెచ్చరిక వారి స్వలాభమునకై దీనిని ప్రతియొక్కరు తప్పక గమనింపవలెను. 1842
ఆర్యులారా! మేము ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముతో 19 సంవత్సరములనుండి నగలవ్యాపారము జరిపించుచున్నాము. "ఉమ్మిడి" అను పదమును చూచి
అనేకులు అది మా బ్రాంచియాయని పదే పదే అడుగుచున్నారు. ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముగలదిమాత్రమే మాచే నిర్వహింపబడుచున్నది. మాకు
ఇతర బ్రాంచిలు లేవు. కాన మీరు మోసపోకుండుటకై "ఉమ్మిడి" అను పదమును మాత్రము గమనింపక ఈదిగువ తెలుపబడిన మా పూర్తి విలాసమును గమ
నించి చూడవలెనని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాము. పూర్తి వివరములు తెలియగోరువారు మావద్దకువచ్చిన విశదముగా తెలుపబడును.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

మీ జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము మీ భవిష్యజీవితరహస్యము

అంజనాలయము

లోనే తెలిసికొని ఆయత్తపడుదు! అనందించుదు. కష్టములు, భౌగోళ్యరహస్యములు, విద్యాబుద్ధులు, జయాపజయములు వేయేల మీ జీవిత రహస్యమంతయు అంజనములమునకై గన్నులకు గట్టినట్లు ప్రదర్శింపబడును. వ్రాసిపంపబడును. జాతకములున్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపవలెను లేనివారు తొమ్మిది అక్షరములు వ్రాసి పంపినచాలును. జీవిత రహస్యశోధన ప్రశ్నకు రు. 1-0-0 ముందుగా మణియార్జన చేయవలెను తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుదును

వి. యస్. యస్. శర్మ, అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాకర్

తపాలావెట్టె రై, మద్రాసు.

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లుగానెవరివారు త్వరలో దీనిని కొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రొత్త షేర్లు వేయించుటకు, అన్ని జిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయిరాల్లోను ఏజంట్లుగావలయును. ఏ ఒక్కరు పంచికమీదను యివ్వబడును.

షేర్లకుగాని, ఏజంటుపదవికిగాని, మాకంపెనీ-యింజనీయరు, యస్. జి. రాజుగారికి వ్రాయవలయును, పాస్ట్ అఫీసు గుంటూరు, నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B., Edin Bar-at-Law. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

భారతీయ విప్లవోద్యమచరిత్ర

గ్రంథకర్త:—పబ్లిషింగు వెంకటసుబ్బారావు కృష్ణారావుగారు.

ప్రకాశకులు:—మద్రాసు ఆన్లైన్ పబ్లికేషన్స్, సంపాదకుడు "కాంగ్రెస్" పత్రిక.

భారత స్వరాజ్యసిద్ధికి విప్లవయోధుల అవలంబించిన ఆ దుష్ట సాహసవర్తల వర్ణించు చరిత్రను చరిత్రను జదివినచో హింసాపద్ధతుల నిరర్థకత బోధపడును.

ఒక ఆరా బిళ్లను పంపినయెడల పుస్తకమును బహుముగలు.

వలయువారు:— మేనేజరు "కాంగ్రెసు" నీతానగరం, (వయా) కొచ్చూరు అని వ్రాయవలెను.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (జాతీయ) భాషను తెలుగునహాయమువల్ల శిష్యుల కొనుటకు వీలయిన గులభి తెలిసి వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వబోధిని 0-12-0.
2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0.
3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము (లేఖకులు పం. శివన్న శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది లో జాలలో శుద్ధమును హిందీ భాషను అభ్యసించుటకు వీలగునట్లు ఈ పుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది స్వస్థ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వెల 0-11-0. హిందీ ప్రచారక:— మాన పత్రిక సం|| చం|| 1-8-0. పుస్తకముల కొంటలూగు ఉచితము.

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం, (టిప్లికేట్. మద్రాసు.

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)

ఇల్లాండవిధుల బోధించుకథ

మారు నవలలు చదువుటకంటె నిది యువకుల కత్యంత శిశిదాయక మని యొకరున, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి మనముచేయదగిన గీతవాక్యమువంటిదని నేరకరును, యువతీజనులకు మహోపకారక మని యింకొకరును, ఇంక పండిత వర్గాలవలన శిశువధులం బద్ధగద్యముల బేర్కొనియున్నాడు. విద్యాభ్యాసాధికారుల అంగీకారము పొందినది. 170 పుటలు వెల రు. 1-0-0. వలయువారు

దంటు లక్ష్మీకాంతకవిగారు
శుద్ధపల్లి, చౌబోలుపొట్టు, గుంటూరు.